

NOR ZARTONK

ՆՈՐ ԶԱՐՏՈՆՔ

www.norzartonk.org

DERGİ • Sayı: 5
Eylül - Ekim 2014

6-7 Eylül'ü Unutmayacağız!

NOR ZARTONK

ՆՈՐ ԶԱՐՏՈՆՔ

www.norzartonk.org

DERGİ • Sayı: 5
Eylül - Ekim 2014

6-7 Eylül'ü Unutmayacağız!

- 2 Nor Zartonk Ne Diyor?**
- 5 Cumhurbaşkanlığı Seçimleri; Kazananlar ve Kaybedenler**
- 7 Hrant'ın Katledildiği Kaldırımdan: "Özür Dile Erdoğan!"**
- 8 Başbakan Erdoğan Artık Yeter!**
- 9 Affedersiniz ama varız ve var olacağız**
- 11 Palyaçolar, parazitler; Ermeniler, Yahudiler...**
- 13 Halkların Birliği Ortadoğu ve Türkiye'de Barışı Kazanacak**
- 14 IŞİD'e yönelik çok-uluslu harekat: Bir tutum ifade etme ihtiyacı**
- 17 6-7 Eylül'ü Unutmayacağız!**
- 18 De te fabula narratur**
- 20 Bir Devlet Politikası Olarak 6-7 Eylül**
- 22 HDK/HDP Eğitim Meclisleri: Okulları Hepimizin Kılalım**
- 24 Հարցազրույցը Պոլսում գործող «Նոր զարթոնք»ի հետ**
- 31 «Նոր Զարթօնք»ը Կ'աջակցի Նախագահութեան Թեկնածու Տեմիրթաշին**
- 32 «Ատելության գլուխն Էրդողանն է». Թուրքիայի հայերն Էրդողանից պահանջել են ներողություն խնդրել**

İletişim: info@NorZartonk.org
facebook.com/NorZartonk
twitter.com/NorZartonk

6-7 Eylül'ü Unutma! Unutturma!

Uzun bir aradan sonra, 1 Eylül Dünya Barış gününde yayınıyoruz Nor Zartonk Dergisi'nin yeni sayısını. Önceki sayılarında bülten formatında olan dergimiz giderek büyümekte ve tam manasıyla dergi formatına dönüştürmektedir.

Dergimiz, Nor Zartonk'un program metinleri ile başlıyor. Bu metinlerde Ermeni halkın öz örgütlülüğü olan Nor Zartonk'un önemli konular hakkındaki görüşleri belirtiliyor. Program metinleri; Türkiye Ermenilerinden yola çıkarak, Türkiye ve dünya halklarının eşit, özgür ve kardeşçe yaşamaları için mücadele eden Nor Zartonk'u daha iyi anlamak ve çizdiği perspektifi daha net görmek isteyen okuyucu için önemli bir kaynak niteliğindedir.

Eylül-Ekim dönemini kapsayan dergimizin beşinci sayısında; 10 Ağustos'ta gerçekleşen Cumhurbaşkanlığı seçimleri ve 1 Eylül Dünya Barış gününde Ortadoğu'da yaşanan katliamlar ve göçleri değerlendiren yazılarını bulacaksınız. Dergimizde ayrıca Cumhurbaşkanlığı seçim döneminde bir televizyon yayınında yine(!) nefret söylemi barındıran sözler sarfeden, yeni Cumhurbaşkanı Erdoğan'a karşı gerçekleşen protesto ile ilgili yazıları bulacaksınız. Nor Zartonk çağırıcılığıyla gerçekleşen protesto açıklamasında okunan basın açıklamasını ve sonrasında AKP'li Ermenilerin başlattıkları polemiğe dair Yetvart Danzikyan'ın "Palyaçolar, parazitler; Ermeniler, Yahudiler..." adlı yazısını da okuyacaksınız.

Eylül-Ekim sayısı özel dosyamızda ise 6-7 Eylül Pogrom'u konusunu işledik. Türkiye'nin Kristal Gecesi* olarak

adlandıabileceğimiz 6-7 Eylül Pogromu sonucunda Türkiyeli Ermeni, Rum ve Yahudileri ülkeyi terk etmek zorunda bırakıldı. Büyük bir devlet provokasyonu ile dönemin MİT'inin Selanik'teki Atatürk'ün doğduğu evin bombalaması ile başlayan 6-7 Eylül Pogromu, hangi iktidar gelirse gelsin, Türkiye'de hükümetler üstü bir devlet politikası olduğunu gösterdi. Sermayenin Türkleştirilmesi ve halkın homojenleştirilmesi olarak adlandıabileceğimiz bu politika güncel uygulamalar ile halen devam etmekte. Yaşanan yağma, kundaklılama ve saldırının fotoğraflarını da yine bu sayımızda bulmanız mümkün.

Her iktidar döneminde değiştirilen eğitim sisteminin, TEOG uygulaması ile daha da büyük sorunlara yol açtığı görülürken; Ermeni öğrencilerin imam hatip liselerine yerleştirilmeleri devletin tekçi zihniyetinin de deşifre oluşudur. Okul sezonunun açılması öncesi gerçekleşen ve eğitim sorunlarını masaya yatıran HDK/HDP Eğitim Meclisi toplantısı ile ilgili haberî de yine dergimizin beşinci sayısında bulacaksınız.

Ermenice bölümünde ise Anahit Kardaşyan'ın Nor Zartonk eş sözcüsü Sayat Tekir ile gerçekleştirdiği röportajı okuyacaksınız. Ayrıca Nor Zartonk'un Erdoğan protestosu ile ilgili haberleri de yine Ermenice bölümünde bulacaksınız.

*: *Kristallnacht; 9 Kasım 1938 gecesi Alman nazilerce, Yahudilere ait ev, iş yeri ve sinagoglara yapılmış kanlı ve ölümcül saldırılar.*

Nor Zartonk Ne Diyor?

Dergimizin üçüncü sayısında, sizlerle Nor Zartonk Programı'nın ilk kısmı olan "Neden Bir Aradıkız?" kısmını paylaşmıştık. Bu sayımızda, programımızın devamı niteliğindeki, çeşitli konularda, Nor Zartonk'un politik duruşunu ifade eden, "Nor Zartonk Ne Diyor?" kısmını paylaşıyoruz.

Emek Mücadelesi

Artı değer sömürüsü üzerine kurulu olan kapitalist sistem, yeni toplumsal sınıfları yaratmıştır. Kapitalist üretim ilişkileri, yaratılan artı değeri sermayenin kullanımına sunmuş, sermayenin emek üzerindeki tahakkümünü yanı emeksömürüsünü meşrulaştırmıştır. Neo-liberalizm sürecinde ise sermaye, kamu yararı taşıyan her şeyin piyasalaştırılması ile varşılığını sürekli arttırrorken, emek sömürüsü de artmakta ve emekçiler gitgide yoksullaşmaktadır. Emek sömürüsü, emekçilerin çalışma koşullarının kötüleşmesine, güvencesizleştirme ve taşeronlaştırmaya yol açmaktadır. Sermaye, bu düzenin çürümüşüğünü, adaletsizliğini ve zalimliğini ırkçı, milliyetçi ve muhafazâr politikalarla maskeleyerek, halkları birbirine kırdırmakta ve sistemin devamlılığını sağlamaya çalışmaktadır.

Nor Zartonk, emek sömürüsunun karşısında yer alır ve sınıfsız, sınırsız, sömürüsüz ve özgür bir dünya için mücadele eder. Her halktan emekçilerin, sömürüye karşı örgütlenmesini ve birlikte mücadele etmesini savunur.

Düşünce, İfade, Haberleşme, İnanç ve Örgütlenme Özgürlüğü

Özgürükler diyarı olarak sunulan burjuva demokrasilerinin başat özgürlük paradigması mülkiyet özgürlüğüdür. Mülkiyet özgürlüğü harici diğer özgürlükler, baskı ve sömürü düzeni olan kapitalizm tarafından, sistemin mevcudiyeti ve hegemonyası tehlkiye düştüğü zaman ortadan kaldırılır. Düşünce, ifade, haberleşme, inanç ve örgütlenme özgürlükleri ise, ortadan kaldırılan özgürlüklerin başında yer alır.

Nor Zartonk, düşünce, ifade, haberleşme, inanç ve örgütlenme özgürlüğünü savunur, bu özgürlüklerin önündeki engellerin kaldırılması için mücadele eder. Bu bağlamda, Terörle Mücadele Kanunu, TCK 301. Madde gibi anti-demokratik yasa ve düzenlemelerin derhal kaldırılması, siyasi tutuklulara genel af çıkartılması ve her türlü kimliğin kendisini siyasal olarak temsil etmesi için mücadele eder. Nor Zartonk, seçim barajı gibi anti-demokratik uygulamalara karşıdır; siyasal, sendikal ve her türlü örgütlenmenin önündeki engellerin kaldırılması için mücadele eder. Haber alma özgürlüğüne yapılan saldırılara, medyadaki sansür ve otosansür uygulamalarına karşıdır.

Nor Zartonk, insanların, istedikleri inançları ve ritüelleri özgürce yaşayabilmeleri önündeki tüm engellerin, inanmama özgürlüğünü de kapsayacak bir temelde kaldırılmasını savunur. Nor Zartonk, inancın, kişinin kendi tercihine bırakılmasını savunur ve insanların inanmaya zorlanmasına karşıdır. İnançların politik ya-

da başka nedenlerle istismar edilmesine karşı mücadele eder ve Diyanet İşleri Başkanlığı'nın lağvedilmesini savunur.

Katılımcı Demokrasi ve Özyönetim

Temsili demokrasi, sistemin çıkarları doğrultusunda halkın sadece seçim dönemlerinde siyasete dahil olabileceği göstermelik bir düzenlemeyidir. Temsiliyette adaletsizlik ve seçim sisteminin anti-demokratikliği, temsili demokrasinin açmazlarıdır.

Bu bağlamda, Türkiye ve Dünya'da yerel yönetimlerin demokratik ve özerk bir çerçevede güçlendirilmesi, halkın karar mekanizmalarında yer almasının sağlanması ile özyönetim koşullarının oluşması gerekmektedir. Tüm yerel birimlerinde ve üretim süreçlerinde meclis sisteminin oluşturulması, doğrudan demokrasi deneyimini arttıracak ve katılımcılığı sağlayacaktır.

Eğitim

Devletin en önemli ideolojik aygıtlarından biri olan eğitim, kapitalizmin çıkarları çerçevesinde milliyetçilik, ırkçılık, cinsiyetçilik ve rekabetçilik ile şekillendirilmektedir. Bununla beraber eğitim, Türk ve Sünni olmayan etnik, dinsel, mezhepsel ya da dilsel her türlü kimliğe karşı asimilasyon aracı olarak kullanılmaktadır.

Nor Zartonk, ayrımcı, ırkçı, milliyetçi, tekçi eğitim anlayışını reddeder, zorunlu din dersine karşıdır. Eğitimin, herkes için okul öncesinden başlayarak, yaşam boyunca parasız, eşit, demokratik, bilimsel, anadilde ve ulaşılabilir olmasını savunur. Rekabetçi ve eşitsizliğe dayanan ve bu eşitsizliği derinleştirten sınav sistemini reddeder. Üniversitelerin akademik ve bilimsel özgürlüğünü, YÖK'ün kaldırılmasını ve üniversitelerin kendi bileşenlerince yönetilmesini savunur.

Nor Zartonk, eğitimi halkın kardeşçe yaşayabileceklerinin en önemli araçlarından biri olarak görür. Eğitim çerçevesinin eşitlikten, halkın kardeşliğinden, insan haklarından, demokrasi ve barıştan yana çizilmesini hedefler. Anadilinde eğitimi bir hak ve bir arada yaşayabilmenin anahtarı olarak görür ve savunur. Anadilinde eğitim ve diğer demokratik talepler birer hak olarak tanımlanıp yaygınlaşıkça, toplumdaki farklı kimliklere karşı olan önyargılar ve korkular kırılacak, bir normalleşme süreci yaşanacaktır.

İrkçılık, Milliyetçilik ve Yurttaşlık

Nor Zartonk, sistemin tekçi, militarist, ötekileştirici yapısına karşı farklı dillerin, kültürlerin ve kimliklerin özgürce yaşadığı bir dünya için mücadele eder.

Nor Zartonk, inkâr ve asimilasyon politikalarına karşı mücadele eder ve halklar, kültürler ve kimlikler arasında her türlü hiyerarşik ilişkiye reddeder. Tüm dil, kültür ve kimliklerin tam özgürlüğünün kayıtsız şartsız tanınmasını savunur.

Yurttaşlık, etnisite yerine birleştirici bir unsur olan coğrafya üzerinden tanımlanmalıdır. Bu bağlamda, Türkiyelilik veya coğrafyaya atıfta bulunan benzeri kavramlar kullanılmalıdır.

Nor Zartonk, herkesin istediği yerde yaşama özgürlüğünü savunur. Göçmenlerin de yurttaşların yararlandığı tüm haklardan yararlanmasını ve ülkelerin sınırları bahane edilerek göçmenlerin alikonulmasına, hapsedilmelerine ya da ölüme terk edilmelerine karşı mücadele eder.

Anti-Militarizm ve Vicdani Ret

Askeri harcamalar ve silahlanma yarışı, toplumun yararına olan her şeyi yok etmektedir. Toplumsal gereksinimler için kullanılması gereken kaynaklar, savaş yatırımlarına harcanarak, dünyadaki yoksulluğu ve eşitsizliği daha da derinleştirmektedir. Bununla birlikte, tekçi ve ötekileştirici sistemin imha ve inkâr

politikalarını da destekleyen militarizm, kişlalarda, 'ötekiler'in karşısına 'kaza', 'dikkatsizlik', 'şaka' ve 'intihar' olarak çıkıyor.

Nor Zartonk anti-militaristtir. Zorunlu askerliğin kaldırılıp, vicdani ret hakkının tanınmasını savunur. Bu bağlamda, nükleer, kimyasal ve biyolojik silahsızlanmanın gerçekleştirilmesi, emperyalist çıkarların muhafizliğini yapan NATO'nun ve diğer savaş örgütlerinin ve ittifaklarının dağıtilması için mücadele eder. Kapitalist çıkarlar için suni savaşların yaratıldığı bir dünyaya karşı barış, halkların birlikte mücadeleyle mümkündür.

Cinsiyet Eşitsizliği ve Cinsel Ayrımcılık

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği sınıfısal, tarihsel, siyasal, ekonomik ve kültürel bir sorundur. Patriyarka; erkek egemenliğini yücelten, erkeklerin, kadınların emek gücünü ve bedenini denetleyerek egemenlik kurmalarını sağlayan toplumsal ilişkiler dizisidir. Erkek olmayanların toplumsal yaşamda ötekileştirilmesi başka bir hiyerarşi yaratmaktadır. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin yok edilmesi yani tüm yaşam alanlarının erkek egemenliğinden arındırılması gereklidir.

Nor Zartonk, toplumun dayattığı ataerkil cinsiyet rollerini sorumluluklarını reddeder. Cinsel ayrımcılığa karşıdır. Toplumsal sistemin, eriliğin kutsanması üzerinden kurulmasını reddeder. Her türlü cinsiyet kimliğinin ve cinsel yönelimin özgürlüğünü savunur. Bu bağlamda, homofobi, transfobi ve heteroseksizmin sonucu olarak, cinsel yönelimlere karşı geliştirilen toplumsal baskılara ve şiddete karşıdır.

Nor Zartonk, patriyarkaya karşı verilen mücadelenin öznesinin kadınlar ve lezbiyen, gey, biseksüel, transların ve interseksüel (LGBTİ) olduğunu savunur ve yaşamın her alanında ötekileştirilen kadın ve LGBTİ'lerin mücadelelerini destekler.

Ekoloji

Mevcut kapitalist düzende üretim, toplumun ihtiyaçları için değil sermayenin büyümесini ve fazla kâr etmesini hedefler. Dolayısıyla, her geçen gün, bu üretim biçimini doğayı ve yaşamı daha fazla metaşartmaktadır. Bu sebeple, sermayenin sürekli büyümeye ve kâr hırsı, insan yaşamının her alanında olduğu gibi, doğa üzerinde de yıkıcı bir tahakküm kurmaktadır.

Nor Zartonk, insanın doğa üzerindeki tahakkümünü reddeder, kapitalizmin ekolojik tahribatına karşı yaşamı savunur. Ekolojik dengenin korunması için bireysel tasarruf yöntemlerinden ve önlemlerinden öte, esas olarak kapitalist sistemin üretim ve tüketim biçimine odaklanması gerektiğini savunur. Doğal yaşamı tahrif eden bütün üretim biçimlerine karşı çıkar.

Nor Zartonk, kapitalist sistemin yarattığı aşırı tüketim kültürünü beslemek için üretmeyi esas alan, aşırı enerji kullanımına dayanan tüketim kültürüne karşı, üretimin, halkın ihtiyaçları doğrultusunda yapılmasını savunur. Bu bağlamda, GDO'lu (ve türevi) üretim biçimlerine karşıdır.

Nor Zartonk, piyasa temelli enerji politikalarına ve projelerine karşıdır. Tüm dünyadaki nükleer santraller kapatılmalı, yenilenebilir enerji uygulamaları desteklenmelidir.

Nor Zartonk, kentlerin yeniden düzenlenmesi ile yaşam alanlarının tarihsel ve kültürel mirasların yok edilmesine, insanların yerinden edilmelerine ve 'soylulaştırma' adıyla kentlerin yağmalanmasına karşıdır.

Gerontokrasi

Yaşamın birçok alanında, yaş ile tecrübe arasında bilimsellikten uzak bir ilişki kurulmakta ve bu ilişki, gençler üzerinde baskı unsuru olarak kullanılmaktadır.

Nor Zartonk, yaş ve tecrübenin hiyerarşi yaratma ve baskı unsuru olarak kullanılmasını, insanın insana tahakkümünün başka bir aracı olarak görür ve buna karşı mücadele eder.

CUMHURBAŞKANI ADAYLARI

RECEP TAYYİP
ERDOĞAN

SELAHATTİN
DEMİRTAŞ

EKMELEDDİN MEHMET
İHSANOĞLU

Cumhurbaşkanlığı Seçimleri; Kazananlar ve Kaybedenler

10 Ağustos'ta, halkoylaması şeklinde gerçekleşen Cumhurbaşkanlığı seçimleri neticesinde; kamunun tüm olanaklarını kullanan Recep Tayyip Erdoğan, ilk turda %52'ye yakın bir oyla cumhurbaşkanı seçilmiştir. Cumhurbaşkanlığı yarısında "çatı aday" Ekmeleddin Mehmet İhsanoğlu %38.5'e yakın bir oy almış, yeni yaşam çağrısı ile ezilenlerin adayı olan Selahattin Demirtaş ise %10'a yakın bir oy almıştır.

Başkanlık Sistemine Doğru...

Tarihsel olarak monarşik bir imparatorluk rejimi altında yaşamış, Cumhuriyet dönemi tek parti iktidarı ile şekillenmiş, çok partili dönemde ise şarkılara dahi konu olan 'tek adam' dönemleri yaşamış Türkiye, giderek başkanlık sistemine doğru ilerlemektedir. Seçim sonrası gündeme ilk olarak gelen konunun anayasa değişikliği olması bunun en önemli göstergesidir.

Seçim galibiyetini başkanlık sisteme geçişte bir kaldırıcı olarak kullanmayı planlayan AKP hükümeti, her ne kadar Yarı-Başkanlık gibi sistemleri telaffuz etse de, halihazırda Erdoğan zaten ülkeyi mutlak bir güç ile yönetmekteydi. İstediği kanunu torbayasalar ile çirkartan ve yargı kararlarını tanımayan dünün başbakanı, bugün cumhurbaşkanlığı ile yetinmeyecektir. Ayrıca otokratik rejimini gün geçikçe güçlendiren Erdoğan,

Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden AKP kongresine kadar olan süre zarfında, hem cumhurbaşkanı, hem başbakan, hem de AKP genel başkanlığıydı.

Her ne kadar medyada AKP'liler tarafından bolca "üst üste 9. seçim galibiyeti" olarak propaganda yapıldıysa da 2011'deki son genel seçimden bu yana AKP kan kaybetmektedir. Mart 2014 yerel seçimlerinde 2 milyona yakın oy kaybeden Erdoğan ve AKP, cumhurbaşkanlığı seçimlerinde ise MHP tabanından da oy almasına rağmen 400 bine yakın oy kaybetmiştir. Propaganda edildiği gibi bir "zafer" söz konusu değildir. 12 yıldır devam eden piyasacı AKP politikalarına, rüşvet ve yolsuzluk gibi olgulara karşı Türkiye halkları da tepkisiz kalmamaktadır fakat iyi anlaşılmalı ki katılım oranının %74'te kalarak, 14 milyona yakın seçmenin oy kullanmaması, tatlilikinin değil, seçimin galibine dair umutsuzluğun işaretidir.

Öte yandan seçime günler kala, "Bana Gürcü dediler, affedersiniz çok daha çirkin şeylerle Ermeni diyen oldu" söylemiyle ideolojisini yine ortaya seren Erdoğan, seçim sonrası balkon konuşmasında Türkiyelilik vurgusu yapmıştır. "Ben Türk'üm, bunu bilirim" söyleminden 3 gün sonra Türkiyelilik vurgusuna dönmek, elbette ki halkın ortaya koyduğu tepkinin ürünüdür. "Türklük üst kimliktir" beyanatlarından bugünkü duruma gelmek, halkın mücadeleyle olmuştur.

Seçimin Kaybedeni: CHP ve MHP

Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin hiç şüphe yok ki kaybeden tarafı CHP ve MHP'dir. Seçim çalışması boyunca; annesinin özbeöz Türk olduğunu ve cumhurbaşkanının tarafsız olması gerektiği dışında bir şey söylemeyen "çatı aday" İhsanoğlu kaçınılmaz bir şekilde başarısız olmuştu. Her ne kadar çatı fikri olumlu bir projeyle de hem sağcı bir aday hem de çatayı oluşturan partiler, daha kurulmadan bu 'çatı'yı yıkmıştır. İhsanoğlu ise CHP, MHP ve çatıya destek veren diğer partilerin tabanında benimsenmeyen bir aday olarak tarihin tozlu sayfalarında yerini almıştır.

Cumhurbaşkanlığı seçim sonuçlarına baktığımızda CHP ve MHP, 2011 genel seçimine kıyasla, toplam 1 milyon 200 bine yakın oy kaybetmişlerdir. Beş ay önceki mart yerel seçimleri ile kıyasladığımızda ise iki partinin toplam kaybı daha büyütür: 3 milyon 900 bin. Sırf bu sayılar bile İhsanoğlu'nun parti tabanlarından destek görmediğini ortaya koyarken, seçim başarısızlığını manipüle ederek "tatilci" seçmeni suçlamak siyaset sızlığının göstergesidir. Bu siyaset sızlığı ayrıca AKP'ye karşı ciddi bir muhalefet yaratamamanın da nedenidir. Unutmamak gereklidir ki seçime katılım oranının en yüksek olduğu bölge, CHP ve MHP'nin önceki seçimlerde yüksek oy aldığı Ege bölgesidir.

Bir diğer yandan önceki genel seçimlerde "Halkın iktidarını getireceğiz" sloganları ile yeri göğü inlenen "solcu" Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde çok önem atfettiği, parti içi demokrasisini hiçe sayarak sağcı İhsanoğlu'nu aday yapmıştır. Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde ortaya çıkan sonuçlardan sonra CHP'nin sola kayacağı bir gerçekken, düzen partilerine has bir şekilde, parti başkanının iki dudağı arasına sıkıştırılmış bir demokrasi anlayışı ile bunu nasıl gerçekleştireceği büyük bir soru işaretidir.

Türkiye halklarının yükselen gücü: HDP

Cumhurbaşkanlığı Seçimleri, bir diğer yandan Türkiye'de yeni ve umut verici bir dönemin başlangıcının işaretini verdi. Bu, Halkların Demokratik Partisi ve onun nezdinde bütün Türkiye halklarının, eşitlikçi ve çoğulcu bir demokrasi için muktedirlere karşı toplumsal muhalefeti yükselttiği bir dönemdir. 10 Ağustos 2014 itibarıyle, Halkların Demokratik Partisi, Türkiye'nin ana muhalefet partisidir.

Selahattin Demirtaş aldığı %10'a yakın oy oranı ilk seçimlerde HDP'nin blok olarak parlamentoda olacağının en önemli işaretini vermiştir. Burada Demirtaş'ın kişisel özelliklerinden ziyade HDP'nin 'Yeni Yaşam Çağrısı', Türkiye halklarından güvenoyu almıştır. Bu çağrı neticesinde Demirtaş ve HDP, oylarını 3'te 1 oranında artırarak beş ay önceki yerel seçimlerde kıyasla 1 milyon oy daha fazla alınmıştır.

Yurt çapında Selahattin Demirtaş'a verilen oylar, Demirtaş şahsında HDP'ye, adalete, kardeşliğe ve barışa verilmiştir. Oylar; milliyetçi saldırılara karşı halkın birlikte mücadeleşine, sömürgeye karşı direnmeye, ötekileştirmeye karşı birleşmeye, savaşa karşı barışa ve betonun iktidarına karşı ekolojik yaşama verilmiştir.

Siyasetin dinamiklerini, bir daha eskisi gibi olamayacak biçimde değiştiren Gezi Direnişi, bugüne kadar birbirine kırılan halkın arasında yeni bir başlangıç olmuş, bu başlangıç kendisini en doğru biçimde HDP'nin 'Yeni Yaşam Çağrısı'nda bulmuştur. Halkların Demokratik Partisi'nin diğer adaylar ve partilerince kullanılan alışlageldik üstten siyaset dili yerine, samimi bir siyaset güdüyor olması, Gezi Direnişi'ne güç vermiş kitleleri, HDP ile buluşturmuştur.

Toplumun her alanında muhalefeti örgütleyen ve sürekli güçlenen HDP, kısıt polemikler ve siyaseti sandığa sıkıştırmak isteyenler karşısında, sokakta, okulda, fabrikada ve tarlada siyaset üretmeye devam etmektedir. Bu siyaset, heteroseksizme karşı LGBTİ'lerin, erkeğe karşı kadının, patronlara karşı emekçinin, köylünün, baskıcı ve nefrete karşı Alevi'nin, Hristiyan'ın siyasetidir.

12 Eylül faşist iktidarınca yaratılan anti-demokratik seçim barajı Cumhurbaşkanlığı seçimleri ile birlikte anlamsız kılınmış ve kadük bir duruma gelmiştir. Seçim barajını aşan bir Halkların Demokratik Partisi sokaktan aldığı gücün meclise taşıyacak ve müktedirlerin demokrasi tiyatrosuna son verecektir. HDP; tek parti iktidarı yerine, halkın iktidarını koyacaktır.

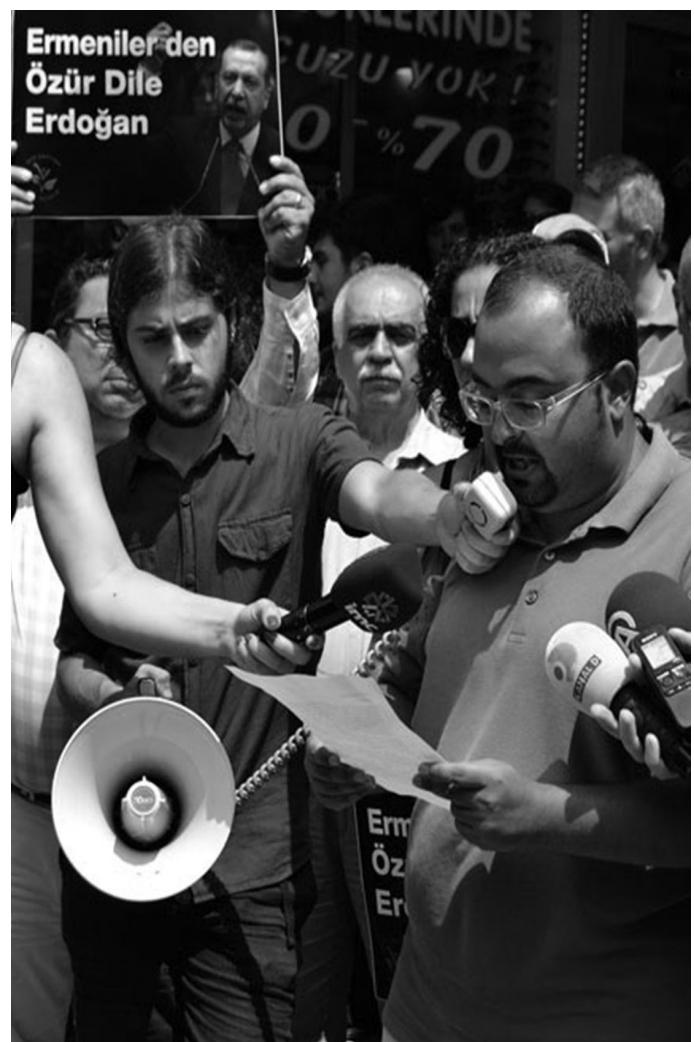
Hrant'ın Katledildiği Kaldırımdan: “Özür Dile Erdoğan!”

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, adaylık sürecinde bir televizyon kanalında sarf ettiği “Affedersiniz, çok daha çirkin şeylerle, bana Ermeni diyen oldu.” sözleri, Nor Zartonk'un çağrıcılığıyla protesto edildi. Basın açıklaması Agos gazetesi önünde, Hrant Dink'in katledildiği kaldırımlarda gerçekleşti.

Basın açıklamasını Nor Zartonk adına Sayat Tekir okurken, açıklamada Erdoğan'ın yapmış olduğu nefret söyleminin TCK 216. maddesine göre suç teşkil ettiği belirtildi. Açıklamada ayrıca son zamanlara Agos gazetesine ve Ermeni Soykırımı konulu filmi yüzünden yönetmen Fatih Akın'a gelen ölüm tehditlerine de değinildi. Açıklama, “Affedersiniz Ermeniler” imzasıyla yapıldı.

Yoğun bir katılımla gerçekleşen basın açıklamasına, Türkîyeli Ermenilerin yanı sıra ezilen diğer halkların da katılırken, Erdoğan'ın nefret söylemi toplumun birçok kesimi tarafından tepki gördü. Basın açıklamasının katılımcıları arasında Halkların Demokratik Partisi İl Eşbaşkanı Şamil Altan, MYK üyesi Hüda Kaya, SYKP Eşbaşkanı Tuncay Yılmaz, Halkevleri Genel Başkanı Oya Ersoy ve sanatçı Nur Sürer de vardı.

Protesto eyleminden, “Nefretin Başı Erdoğan” ve “Ermeniler'den Özür Dile Erdoğan” dövizleri taşındı. Eylemde “Hepimiz Hrant'ız Hepimiz Ermeniyiz”, “Faşizme Karşı Omuz Omuza” ve “Türk, Kürt, Ermeni, Yaşasın Halkların Kardeşliği” sloganları da atıldı.

Ermənilerden Özür Dile Erdoğan

Başbakan Erdoğan Artık Yeter!

5 Ağustos günü bir televizyon programında, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı ve Cumhurbaşkanı adayı Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye halklarına yönelik nefret söylemlerine bir yenişi daha ekledi. Daha önce 2011'de "Ne Ermeniliğimiz, ne Yahudiliğimiz, ne çok affedersiniz Rumluğumuz kaldı" diyerek halklara saldıran Erdoğan, bu sefer de "Benim için neler söylediler. Gürcü'dür diyen oldu. Çıktı bir tanesi affedersin çok daha çirkin şeylerle, Ermeni diyen oldu" diyerek, kullandığı nefret söyleminin bir dil sürçmesi olmadığını kanıtladı. Daha önce meydanlarda Alevileri yuhalatan başbakan Erdoğan bu sefer de bu toprakların halklarına yönelik en bilindik nefret söylemlerinden birini; bir halka mensup olmanın kendisini bir hakaret ifadesi olarak kullandı.

Türkiye'deki tüm ezilen halklara, Hristiyanlara, Musevilere, Alevilere, Ezidilere, kadınlara, LGBTİ'lere kısaca tüm farklılıklara yönelen bu saldırgan ırkçı tavır ve devlet erkanınca kullanılan nefret dolu dil, devletin tekçi anlayışının ve kendisi gibi olmayana karşı tahammülsüzlüğünün dışa vurumudur. Bu dışa vurumun sonucu bize; kilise ve sinagog saldırıcıları, linçler ve cinayetler olarak dönmektedir. Gerçekleşen bu gibi nefret söylemleri ve yaşanan olaylarda saldırganların cezasız bırakılmaları; bu ve benzeri olayları adeta teşvik etmektedir.

Biz bu tutumu, Sevag Balıkçı cinayetindeki "bilinçli taksir"den, Maritsa Küçük cinayetindeki vurdumduymazlıktan, Zirve yayinevi katliamı

davasından, çok yakın bir zamanda Agos Gazetesine ve şimdi Fatih Akın'a yönelik ölüm tehditlerinden biliyoruz. Biz bu tutumu; nefret cinayetlerinin failleri serbest dolaşırken Sevan Nişanyan'ın Ermeni kimliğinden dolayı hapishanede olmasından biliyoruz. Bu teşviklerin sonuçlarının en iyi tanığı şu anda üzerinde bulunduğumuz kaldırımlardır. Erdoğan hükümeti döneminde, Hrant Dink cinayetindeki işbirliğini, dava sürecini ve faillerin/azmettircilerin serbest bırakılmasını da unutmayacağız, unutturmayaçğız! Şu bir gerçek ki kendinden olmayan tüm inanç ve kimlikleri dışlayan ve aşağılayan bir anlayış cumhurbaşkanı seçilse bile hiç bir zaman bizi temsil etmeyecek, kalbimizin cumhurbaşkanı olmayacağı.

Biz Ermeniler, Türkiye halklarından biri olarak, seçim öncesi oy hesaplarına alet olmayı, milliyetçi duyguları kabartmak adına hedef gösterilmeyi reddediyoruz.

Biz 'bir bebekten katil yaratan' bu ırkçı ve tekçi zihniyete karşı bir arada durarak, çoğulculuğu ve kardeşliği savunmaya devam edeceğiz. Biz Bizler bu ülkeden ayrılmadan, bu ülkede ayırtılmadan ve ötekileştirilmeden herkesin özgür ve demokratik bir ortamda diğer kimlik ve inançlarla eşit yaşamak istiyoruz. Tüm bu nefret ortamına karşı biz saklanarak, aslini inkar ederek değil, dayanışarak varlığımızı sürdürceğiz!

Erdoğan'ın bu nefret söylemi TCK 216. maddesine göre bir suçtur. Bu açıklamamızla yetkililere suç duyurusunda bulunuyoruz ve görevde davet ediyoruz.

Affedersiniz ama varız ve var olacağız*

Sayat TEKİR

5 Ağustos 2014 günü Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı(!) ve Cumhurbaşkanı adayı(!) Recep Tayyip Erdoğan'ın yapmış olduğu "Benim için neler söylediler. Gürcü'dür diyen oldu. Çıktı bir tanesi affedersin çok daha çirkin şeylelerle, Ermeni diyen oldu" söylemi, esasında Ermeniler için şaşkınlık uyandıran bir söylem değildir. Geçmiş dönemlerde de, Ermenilere yönelik bu gibi nefret söylemleri, hem devlette hem medyada hem de sivil toplumda çokça sarf edilmiştir.

Birkaç yıl önce, yine Erdoğan tarafından, "Ne Ermeniliğimiz, ne Yahudiliğimiz, ne çok affedersiniz Rumluğunuz kaldı" ya da dönemin içişleri bakanının Meral Akşener'in "Ermeni döldü" söylemleri devletin Ermenilere 1915'ten beri nasıl baktığını en iyi şekilde göstermektedir. Çeşitli ideolojik aygıtlar (din, medya, eğitim vs.) kullanılarak, halkları birbirine düşüren bu gibi nefret söylemleri her zaman ülkede gerçekleşen katliamlarda motor işlevi görmüştür. 1915 öncesi ve sonrası yaşanan kiyumlarda yedi Ermeni öldürmenin kişiyi cennete götürüreceği fetvalarının etkisi büyüktü.

"Affedersiniz" söylemi şüphesiz ki sadece Ermenilere karşı değil daha önce de birçok farklı grubaya yapılmıştır. Burada konu Ermenilik ya da Başkanın nobranlığı değil, bir düşünce dünyasının en sade hali ile ifadesidir. Esasında başbakan bu nefret söylemi ile Türkiye'de hiç de azımsanmayacak bir sayıda olan ve Ermenilerin ülkede olmamasını ya da yok olmalarını isteyen güruhun sözcülüğünü yapmıştır. Bu sözcülüğü

görmek istemeyip, bunu basit bir dil süreçmesi olarak ifade edenler unutmamalıdır ki "100 bin Ermeni'yi göndeririz" söylemi de Erdoğan'a aittir.

'Affedersiniz Ermeni'den Türkiyeliliğe

Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden birkaç gün önce nefret söyleminde bulunan Erdoğan, Nor Zartonk'un ve duyarlı Ermenilerin çağrıcılığıyla Agos önünde gerçekleşen kitleSEL eylem sonrası; önce Egemen Bağış'ı Kinalıada'ya gönderip Ermeni vakıf temsilcileri ile buluşmuş, seçim sonrası balkon konuşmasında ise Türkiyelilik kavramını kullanmıştır. "Affedersiniz" Ermeniler'den Türkiyeliliğe dönüßen söylem, Ermeni halkın sokağa çıkip kendi hakkını savunması ile mümkün olmuştur.

Tüm bunlar gerçekleşirken Egemen Bağış ile görünen Ermeni vakıf temsilcilerinin söylemlerini unutulmamalı ve kamuoyuna verilen fotoğraf, vakıf seçimlerinde Ermeni halkı tarafından hatırlatılmalıdır. Bu fotoğraf, kurumların devamlılığını bahane ederek, salt kendi çıkarlarını düşünen burjuva elitlerinin ifşasıdır. Öte yandan Ermeni halkı; söylemin iyİ olmadığını kabul ederek, cansiperhane bir biçimde Erdoğan'ı savunan Markar Esayan'ı ve Etyen Mahçupyan'ı da unutmamalıdır. AKP'li Ermenilerin pragmatik duruşları nedeniyle, kendi halklarına yönelen bir tavırda AKP'li olmayı, Ermeniliklerine tercih ettiklerini bir kez daha görmekteyiz.

Türkiye'deki tüm ezilen halklara, Hristiyanlara, Musevilere, Alevilere, Ezidilere, kadınlara, LGBTİ'lere kısaca Türk-Müslüman-Sünni -Erkek olmayanlara yönelen bu saldırgan ırkçı tavır ve devlet erkanınca kullanılan nefret dolu dil, devletin tekçi anlayışının ve kendisi gibi olmayana karşı tahammülsüzlüğünün dışa vurumudur. Bu dışa vurumun sonucu Ermeni emekçilere; kilise ve sinagog saldıruları, linçler ve cinayetler olarak dönmektedir. Gerçekleşen bu gibi nefret söylemleri ve yaşanan olaylarda saldırganların cezasız bırakılmaları ise failleri teşvik etmektedir.

Şu unutulmamalı ki biz 'bir bebekten katil yaratan' bu ırkçı ve tekçi zihniyete karşı bir arada durarak, çoğulculuğu ve kardeşliği savunmaya devam edeceğiz. Tüm bu nefret ortamına karşı biz saklanarak, aslını inkar ederek değil, dayanışarak varlığımızı sürdürürüz!

* Atılım Gazetesi'nin 15 Ağustos 2014 tarihli 134. sayısında yayımlanmıştır.

Հայ Մշակոյթի Եւ Զօրակցութեան Միութիւն
Ermeni Kültürü ve Dayanışma Derneği

Ermeni Kültür'ün Ermenice Atölyesi yeni döneme başlıyor.

Ermeni Kültürü ve Dayanışma Derneği'nde 4. yılını dolduran Batı Ermenicesi Atölyesi yeni dönemine başlıyor. 27 Eylül'de başlayacak olan atölye için yeni kur kayıtları başladı. "Ermeniceye Giriş" niteliğindeki ilk kurda 38 harflik alfabetin tanıtımı, okuma kuralları, yazı çalışmaları, Ermeni harfleriyle Türkçe metinlerin deşifresi, alfabe öğrenildikten sonra; temel bilgiler olan sayılar, aylar, günler, renkler, selamlama, yiyecekler, meslekler, fiiller ve fiillerin şimdiki zaman ve gelecek zamanda çekimi, yaş ve saatı söyleme gibi bilgilerin öğretilmesi planlanmaktadır.

Ermeni Kültürü ve Dayanışma Derneği

Adres: Hüseyinağa Mah., İstiklal Cad., Sahne Sok., No: 5A D:5 34430 Balıkpazarı Beyoğlu / İstanbul

Telefon: 0212 245 79 91

E-mail: info@ermenikultur.org

www.ErmeniKultur.org

Palyaçolar, parazitler; Ermeniler, Yahudiler... *

Yetvart DANZİKYAN

Etyen Mahçupyan bir zamandır Ermenilerin ve azınlıkların niçin AKP'li olmadıklarına kafayı takmış durumda; köşesinden sık sık bu konuya -tutarsız argümanlarla- sinirleniyor. Bu kez de, yine Akşam gazetesinde, kimi Ermeni aydınları palyaço olmakla suçladı. Şöyle dedi: "Ermeni 'aydınları' diye ortalıkta dolaşanların büyük kısmı utanç verici bir yüzeysellik ve kabalık sergiliyor. Kendilerini seyre gelmiş sol/liberal 'aydın aristokrasisinin' alkışını almak için, burunlarına kırmızı toplar yapıştırmış, yeri geldiğinde taklalar atan palyaçolar gibiler."

Yazında, bu kesimleri alkışlayanlara yönelik, 'parazit', 'şarlatan' gibi suçlamalar da var.

Mahçupyan'ın soğukkanlığını ve mantık dizgesini neredeyse tamamen kaybettigini düşünüyorum. Ancak buralara gelmeden önce, şıkâyet ettiği bir konuda haklı olduğunu söylemem gerek: Mahçupyan ve kimi Ermeni gazetecilerin/yazarların neredeyse körüköründe bir AKP yandaşı haline gelmesinin, kamuoyunda 'Ermenilik' üzerinden okunması, anlaşılması ve böyle mesele edilmesi...

Son aylarda tanıştığım birçok insanın ikinci, en fazla üçüncü cümle olarak bana bu meseleyi sorması, gayet problemli; Mahçupyan ve diğerlerine dair eleştirilerde konunun hemen 'Ermenilik' meselesine bağlanması da öyle. Ben nasıl AKP yanlısı -ya da muhalifi-yazarları nasıl 'Türklük' ya da başka bir etnik kimlikle ilişkilendirmiyorsam, Mahçupyan ve benzer durumdaki kişiler için de aynı şey geçerli olmalı. Mahçupyan da, "Afedersiniz Ermeni" meselesinde kendisine bir Ermeni olarak yaklaşılmasından, israrla tepki istenmesinden ve beklenen tepkiyi vermeyince 'ırkını satmış' biri olarak damgalanmaktan şıkâyetçi. Burada haklı.

İki haftadır Ermeniler ve azınlıklarla ilgili yazdıklar ve bu son palyaço meselesine gelince... Benzer bir tavrı kendisinin de sergilediğini söylemek gerek. Öncelikle azınlıkların ve Ermenilerin AKP'ye niçin sempatiyle yaklaşmadıklarını bir türlü anlayamıyor Mahçupyan, ve bu yüzden öfkeleniyor. Sağa sola hakaretler yağdırıyor. Ona bir kere şunu hatırlatmak isterim: Kendisi nasıl gerekli gördüğünde 'Ermeni' gibi davranışmayabiliyor, gerekli gördüğünde ise içерiden konuşacak derecede 'Ermeni' gibi davranışabiliyorsa, başka azınlık toplumu üyeleri de böyle davranışabilir. Azınlıklar için hayatı her

sey AKP'nin eski hükümetlere oranla daha hayırhah davranışması olmayabilir. Azınlıklar ve Ermeniler de bu kimliklerini 'her şey'in önüne koymak istemeyebilir, bunu tercih etmeyebilirler. Mahçupyan kendine tanıdığı bu hakkı/lüksü neden diğer azınlık toplumu mensuplarından esiriyor?

Yahudiler ve Ermeniler, diyalim, AKP'nin bu dindar/kindar kuşak yetiştirmeye dayalı eğitim politikasına karşı çıkabilirler. Kentsel dönüşüm ve talan politikalarına karşı çıkabilirler. Polisin her toplumsal vakada sert tavır almasından yılmış olabilirler. Gayet güçlü görünen yolsuzluk iddiaları yüzünden AKP'den hazzetmiyor olabilirler. Kendilerini ısrarla AKP'ye çağırılanların, iki yıl önce Cemaat'e laf ettirmezken, şimdi en azılı Cemaat düşmanı kesilmesinden huylanmış ve bu kesimi tutarsız, liderlerini korumak için her türlü argümanı kullanabilecek tiynette, bireysel tutum alamayacak/alamayan insanlar olarak görmüş olabilirler. Yine kendilerini ısrarla AKP'ye çağırılanların ve AKP'nin, Hrant Dink cinayeti davasındaki performansını en hafif tabirle 'hayal kırıklığı' ve riyakârlık olarak tanımlamış olabilirler. Bunların hepsi olabilir ve kimi Ermeniler, kimi azınlıklar AKP'yi sevmiyor olabilir. Ve elbette, azınlıklar ve Ermeniler, bütün bunların ötesinde, 'eski devlet'in süt kardeşi yeni devletin Sünni merkezli siyasetinden de huylanıyor olabilirler, ki buna hakları vardır - hele ki burnumuzun dibinde 1915'in neredeyse bir tekrarı yaşanır ve bütün bu tabloda AKP'nin katkısı ayan beyan ortada duruyorken.

Bu manzara içinde kimi Ermenilerin AKP muhalifliğini sol kamuoyundan alkış almak için icra ettiğini düşünmek ve söylemek, bir hincin, yazının başında da bahsettiğim gibi, "Niçin AKP'yi sevmiyorlar?" kızgınlığı ve hincinin ürünü. Burada yapacağımız şey, temel ilkeleri saptamak: Her Ermeni ve her azınlık toplumu mensubu AKP'den hazzetmek zorunda değil. Nedenlerini kabaca tarif etmeye çalıştım. Bu konuda ısrarcı oluyorsanız, başka bir açıdan özçülük yapıyor ve Ermenileri, azınlıkları "AKP size iyilik yaptı. Bu iyiliği alın, oturun, sağa sola bulaşmayın ve sesinizi çıkarmayın" kafesine hapsetmeye çalışıyorsunuz demektir. Bu, sadece Ermeniler ve Türkiye'deki azınlıklara değil, dünyanın hiçbir yerinde bir azınlık toplumu üyesine tekli edilecek bir şey değil. Ve bunu yapmak, bu ülkede yillardır değişmeyen çoğuluk-azınlık dengesini, hiyerarşisini yeniden kurtmak, yeniden üretmek demek. Üstelik, çok basit suçlamalar eşliğinde... Mesele şu: İktidar içinden konuşan bu ağız, Ermeniler ve Yahudiler için ikinci bir otorite ve ikinci bir 'baskı' aygıtına dönüşmüş durumda. Üstelik en ağızı bozduğundan... Burada asıl hikâye, liberal olarak bilinen bir aydının bu hale düşmüş olması.

NOT: Geçen haftasonu KCK Yürütmeye Konseyi Eşbaşkanı Cemil Bayık, Vatan gazetesinden Ruşen Çakır'ın sorularını yanıtırken, HDP'nin seçim performansına dair değerlendirmesinde, partinin 'Beyoğlu' marjinallerinden kurtulması gerektiğini söyledi. Hatırlarsanız, Gezi zamanı AKP de sokağa çıkanların önemli bir kısmını 'marjinal' olarak değerlendirmiştir. O vakitler bu kategorileştirmeye epey itiraz etmişik, ancak Bayık söyleyince maalesef öyle olmadı. Genişçe bir çevre "Kim bunlar?" diye tahmin yürüttü. Öncelikle, 'marjinal'i tanımlamanın bir otorite ve 'merkez' olmakla irtibatlı olduğunu söyleyelim ve bu 'merkezci' dilin siyasal Kurt hareketine pek yakışmadığını. HDP, ezilen kesimler arasında bir ayrım gitmemi ve tüm bu kesimleri kucaklama iddiasıyla yola çıktı ve bu yüzden bu derece destek gördü. HDP ya da siyasal Kurt hareketi şu ya da bu nedenle kendisine destek verenlerden birine bile "Siz hele söyle arkaya geçin biraz" derse, iddiasına kendi elleriyle en büyük darbeyi vurmuş olur. Neyse ki, Sırri Süreyya Önder'in son sözleri bu ihtimale pay bırakmıyor.

*: Agos Gazetesi'nin 29 Ağustos 2014 tarihli 956. sayısında yayımlanmıştır.

Halkların Birliği Ortadoğu ve Türkiye'de Barışı Kazanacak

Ortadoğu, emperialist güçler tarafından desteklenen IŞİD çetesi ve sömürgeci zihniyet eliyle kan gölüne çevrilmiş durumda. 1 Eylül Barış Günü'nde; IŞİD'in Rojava ve Şengal merkezli katliam eylemleri devam ederken, İsrail'in Filistin üzerindeki sömürgeci katliamının boyutları ateşkesten sonra daha da net bir biçimde görülmektedir. Bu süreçte AKP Hükümeti'nin Ortadoğu'daki katliamda payı olmasının yanı sıra, kendi "ic" politikasında da güvenlik politikaları adı altında savaş hazırlıklarını sürdürmeye, halkın demokratik ve özgürlük taleplerine saldırmaktan geri durmamaktadır. En son olarak Lice'de TSK tarafından hedef gözetilerek katledilen Mehdin Taşkın ise, maalesef bu durumun somut bir kanıdır.

Türkiye'nin terörist örgüt demekten ısrarla imtina ettiği ve gerek insani gerekse de maddi olarak beslediği IŞİD çeteleri; Aleviler, Ezidiler, Süryaniler, Türkmen ve

Kürtlerin yaşam alanlarını elinden alıp katlederken, kadınlara ise sünnetin de içinde olduğu türlü işkence ve cinsel şiddet uygulayarak, kadınları pazarlarda açık arttırmaya satıyorlar. Şengal'de uygulanan vahşet sonucu binlerce Ezidi kutsal mekânlara ve dağlara sığınmak durumunda kalıyor, açlık ve susuzluk sonucu ölümlerin de yaşadığı oldukça zor bir sürgün yolculuğunun sonucunda Kuzey Kürdistan'a sığınyorlar. IŞİD'i her açıdan besleyen, geçişleri hiçbir noktada

sorun etmeyen AKP Hükümeti, Ezidiler için sınırlarda pasaport koşulu koyarak, Roboski sınırında da gaz bombalarıyla saldıracak kadar tarafta olduğunu

akçık bir biçimde gösteriyor. Ortadoğu'da halkın eşitçe yaşayacağı bir ortam hazırlanması bir tarafa, savaşın bölgeye yayılması politikasını sürdürüyor.

Filistin, Gazze'de kendi topraklarında sömürge statüsünde yaşayan halk ise, adeta soykırıma tabii tutuluyor. İsrail'in sivil gözetmeden 54 gün boyunca süren bombardımanın ardından 2 bin 114 Filistinli İsrail tarafından katledildi. Katledilen Filistinlilerin 578'ini ise çocuklar oluşturuyor. Filistin'deki yıkım için hazırlanan raporlara göre Gazze'nin bombardımanın yıkıcı etkilerini silmek, yaralarını sarmak için 20 yıl ancak yeterli olabilecek.

Bütün bu kan deryası ve sömürü dalgası içinde, Ortadoğu'dan barış için yükselen mücadeleyle dayanışma kurduğumuzu belirterek, halkın; ırkçılığa, sömürüye ve cinsiyetçiliğe karşı, farklı inanç ve kimliklere karşı bir arada yaşamının mümkün olduğunu göstererek dayanışmaya çağırıyoruz, yetkilileri ise kalıcı barışı sağlamak için gerekli önlem ve yükümlülükleri almaya davet ediyoruz. Rojava, Şengal, Ninova ve Gazze'deki halkın, kadınların, çoukların yalnız olmadığını bir kez daha duyuruyoruz.

HDK Yürütme Kurulu olarak, bütün bu sürecin takipçisi olduğumuzu belirtirken, halklara ve inançlara eşitlik ve barışı sağlamak için mücadeleden bir an dahi geri durmayacağımızı bir kez daha 1 Eylül Barış Günü vesilesiyle ifade ediyoruz.

Halkların Demokratik Kongresi

Nor Zartonk, Gozarto'daki IŞİD katliamlarını portesto eyleminden.

IŞİD'e yönelik çok-uluslu harekat: Bir tutum ifade etme ihtiyacı

Selim Sezer

Kendisini önce Irak İslam Devleti, daha sonra hedef genişletecek Irak ve Şam İslam Devleti, yakın zamanda ise hedefini çok daha fazla genişletecek İslam Devleti olarak adlandıran radikal/tekfirci örgütün bütün bölge halkları için ne kadar büyük bir tehdit ettiğini uzun uzun anlatmaya gerek yok. Yakın zamanda bütün dünyanın tanık olduğu Ezidi katliamı ve çocukların ve yaşlıların da dahil olmak üzere binlerce insanın Şengal dağlarında aç-susuz kuşatma altında bırakılması, IŞİD'in insanlığa karşı işlediği suçlar dizisinin sadece bir unsuru. Ebu Bekir el-Bağdadi'nin sözde "hilafeti" altındaki sınırlarını genişletmek veya konsolide etmek için her tür terör yöntemine başvuran örgüt, başta Şiiler ve Aleviler için, yanısıra Hristiyanlar ve diğer gayrimüslimler, Kürtler, öteki etnik-dinsel/mezhebi azınlıklar ve hatta kendilerine biat etmeyen ana akım Sünniler için, kısacası kendilerinden olmayan herkes için varoluşsal bir tehdit oluşturuyor.

Giderek büyuyen ve gücünü artıran örgütün şu anda Ortadoğu'nun karşı karşıya olduğu en büyük tehditlerden biri, belki de birincisi olduğunu söylemek abartılı olmayacağındır. Bölge halkınının selameti için bu oluşumun acilen durdurulması gerekmektedir ve bu makalenin yazarına göre Irak, Suriye ve Lübnan'da gerek

resmi güçlerin, gerekse de devlet dışı aktörlerin IŞİD tehlikesini bertaraf etmek için yürüttüğü mücadeleler desteğe şayandır. Ancak merkezinde Amerika Birleşik Devletleri'nin olduğu çokuluslu bir gücün Suriye ve Irak'taki IŞİD mevzilerine yönelik hava saldırıyla başlayacak dört aşamalı harekat hazırlığı, denklemi çeşitli nedenlerden ötürü girift hale getirmektedir.

Öncelikle ABD'nin IŞİD'le olan sorununun tam olarak ne olduğunun ortaya konulması gerekiyor. Birinci İslam halifesi Ebu Bekir döneminin Ridde Savaşları'ni kendisine referans alan örgüt, kendi yorumuna göre "mürted", yani dinden çıkışmış olan insanlarla mücadeleyi birinci sıraya koyarak, ABD, İsrail ve öteki emperyalist güçlerle mücadeleyi uzak bir geleceğe havale ettiğini bizzat kendi doktrini dahilinde ifade ediyor. Ayrıca "hilafet"ini sağlam temellere dayandırmayı ve bu amaç doğrultusunda karşı karşıya olduğu doğrudan engelleri kaldırımı (yani örneğin egemenlik alanı içindeki Ezidileri sürmeye, Şii-Alevileri kıyıdan geçirmeye), dış güçlerle savaşmaya nazaran öncelik olarak kabul ediyor. Bu bağlamda ABD için yakın bir varoluşsal tehdit oluşturmuyor.

ABD'nin önceki süreçlerde IŞİD'e destek verip vermediği de, uzun süredir tartışma ve speküasyonların konusu

oldu. Bu makalenin yazarının iddiası, ABD, Türkiye ve (başta Suudi Arabistan olmak üzere) Körfez ülkelerinin hiçbirinin IŞİD'e tam ve doğrudan destek vermediği, ancak hepsinin kısmi ve dolaylı destek verdiği şeklindedir. Örgütün Suriye'de Esad, Irak'ta Maliki yönetimine karşı verdiği savaş tek başına bile, sözünü ettiğimiz aktörlerin IŞİD'i tolere etmesi için bir sebep teşkil etti. Özellikle Suriye'ye giden uçaklar ve tırlar dolusu silahların destinasyonu öteki örgütler (ÖSO, İslami Cephe, vs.) olsa da, bunların IŞİD'e ve diğer El Kaide türevi örgütlerle ulaşabileceği ihtimali, yahut örneğin Ürdün sınırında doğrudan CIA tarafından eğitilen militanların bir süre sonra silahlıyla birlikte bu örgütlerle bıat etme ihtimali, öngörülmesi zor olgular değildi. Ayrıca örneğin Rojava'da gerçekleşen PYD-İŞİD çatışmalarında Türkiye'nin bir öncelik tercihi yaparak IŞİD'e en azından lojistik yönden destek verdiği yönünde güçlü iddialar ve göstergeler bulunuyor.

Bugün ABD ve NATO'nun IŞİD'i tehdit olarak görmeye başlamasının ise birkaç sebebi var. Öncelikle, bütün El Kaide türevleri gibi kontrollsüz bir güç olan IŞİD'in aşırı büyümesi, Irak ve Suriye'deki toplam militan sayısının (kimi tahminlere göre) 80 bine ulaşması, örgütün tankları, hatta savaş uçaklarını ele geçirmesi ve kontrol ettiği bölgelerden çıkardığı petrolü uluslararası pazarlara satma noktasına dahi gelmesi, emperyalist unsurlar açısından kontrolü ele alma ihtiyacı doğurdu. Polemik yaratma pahasına da olsa vurgulanması gereken daha özgün bir neden ise, IŞİD'in Irak Kürtistanı'ni

hedef almaya başlamış olmasıdır. Hatırlanacağı üzere 12 Haziran günü IŞİD sözde "intifada" başlatıp Musul'un kontrolünü ele geçirdiği zaman Barzani güçleri buna önemli ölçüde kayıtsız kalmış, örgüt, önüne hedef olarak Necef, Kerbela ve hatta Bağdat'ı koyduğu halde ABD yönetimi bu meseleye karışmayacağını söylemişti. Ancak örgüt yüzünü Erbil'e döndükten birkaç gün sonra ABD'nin ilk hava operasyonları başladı.

Atlanılmaması gereken çok önemli bir nokta da, IŞİD'in aynı zamanda Suriye'deki rejim karşıtı öteki gruplarla da正在战斗着 and onları giderek "yutuyor" olmasıdır. Sahada "ÖSO" diye bir gerçeklik neredeyse kalmamıştır ve El Nusra Cephesi dahil pek çok örgütten sayısız militan, büyük bir hızla IŞİD'e bıat etmektedir. Bu noktada ABD için IŞİD'e karşı öteki (ve Türkiye ile Körfez ülkeleri tarafından da doğrudan desteklenen) silahlı örgütlerin güçlendirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmış ve bu durum ABD Başkanı Barack Obama'nın 11 Eylül sabahı yaptığı konuşmada açıkça ifade edilmiştir.

Bütün bunların anlamı, yaklaşan çok-uluslu harekatın amacının bölgedeki durumun revize edilmesi ve ABD ve NATO çıkarları doğrultusunda kartların yeniden dizilmesi olduğunu göstermektedir. Gerek bu durum nedeniyle, gerekse de modern çağda hava saldırısının, savaşla ilgisi olmayan sivillerin de ölümüne yol açmadığı tek bir örneğin bulunmaması nedeniyle, ilerici güçlerin bu harekatı desteklemesi beklenemez. Bu bağlamda, gerek Suriye Dışişleri Bakanlığı'nın, gerekse de Irak'taki Amerikan karşıtı Şii lider Muktada es-Sadr güçlerinin, söz konusu harekat planlarını "içgal girişimi" olarak tanımlaması gözden kaçırılmamalıdır.

İŞİD tehlikesinin derhal durdurulması gereği de, bunun barışçıl yollardan olamayacağı da很明显。Ancak bunun için "bel bağlanacak" olan yer de elbette ABD, NATO veya onların öncülük ettiği çok-uluslu güçler değildir. Bugün hem emperyalizme, hem de aşırıcı terörizme ve mezhepciliğe karşı halkın güçlü bir cephe oluşturması gerekmektedir. Geçen yıl tam bu günlerde, Suriye'ye yönelik bir hava saldırısı ilk defa gerçek bir tehlike hale geldiğinde sessizlik ve zimni destek arasında bir yerde duran ve genel olarak "Suriye krizi"nin açık bir geopolitik çatışma niteliği almasından bu yana ABD ve NATO aleyhindeki her tutumu "Esedçilik" diye yaftalayan kesimlerin, şimdi bir anda ABD ve NATO karşıtı kesilmesi ise, uzun süredir sergiledikleri ağır ironiler ve tutarsızlıklar zincirine yeni bir halka eklemiştir.

6-7 Eylül Özel Dosyası*

6-7 Eylül Pogrom'u üzerinden 59 sene geçti.
59 sene içerisinde, müktedirlerin ırkçı
politikalarında değişen bir şey olmadı.

*Fotoğraflar, <http://6-7eylul.babilder.org>'dan alınmıştır.

6-7 Eylül'ü Unutmayacağız!

Türkiye'de Müslüman olmayan halklara yönelik yağma ve saldırular olarak cereyan eden ve bizatihı devlet tarafından kısırtılan ve önüne geçilmeyen 6-7 Eylül 1955 Pogrom'u üzerinden 59 sene geçti. 6-7 Eylül pogromu, 20. yüzyılın başından beri başat bir devlet politikası olarak uygulanan sermayenin Türkleştirilmesi/Müslümanlaştırılması politikasının, önemli halklarından biridir. 1915 Ermeni Soykırımı ile birlikte devlet eliyle yürütülmeye başlayan bu politikalar, Cumhuriyet döneminde farklı uygulamalarla

devam etmiştir. 1924 nüfus mübadelesi, 21 Haziran - 4 Temmuz 1934 Trakya Pogrom'u, "20 Kura Askerlik" ve Varlık Vergisi de bu politikanın parçalarıdır. Menderes hükûmetinin iktidarda olduğu dönem yaşanan 6-7 Eylül pogromu, milli bir burjuvazi yaratmanın yanı sıra Türkiye topraklarında etnik homojeniteyi sağlamak da amaçlamaktaydı. Nitekim bu ırkçı devlet politikası 6-7 Eylül Pogrom'u sonrasında, 1964 sürgünü ile Türkiye coğrafyasındaki Rum varlığının büyük ölçüde azaltmıştır.

Türk-Müslüman-Sunni olmayan her unsuru kendisine düşman gören ve yarattığı karşılıklardan ve sanal korkulardan beslenerek iktidarını sağlamıştı. Ulusalı/milliyetçi bu zihniyet, Anadolu halklarına kan ve göz yaşıdan başka bir şey vermemiştir. Ektiği düşmanlık tohumları, bugün şiddet ve linç kültürünü yesertmiştir.

Üzerinden geçen koca 59 senede, devlet politikası değişmek bir yana, Rumları ve Ermenileri "Affedersiniz" demeden ağıza almayacak bir ayrıştırıcılığa bürünmüştür. Bu ayrıştırıcı nefret diline karşı, Türkiye halkları olarak biz, barıştan, adaletten, kardeşlikten ve omuz omuza mücadele etmekten yana tavır aldığımızı tekrar belirtiyoruz. Devletin kısırttığı nefrete karşı, halkın bir arada yarattığı barışa inanıyoruz.

De te fabula narratur*

Sayat TEKİR

6-7 Eylül 1955 Pogromu'nu ilk olarak yayamdan (anneanne) duydum. Yayam o dönem Bomonti'de yaşıyordu. Yağma ve katliam burada Kumkapı, Samatya ve Beyoğlu'nda olduğu kadar yoğun yaşanmamıştı. Yayam ve ailesi sloganları duyunca hemen tüm kapı ve pencereleri kapatır, sonrasında ise üst kattaki Türk komşunun ikazı ile apartmandaki tüm evlere bayrak asılır. Türk komşu her ne kadar evlerin Türk evleri olduğunu söylese de, apartmanın camları yağmacı gürühtan nasibini alır. Daha sonra Türk komşu kendisinin de gençken galevana gelerek (!) bu gibi olaylara giriştiğini yayamın ailesine anlatır.

O dönem dedemle (annemin babası) nişanlı olan yayam, olaylar dinince ertesi gün Taksim'deki kayıncılarının evine gider. Giderken Taksim'in Talimhane -ki burası yoğun bir Rum nüfusa sahipti- tarafında sürekli gittikleri 'Niagara' adlı bakkalı da görür. Her şeyin yağmalandığı bakkalda, ne cam ne çerçeveye hiç bir şeyin kalmadığına şahit olur. Bakkalın camından içeri fırlatılmış 18 kiloluk yağ tenekelerinin içerisinde halen sızmakta olan yağ, tüm yol boyu akmaktadır. Yayam, İstiklal caddesi ve çevresindeki tüm dükkanların yağmalandığını anlatır. Caddenin kenarının, boydan boya, 1 metre yüksekliğinde yırtılmış kumaş ile kaplandığını anlatır.

Pogroma şahit olanların anlatılarına göre, kumaşlar

aksi yönde giden arabalara bağlanıp boydan boya yırtılır. Dükkanların demirleri ve kepenkleri kırılıp yağma edilir. Kiyimetli eşya da ganimet olarak ceplere konulur. Yağmacılar akşam, taşıyamayacakları için, 6-7 palto ya da kürkü üst üste giyip, tüm cepleri tamamen dolu bir şekilde etrafta dolaşmaya başlarlar.

Yayam dedemin ailesiyle birlikte, Talimhane'deki evlerine girince yataklarının üzerinde camdan içeri fırlatılmış bir çöp tenekesi görürler. Dedemin ailesi bir gün önce can havıyla bir bavul eşya toplayarak evi bırakıp Türk komşularının yanına sığınmışlar. Yayam pogromun sadece Rumlar ve Ermenilere karşı yapılmadığı izlenimini uyandırmak için yağmacıların birkaç Selanikli Türk ailenin evine de hasar verdiklerini anlatır.

O dönem İstanbul'da askerlik yapan büyüğümüz ise olası bir talana karşı bir tabur ile Surp Pırgiç Ermeni Hastanesi önüne gönderilir. Gece boyu hastane önünde nöbet bekleyen askerlerden biri olan dedem çevredeki Ermeni ve Rum mahallelerinden gelen bağırışları duyar ve kundaklanan evlerin, dükkanların ve kiliselerin alevlerinin yarattığı kırmızılığı görebildiğini söyler.

Bu anıları ilk duydugumda, 6-7 Eylül 1955 Pogromu'nun 50. yılı daha olmamıştı. Yayam bu anıları anlattığında, özellikle yağma kısmındaki İstiklal Caddesi'nin kumaş

ile kaplanmış olması kısmı bana abartılı olarak gelirdi. Belki de o dönem pogromun boyutunu tahayyül edecek bir olgunlukta değildim. Belki de geçmişe dair mitik bir anlatı olarak düşündüm yayamın anılarını.

Sonrasında 6-7 Eylül'ün 50. Yılı geldi ve İstanbul'da, Karşı Sanat Çalışmaları'nda "Tümamiral Fahri Çoker'in Arşivinden: Ellinci Yılında 6-7 Eylül Olayları" adlı bir sergi açıldı. İşte o sergide yayamın anılarının hiç de abartılı bir yanı olmadığını gördüm. Yayam anlatırken benim kafamda çizdiğim sahnelerin birebir halini fotoğraflarda görmek, yüzüme yumruk yemiş gibi hissettirdi bana. Öyle bir yumruk ki sergiyi "protesto" etmek için gelen faşist guruhun fotoğraflara attıkları yumruklardan daha sağlamdı. Sonrasında yapılan tartışmalardan; 6-7 Eylül Pogromu olduğu sırada Seferberlik Tetkik Kurulu'nda görevli olan, 1988-1990 yılları arasında MGK genel sekreterliği yapan Sabri Yirmibeşoğlu'nun (sonradan yalanlasa da) verdiği bir röportajda, "6-7 Eylül de bir Özel Harp işidir. Muhteşem bir örgütlenmeydi. Amacına da ulaştı." açıklamalarına şahit olduk.

Her ne kadar dönemin istihbarat teşkilatı Millî Emniyet Hizmeti Riyâseti'nin (MAH) organizasyonu olsa da 6-7 Eylül Pogromu; Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın dilinden düşürmediği ve bir demokrasi şehidi olarak bahsettiği Adnan Menderes hükümeti döneminde gerçekleşti. 6-7 Eylül Pogromu hükümetler üstü bir devlet politikasının uygulamalarından sadece biriydi. Halkları birbirine kırdıran bu politikanın amacı sermayenin Türkleştirilmesi ve toplumun etnik homojenleştirilmesidir. 1915 Ermeni Soykırımı ile başlayan bu politikalar, Cumhuriyet döneminde farklı uygulamalarla devam etti. 1923 nüfus mübadelesi, 1934 Trakya Pogrom'u, 1936 Beyannamesi, 1941 Yirmi Kura Askerlik, 1942 Varlık Vergisi ve 1964 Sürgünü de bu politikanın parçalarıdır.

Aslında yukarıda anlatılan anılar, Türkiyeli tüm ezilenlerin ortak hafızasıdır. Ermeni'nin, Rum'un, Yahudi'nin, Kurt'ün, Alevi'nin, işçinin, beyaz yakalının kadınının, LGBTİ'nin... Türk-Müslüman-Sünni-Erkek olmayanın, sisteme biat etmeyenin ve farklı düşünenen yok edilmeye çalışıldığı bir ülkenin çocukların ortak hikayesi.

Şimdi bir durup düşünelim: 6-7 Eylül 1955 Pogromu'nun üzerinden geçen koca 59 senede, devlet politikası değişimek bir yana, Rumları, Ermenileri ve Yahudileri "Affedersiniz" demeden ağıza almayacak bir ayırtılılığı bürünenmiş midir?

Peki ya dün 6-7 Eylül'de "Atamızın evi bomba ile hasara uğradı" diye başlık atanların, Sivas'ta 1993'te "Aziz Nesin dinimize ve peygamberimize küfür ediyor" diye bildiri dağıtanlardan ya da 2013 Haziran'ında "Camiye ayakkabılarıyla girdiler, içki içtiler" diye meydanlardan haykıranlardan farkı nedir?

*:Türkçesi; Anlatılan senin hikayendir, Karl Marx, Kapital (14.09.2014 tarihli BirGün Pazar'da yayınlanacaktır)

Bir Devlet Politikası Olarak 6-7 Eylül*

Sayat Tekir

*"Yine gerçeklerden açık kapayı,
Bir pirin önünde kıldık tayıyı.*

*Ari birlik ile yapar yapıyı,
Birlik ile bitmeyende bal olmaz."*

Pir Sultan Abdal, *Gelin Özümüze Sitem Edelim*

Türkiye'de Müslüman olmayan halklara yönelik, devletin organize ettiği yağma ve saldırular olarak gerçekleşen 6-7 Eylül 1955 Pogrom'u üzerinden, 59 sene geçti. Geçen bu 59 senede, ülkede Ermeniler halen öldürülüyor, Kilise ve Sinagog saldırıları halen olmakta, Ermeni ya da Rum kelimesi halen küfür olarak kullanılmakta ya da öncesinde "affedersiniz" denilerek anılmaktadır.

6 Eylül 1955'te İstanbul ve İzmir'de başlayan saldırular neticesinde, içlerinde evlerin, işyerlerinin, ibadethanelerin ve okulların bulunduğu 5 binin üzerinde mekan kundaklanarak, yağmalanarak ya da tahrip edilerek saldırıya uğradı. Bu saldıruların yanı sıra cinayet, yaralama ve tecavüzler de yaşandı. Saldırganların bir kısmı farklı illerden organize edilerek getirilmiş kişilerdi. Bu organizasyonu, 6-7 Eylül pogromu olduğu sırada Seferberlik Tetkik Kurulu'nda görevli olan, 1988-1990 yılları arasında MGK genel

sekreterliği yapan Sabri Yirmibeşoğlu, sonradan yalanlaşıda, verdiği bir röportajda "6-7 Eylül de bir Özel Harp işidir. Muhteşem bir örgütlenmeydi. Amacına da ulaştı." diyerek ortaya koydu.

Bir çok Rum, Ermeni ve Yahudi'nin yurtlarından kopmasına yol açan 6-7 Eylül Pogromu, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın dilinden düşürmediği ve bir demokrasi şehidi olarak bahsettiği Adnan Menderes hükümeti döneminde gerçekleşti. 6-7 Eylül Pogrom'u CHP, DP,

İstanbul EkspreS 6 İKINCI BASKI
Atamızın Evi
Bomba ile
Hasara uğradı

SABAH KARŞI VUKU BULAN DU
MENFİ HADİSE INFİAL UYANDIRDI

AP ya da AKP (vs.) fark etmeden **hükümetler üstü bir devlet politikasının** uygulamalarından sadece biriydi. **Halkları birbirine kırdıran bu politikanın amacı sermayenin Türkleştirilmesi ve toplumun homojenleştirilmesidir.** 1915 Ermeni Soykırımı ile başlayan bu devlet politikası, Cumhuriyet döneminde farklı uygulamalarla devam etti. 1923 nüfus mübadelesi, 1934 Trakya Pogrom'u, 1936 Beyannamesi, 1941 Yirmi Kura Askerlik, 1942 Varlık Vergisi ve 1964 Sürgünü de bu politikanın diğer parçalarıdır.

olduğu gibi kapıları işaretlediler, aynı 1980 Çorum Katliamı'nda olduğu gibi evlere ve işyerlerine saldırdılar ve aynı Madımak Oteli'ni yaktıkları gibi Rum ve Ermeni Kiliseleri'ni ateşe verdiler. Kitleleri kışkırtmak için gün 6-7 Eylül'de "Atamızın evi bomba ile hasara uğradı" diye başlık atanların, Sivas'ta 1993'te "Aziz Nesin dinimize ve peygamberimize küfür ediyor" diye bildiri dağıtanlardan ya da 2013 Haziran'ında meydanlarda "Camiye ayakkabılarıyla girdiler, içki içtiler" diye haykıranlardan farkı yoktur.

Türk-Müslüman-Sunni-Erkek olmayan ya da kendine bıat etmeyen her unsuru kendisine düşman olarak gören, halkların arasında yarattığı karşılıklarla sanal korkulardan beslenerek iktidarını sağlamlaştırın bu ırkçı devlet politikası, Anadolu halklarına kan ve gözyaşından başka bir şey vermedi. **Bu ırkçı devlet politikası; hükümeti, paramiliter ya da kolluk kuvvetleri, derin devleti ya da istihbaratı ile tüm katliamları organize etti ya da göz yumdu.** Yine bu politikanın uygulayıcıları failleri cezasız bırakarak katliamları adeta teşvik ettiler. 6-7 Eylül Pogromu sonrası ilk olarak Aziz Nesin, Nihat Sargin, Kemal Tahir, Asım Bezirci, Hasan İzzettin Dinamo ve Hulusi Dosdoğru gibi dönemin önemli sosyalistleri tutuklanıp sonra serbest bırakıldılar. Sonrasında tutuklanan olayın failleri ise ceza almadan serbest kaldılar.

Bu ırkçı devlet politikasının uygulayıcıları; 6-7 Eylül 1955 Pogromu öncesi aynı 1978'de Maraş Katliamı'nda

Ektiği düşmanlık tohumlarını sürekli diri tutan bu zihniyet, şiddet ve linç kültürünün sürekli besledi. Daha birkaç gün önce Mahir Çetin adlı bir genç, 30 kişilik ırkçı bir grup tarafından, Kürtçe konuştuğu gerekçesiyle (!) linçe uğrayarak öldürüldü.

Üzerinden 59 yıl geçmesine rağmen 6-7 Eylül 1955 Pogromu günümüzde de halen devam eden hükümetler üstü ırkçı devlet politikasını gözler önüne sermektedir. Bu politika mevcudiyetini devam ettirmek için önyargılar ve karşılıklar yaratarak halkları birbirlerine düşürmektedir. Tüm bunlarlığında bizler, Ermeniler, Türkler, Rumlar, Aleviler, Yahudiler, Kurtler ve tüm kardeş halklar; tek dil, tek din, tek bayrak ve tek millet anlayışına karşı birlikte mücadele etmek zorundayız. Bizler; tüm ezilenler, her türlü ayrımcılığa karşı eşitlik, özgürlük ve kardeşlik mücadele yan yana, omuz omuza vermeliyiz.

* 19.09.2014 tarihli Gazete Oniki'de yayınlanacaktır.

HDK/HDP Eğitim Meclisleri: Okulları Hepimizin Kılalım

Halkların Demokratik Kongresi (HDK) / Halkların Demokratik Partisi (HDP) Eğitim Meclisleri Divriği Kültür Merkezi’nde düzenlediği basın toplantısında eğitimdeki sorunlara işaret etti. Toplantıda eşit, engelsiz, özgür, cinsiyet özgürlükü, çok dilli, çok renkli, anadili temelli ve laik okullar için birlikte mücadelenin önemine dikkat çekildi.

Toplantıya Prof. Dr. Fatma Gök, Ermenilerin özgürgütlülüğü **Nor Zartonk'tan Arno Kalaycı**, Hubyar Sultan Alevi Kültür Derneği Başkanı Ali Kenanoğlu, HDP MYK Üyesi Hüda Kaya, İstanbul Kürt Enstitüsü Eş Başkanı Sami Tan ve LGBTİ aktivisti Giray Poyraz, lise öğrencisi Şengül Bali konuşmacı olarak katıldı. Toplantıda basın açıklamasını okuyan HDP Eğitim Meclisi’nden Mutlu Öztürk, eğitim sisteminin hükümet ve cemaatin ipoteği altında olduğunu söyleyerek, okulların işlevinin “bebeklerden katiller yaratılan, cinsiyetçi, tekçi, barış, karşıtı, ayıristirici” bir anlayışın ürünü olarak faaliyet yürüttüğünü belirtti. Öztürk, herkesi HDP/HDK Eğitim Meclisleri’nde eşit ve özgür eğitim modelini yeniden inşa etmeye çağrırdı. Öztürk “okulları hepimizin kılalım” diyerek HDK/HDP Eğitim Meclisleri’nde bir araya gelme çağrısı yaptı.

Toplantıya katılanlar eğitim sisteminin cinsiyetçi yapısı, ders kitapları, azınlık okullarındaki sorunlar, zorunlu din eğitimi, atanamayan öğretmenler gibi sorunları

hakkında konuştu.

Konuşmacılardan İstanbul Kürt Enstitüsü Eş Başkanı Sami Tan, Kürt halkın yillardır süren anadil mücadeleşine vurgu yaparak, eşit ve özgür eğitim için HDP Eğitim Meclisleri’nin önemine işaret etti. Tan’ın ardından söz alan HDP MYK Üyesi Hüda Kaya da, eğitim sistemi içindeki anti-laik uygulamalara dikkat çetti. “Türkiye’de eğitim sistemini neresinden tutsak elimizde kalıyor” diyen Kaya, “Okullara atanan sunni din öğretmenlerinin, Alevi ya da diğer inanç kesimlerine mensup çocuklara da din ders vermeye hakkı yoktur. Kur'an'da, ‘herkesin inancı kendisine’ vurgusu vardır. Ne hakla başka inanç grubuna mensup çocukları imam hatip liselerine yerleştiriyorsunuz? Bunu yapanların Müslümanlıkla da İslamiyetle de alakası yoktur” dedi.

Hubyar Sultan Alevi Kültür Derneği Başkanı Ali Kenanoğlu ise, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın, “Alevilik Ali’yi sevmekse, ben dört dörtlük Aleviyim” şeklindeki sözlerini hatırlatarak, devletin ders kitaplarındaki “Alevi tanımı”na değindi. Kenanoğlu, “Ders kitaplarındaki Alevilik de Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın bu tanımlaması üzerinden yapıldı” diye konuştu.

LGBTİ aktivisti Giray Poyraz da, LGBTİ çocukların eğitim hayatının en başından itibaren okullarda öğretmenler

ve öğrenciler tarafından maruz kaldığı baskının en büyük nedeninin cinsiyetçi eğitim sistemi olduğunu belirtti.

Nor Zartonk'tan Arno Kalaycı ise Ermeni okulunda okumuş bir öğrenci olarak Ermeni öğrencilerin karşılaşduğu zorlukları anlattı. Zorunlu Türk müdür başyardımcısının fiilen müdür görevi yürütüklerini ve devleti temsilen bulduğunu belirten Kalaycı Ermenileri düşman gören zihniyetin devam ettiğine dikkat çekti.

Arno Kalaycı konuşmasında, "Devletin ideolojik aygıtlarından biri olan eğitim, sermayenin çıkarları çerçevesinde milliyetçilik, ırkçılık, cinsiyetçilik ve rekabetçilik ile şekillendiriliyor. Bu şekillendirme ile eğitim, Türk ve Sunni olmayanlara karşı bir asimilasyon aracı olarak kullanılıyor. Ermeniler kendi tarihlerini öğrenemiyorlar. Bu hem Ermenilerin asimilasyonuna hem de Ermenilerin kendi tarihlerine yabancılasmamasına yol açıyor. Özellikle tarih kitaplarında Ermeniler hala ötekiler olarak gösterilirken, devletin üzerine inşa edildiği Ermeni karşılığı/düşmanlığı okullardan yeniden üretiliyor." dedi.

"Ermeni, Rum, Süryanilerin sahip olduğu iddia edilen anadilde eğitim diğer halklardan esirgenmekte" diyen Kalaycı azınlık okullarının

parasını kendilerinin ödediğine ve bütçe olmadığı için miktarların çok yüksek olduğunu anlattı. "Nihayetinde şu durumda, Ermenilerin sahip olduğu anadilde eğitim hakkından ziyade anadilde eğitim özgürlüğünden; paramız kadar satın alabileceğimiz özgürlüğümüz varlığından söz edebiliriz." dedi. Kalaycı bürokratik engeller nedeniyle eğitim materyallerinin yenilenmemesi sorununa da değindi.

Temel Eğitimden Ortaöğretim Geçiş Sınavı (TEOG) sınavının ardından iki Ermeni öğrencinin imam hatip lisesine yerleştirilmesini "Ermeni öğrencilerin imam hatip okullarına yerleştirilmeleri "bu ülkenin yüzde 99'un Müslüman" diyenlerin tekçiliğinin en büyük göstergesidir." diye değerlendiren Kalaycı sözlerini "Bizler, 'çok afedersiniz Ermeniler' ırkçı, asimilasyoncu, cinsiyetçi ve rekabetçi eğitim sistemini reddediyoruz. Eğitimi halkların bir arada, eşit ve kardeşçe yaşamاسının en önemli aracı olduğunu görüyoruz. Bu bağlamda eğitimin çerçevesinin demokrasi, insan hakları ve barıştan yana çizilmeli, talep eden her halka kendi ana dilinde eğitimi hak olarak tanınmalıdır. Bu halklar arası önyargıyı kıracak ve toplumsal barışı sağlayacak en önemli adımdır." diye sonlandırdı.

Eğitim Meclisleri eğitimdeki sorunlar ve çözüm yollarını tartışmak için 14 Eylül'de düzenlenecek foruma herkesi davet etti.

Հարցազրույցը Պոլսում գործող «Նոր զարթոնք»ի հետ*

Անահիտ Քարտաշյան

Ներկայացնում ենք «Akunq»-ի հարցազրույցը Պոլսում գործող «Նոր զարթոնք» կազմակերպութիւն հիմսադիրներից Սայաթ Թեքիրի հետ: «Նոր զարթոնքը» թեև սկիզբ է առնում Թուրքիայի հայ համայնքից, սակայն այն տարատեսակ խորականությունների դեմ պայքարի կազմակերպութիւն է:

Ի՞նչ ասել է «Նոր զարթոնք» կամ «նորզարթոնք»ի...

Հաստ էության, եթե մտածենք, թե ինչպես է ստեղծվել, միգուցե և Զեր հարցին պատասխան կարողանանք գտնել: «Նոր զարթոնքը» ստեղծվել է ինչ-որ բաների դեմ եղող մի խումբ մարդկանց համախմբման արդյունքում, բնականաբար, առավելապես երիտասարդների համախմբման արդյունքում, քանի որ Թուրքիայում հատկապես մեր ավագ սերունդը վախի մթնոլորտում է մեծացել: Մենք շատ ճնշումների ենք ենթարկվել, սակայն շատ կոտորած, ջարդ չենք տեսել, իսկ նրանք տեսել են: Ցեղասպանություն են ապրել: Նրանք մեզ պատմել են իրենց հիշողությունները, սակայն մենք չենք տեսել: Մեզ համար Հրանտ Դինքի սպանությունն այդ պատմված հիշողությունների վերակենդանացումն

էր: «Նոր զարթոնքը» ստեղծվել է Հրանտ Դինքի սպանությունից առաջ, սակայն ժողովրդական շարժման է վերածվել Հրանտ Դինքի սպանությունից հետո:

«Լավ, մինչև հիմա շատ բան տեսանք և ապրեցինք՝ կոտորած, ջարդեր, ցեղասպանություն, Ռուսվածքի հարկ, մի շարք խորականությամբ լի կիրառումներ, սակայն այլևս բավ է», - ասացինք: Մի կողմից «Նոր զարթոնքը» ինչ-որ բաներից դժգոհ հայերի համախմբման արդյունքում ստեղծված խումբ է, մյուս կողմից էլ միայն հայերի ուղղությամբ չէ, որ գործունեություն է ծավալում: «Նոր զարթոնքը» հասարակական շարժում է, որի գործունեության ծիրում են կանանց, ԼԳԲՏ մարդկանց, աշխատավորների խնդիրները: «Նոր զարթոնքը» կարևորում է նաև բնապահպանական խնդիրները: Այսինքն՝ «Նոր զարթոնքը» գործունեություն է ծավալում ոչ միայն հայերի իրավունքների համար, այլև իր խոսքն է ասում Թուրքիայի, անզամ ողջ աշխարհի վերաբերյալ: «Նոր զարթոնքը» կազմակերպություն է, որը չի սահմանափակվում հայերով, բաց է դրսի համար և դրանով իսկ փորձում է հաղթահարել հակահայ վերաբերմունքը: Ահա

«նորզարթոնքցի» լինելը նման մի բան է, սակայն այդքան էլ հեշտ չէ. 50 հազարի հասած համայնքում հեշտ չէ փորձել որևէ բան կատարել, և ահա «նոր զարթոնքցի» լինել նշանակում է միմյանց օգնել, սատարել: Ինչպես ասում է Պարույր Սևակը, քիչ ենք, բայց հայ ենք, և միմյանց օգնելով՝ այս երկրում ժողովրդավարության կրիվ ենք տախ:

«Նոր զարթոնքի» անդամները միայն հա՞յ են:

Մինչև վերջերս բոլորը հայ էին, սակայն երկու տարի է՝ այս ասպարեզում գործող մյուս համայնքներից է են մեզ միանում: Եթե որևէ միջոցառում կամ ցույց ենք կազմակերպում, բնականաբար, աջակցություն ենք փնտրում: Ինչպես ասացի, լոկ հայերով չի լինում: Հաս էության, հայերը ամաչում են փողոց դուրս գալ, հասարակությունում իրենց հայկական ինքնությամբ ներկայանալիս խնդիրների են հանդիպում, քանզի վախենում են: Հասկանում եմ այդ վախերը, սակայն պետք է հաղթահարել դրանք: Անզամ մայրս է ասում՝ «ի՞նչ կլինի այդ ցույցերի ժամանակ զգովշ եղիք»: Հետևաբար, եթե հայերն ակտիվ չեն, մյուս համայնքների, ժողովրդների, այսինքն ընդդիմադիր, սոցիալիստ մարդկանց հետ միմյանց օգնելով՝ կարողանում ենք որոշ բաներ կատարել: Դա շատ ավելի արժեքավոր է:

Հրանտ Դինքի, ծառայության ժամանակ սպանված Սևակ Քալքչը, Սամարիայում սպանված տարեց հայ կող Մարիցա Քյուչյուրի հիշատակին երթեր կազմակերպեցինք, որոնց ոչ միայն հայերը մասնակցեցին, այլև աջակցեցին մյուս համայնքներից: Բազմամարդեր: Բազմաթիվ մարդիկ իրենց դժողովությունը հայտնեցին երթի ժամանակ: Կարևոր է, որ միայն հայերն իրար մեջ չհավաքվեցին, այլ աջակցություն եղավ նաև մյուս համայնքներից: Նաև պետք է հաշվի առնել իրավիճակը. Թուրքիան բազմազգ պետություն է, հանրապետության հետ մեկտեղ փորձել են միատարր դարձնել, ձուլել քրդերին առանձին, չերքեզներին առանձին: Բացի այդ, հայերին ու հույներին էլ ոչչացրել են: Ստիպել են, որ միմյանց նկատմամբ կանխակալ կարծիք ունենանք: Հայերը քրդերի նկատնամբ կանխակալ կարծիք ունեն, քրդերն էլ՝ հայերի: Եթե ուզում ենք փոխել այս կանխակալ կարծիքը, ապրել դույզնինչ ժողովրդավար երկրում, ապա դա կարող ենք կատարել բոլոր այդ ճնշվածների հետ միասին: Հետևաբար մենք այս տրամարանությամբ ենք շարժում: Ճնշված ասելով՝ միայն ազգերը նկատի չունեմ, այլ նաև ԼԳԲՏ մարդիկ, աշխատավորները և այլն:

«Նոր զարթոնքը» հայկական ինքնությունը, հայ մշակույթը, հայերենը կենդանի պահելու և պահպանելու համար քայլեր կատարու մ է:

Լեզվի հարցում նման խնդիրներ կան, քանի որ մեր բյուրոկրատիան հայերեն նոր դասագրքեր տպագրելու հարցում դժվարություններ է առաջացնում: Ես, օրինակ, միջնակարգ դպրոցում «Թանգարան» կոչված դասագրքով եմ սովորել: Այս դասագիրքն իրոք թանգարան է՝ իր անվան պես: Քանի որ այդ դասագրքով են սովորել մայրս ու տատիկս: Հարցին նայենք մանկավարժության տեսանկյունից: Առնվազն 50 տարի բոլորն այդ գրքով են սովորում: Մի կողմից անզլերեն և թուրքերեն դասագրքերն են, որոնք գունավոր են, նկարներով, մյուս կողմից էլ՝ 50 տարի որևէ փոփոխության շենթարկվող հայերեն դասագրքերը:

Կարծում եմ՝ կրոնից շատ ավելի կարևոր է պահպանել լեզուն և մշակույթը: Ցավոք, որոշ մարդիկ դադարում են հայ լինել դառնալով թուրք քրիստոնյա:

«Նոր զարթոնքը» հայկական մշակույթի վերաբերյալ միջոցառություններ է կազմակերպում: Մի մրություն ունենք, որը կոչվում է Հայկական մշակույթի և փոխօգնության մրություն: Այստեղ հայերենի դասընթացներ ենք կազմակերպում: Հայերեն ասելով՝ նկատի ունեմ արևմտահայերեն: Գիտեք, որ UNESCO-ն երկու տարի առաջ արևմտահայերենը

դասել է վերացման վտանգի տակ հայտնված լեզուների շարքին: Պատկերացրեք՝ 100 տարի առաջ Պողյար արևմտահայերենի «մայրաքաղաք» էր, մինչդեռ այսօր ոչչացման վտանգի տակ է: Ահա սա կանխելու համար նախ և առաջ լեզվի դասընթաց բացեցինք: Հայերենով ֆիլմի ցուցադրություն կլ ենք կազմակերպում:

Այս ինքնությունն ավելի շատ ստեղծված մի բան է: Օրինակ՝ ամերիկացի հայի ինքնության և պոլսահայի, բեյրութահայի և կամ հայաստանցի հայի ինքնությունը նույնը չէ: Այո՛, լեզուն, որով խոսում ենք, նույնն է, մեր կրոնը նույնն է, սակայն որոշ տարբերություններ կան. տարբեր են կյանքի և կյանաց նկատմամբ մեր հայացքները, սոցիալական հարաբերությունները: Վերոնշյալ հայկական ինքնության պահպանման հարցում մեր կատարած յուրաքանչյուր քայլը ներդրում է, սակայն այդ ինքնությունն էլ, ինչպես ասացի, հայ քրիստոնյա չպետք է լինի: Այս ինքնությունը լոկ պոլսահայ համայնքի համար չէ. այսօր դերսիմցի, համշենցի հայեր կան, որոնք ցանկանում են ինտեգրվել այս համայնքին: Նոր են իմանում իրենց հայկական ծագման մասին: Ումանք դառնում են քրիստոնյա, գնում են եկեղեցի և ցանկանում ինտեգրվել համայնքին: Շատ կարևոր է նաև, թե մենք որտեղից ենք ստեղծել այդ ինքնությունը, եթե «Ո չ դուք քրիստոնյա չեք, մուտքման եք, մի՛ եկեք» ասելով՝ փակում ենք դուները, այստեղ խնդիր է առաջանում: Այս ինքնությունը լոկ կապված է իսլամական երկրում փոքրամասնություն լինելու հետ, միգուց սա անցյալից է զալիս: Հիմա պետք է բաց լինենք և այս մարդկանց ընդունենք մեր համայնք:

Կցանկանայի խոսել նաև Նոր ռադիոյի մասին: Նոր ռադիոն արդեն 5 տարի է՝ գործում է համացանցում: Սկզբում հայերեն սկսեցինք, սակայն այժմ Թուրքիայում խոսվող 15 լեզվով է հեռարձակվում: Ե՛վ ռադիոյի, և՛ միության անունը հայերեն է: Սկզբում ոչ ոք չէր հասկանում, բոլորը հարցնում էին՝ «ի՞նչ է նշանակում», անգամ սխալ գրողներ էին լինում, սակայն նրանց սովորեցրեցինք, վերջապես մի հայերեն բառ սովորեցին: Մեր թիրախային խումբը լոկ հայերը չեն, ցանկացանք ստեղծել մի կազմակերպութիւն, որտեղ մեզ պես ճնշված, մեզ պես խորականության ենթարկված յուրաքանչյուրը կարող է խոսել: Ահա Նոր ռադիոն այդ նպատակին է ծառայում: Սակայն Նոր ռադիոն չի բավարարվում լոկ ազգերի խնդիրներին անդրադառնալով, էկոլոգիայի, կանաց, ԼԳԲՏ մարդկանց խնդիրների վերաբերյալ հաղորդումներ կլ ենք պատրաստում:

«Նոր զարթոնքի» վերաբերյալ համացանցում ուսումնասիրություններ կատարելիս ուշադրություն գրավեց մի հետաքրքիր կետ. «Նոր զարթոնքը մերժում է գերոնտոկրատիան՝ տարեցների՝ երիտասարդների վրա ունեցած իշխանությունը»: Քիչ առաջ Ձեր անդրադարձած հարցերում իին և նոր սերունդների միջև տարածայնություններ լինու՞մ են:

Բնականաբար: Եթե չլինեն, կամ նոր սերունդը մտածի իին սերնդի պես, ասել է թե խնդիր կա: Պատմությունը շարունակաբար առաջ է գնում: Մենք 1915 թ. ցեղասպանությամբ կորցրեցինք մեր ժողովրդին, մեր արհեստավորներին,

հողագործներին, զյուլացիներին ու մեր մի բան ասելիս, պատասխանը հետևյալն է՝ Եկեղեցիները, սակայն մեր մեծ կորուստը 1915 թ. ապրիլի 24-ին սկսված մեր մտավորականների աքսորն էր. կորցրեցինք մեր ինտելեկտուալ շերտը: Մեզ զլսատեցին: Գլխատելուց հետո մարմինն այլս ուժիքներով է շարժվում: Մենք վերածվեցինք ֆեռպալական մտածելակերպի, որը կարևորում է տարեցի փորձառությունը: Այլ կերպ ասած՝ տարեցը լավ է, իսկ ինչո՞ւ, որովհետև ավելի փորձառու է: Բնականաբար, այդ փորձառությունն ունի և՛ իր առավելությունները, և՛ թերությունները: Թուրքիայում տեղի ունեցած ճնշումները, ցավերը մշտապես այդ տարեցներին պահում են տանը: Երիտասարդ սերունդը մի փոքր ավելի ակտիվ է:

Հստ իս՝ մենք չկարողացանք ստեղծել այդ ինտելեկտուալ խավը, և այն փոխարինեցինք այդ տարեցների փորձառությամբ: Ահա փորձառությունն ու սովորությունների արդյունքում ունենք այս իրավիճակը: Այս պահին պոլսահայ համայնքը պահպանողական է: Եվ սա միայն կրոնական խմաստով չեմ ասում, զաղափարախոսության տեսանկյունից էլ է պահպանողական, այսինքն՝ բաց չէ նոր զաղափարների համար: Հստ էլության

մի բան ասելիս, պատասխանը հետևյալն է՝ «Ո՛չ, չի կարող փոխվել»: Արդեն 100 տարի է՝ մշտապես այդ կերպ ենք վարփում: 100 տարվա մեջ երկիր է փոխվում, կայսրության փոխարեն հանրապետություն է ստեղծվում, մեր համայնքի թիվը 2 միլիոնից 50 հազարի է հասնում, փոխվում է պատմությունը, սակայն համակարգը չի փոխվում, և մարդիկ կարողանում են դա աջակցել: Անզամ 100 տարի առաջվանից էլ ենք հետ գնացել: Գոնե 100 տարի առաջ Ազգային սահմանադրություն ունեինք, հոգևորականներից անկախ քաղաքական ժողով ունեինք: Հիմա դա էլ չունենք:

Այս իրավիճակն ինձ հիշեցնում է 19-րդ դարում Երիտասարդ հայերի և ամրաների միջև առաջացած տարածայնությունները: Բնշպես և Երիտասարդ հայերը, այնպես էլ մեր համայնքի այժմյան երիտասարդ սերունդը, որը կարողացել է ազատվել վախերից և խախտել լուրջունը, տեր է կանգնում իր իրավունքներին և փորձում որոշ բաներ փոխել: Հստ Զեզ՝ կհաջողի:

Տեշտ չէ, այն էլ այս ժամանակաշրջանում: Լոկ թուրքիայի հայերի համար չեմ ասում, աշխարհում է այդպես, ընդդիմադիր շարժումը զորեղ չէ: 19-րդ դարը հեղաշրջումների դարաշրջան էր: Իսկ այսօր ամբողջովին հակառակն է, ավելի պահպանողականների դարաշրջան է: Այստեղ շատ դժվար է գործել: Կ. Մարքսն ասում է՝ «մարդիկ, շղթաներից բացի, կորցնելու ոչինչ չունեն», սակայն այսօր մարդիկ կորցնելու շատ բան ունեն: Այս ընտրական համակարգն էլ է շատ ազդեցիկ: ՏԻՄ ընտրությունների ժամանակ «հանկարծ համակարգը չփոխվի» ասելով՝ մարդիկ իրենց ձայնը տվեցին իշխող կուսակցությանը: Եթե նայենք, Հայաստանում էլ է նույն վիճակը. իշխող կուսակցությունը յուրաքանչյուր ընտրության ժամանակ էլ ավելի է ամրապնդում իր դիրքերը: Դարձել է պահպանողական կուսակցություն:

Նաև եթե «Նոր զարթոնքը» մի բան է ասում, սակայն որիշ բան է կատարում, արդեն իսկ ինդիր է: Այն, ինչ քննադատում է, պետք է իր շարքերում չլինի:

Նախկինում տեղի ունեցած կոտորածների և ցեղասպանության պատճառով թուրքիայում հայ համայնքը փորձում է ավելի զգույշ խոսել և գործել: Մինչև վերջերս պոլսահայ համայնքն ապոլիտիկ դիրքորոշում ուներ, սակայն Գեղիի ցույցերի ժամանակ «Նոր զարթոնքի» զլսավորությամբ հայերը ևս մեկ անգամ հիշեցրեցին այս հողերում իրենց գոյության մասին: Սա ուղերձ էր, թէ ...

Հստ էության, «Նոր զարթոնք» արդեն 10 տարի է՝ նման միջոցառումներ և ցույցեր է կամզակերպում: Ցեղասպանության 90-ամյակին զիտաժողով կազմակերպեցինք: 2006 թ. ևս զիտաժողով կազմակերպեցինք, որին զեկույցով մասնակցեց նաև Հրանտ Դինքը: Նախքան Գեղիի ցույցերը ևս մասնակցում էինք, սակայն Գեղիի բողոքի ցույցերը ողջ աշխարհին ևս մեկ անգամ հայերի մասին լսել տվեց. «Տես, ասում են՝ հայերն ել են այնտեղ եղել»: Հասկանում եմ, որ տեղի ունեցած ցավալի դեպքերը մարդկանց ստիպում են զգուշավոր լինել, սակայն այլևս չպետք է այդպես լինի: Ղեկավարից, ամբողջից, թաղականից, աղայից մինչև հասարակ շարքային, այսինքն՝ մեր ողջ ժողովրդի համար (պոլսահայ համայնքի) պետությունը սահման է գծել: Ասում է՝ ձեր սահմանն այսքան է, ինչ սահմանի մասին է խոսքը, մեր ժողովուրդն անգամ զծած սահմանից մեկ քայլ այս կողմ է կանգնած, անգամ սահմանին չի մոտենում, չի պահանջում իր իրավունքները: Տարատեսակ պատճառաբանություններ է բերում «Ոնց էլ լինի, չենք կարող ոչինչ անել, մեկ է՝ սա մեր երկիրը չե»: Եվ իրավացի են: Տեսնում ենք հարուցված դատական գործերի արդյունքները: Այո՛, մեզ համար սահման են գծել, մենք էլ չենք ուզում այդ սահմանն անցնել: Սահմանը մի կողմ դնենք, մեր ուշքն ու միտքը Լոզանի պայմանագրով մեզ տրված իրավունքներն են, սակայն այն մեկ դար առաջ էր. ես ուրիշ աշխարհում եմ ապրում, այլ իրավունքներ ունեմ: Ինչպես որ 21-րդ դարում Եվրոպայի

երկրներում բնակվող փոքրամասնությունները կամ թողենք Եվրոպան, այնտեղ խնդիրներ կան, Կանադայում կամ էլ բալթյան երկրներում, այսինքն՝ ամենաժողովրդավար երկներում փորամասնություններն ինչ իրավունք որ ունեն, մենք էլ ենք դա պահանջում: Եվ ինչպես որ ասացի, մեր պահանջները միայն հայերի համար չեն:

Վերադառնալով Գեղիի զբոսայգուն՝ ասեմ, որ մենք, ըստ էության, հայ լինելու համար չենք այնտեղ: Եվ ոչ էլ այն պատճառով, որ այնտեղ ժամանակին հայկական գերեզմանոց է եղել կամ է Գեղի զբոսայգին է: Մենք նախ և առաջ այնտեղ էինք՝ պաշտպանելու մեր զբոսայգին: Այդ շրջանում ցույցերն արգելված էին, 3-րդ կամուրջը կառուցվեց, բնապահպանության համար մի շաբթ ցույցեր տեղի ունեցան, և մենք առաջին խև օրվանից այնտեղ էինք: Գիշերն այգում լուսացրեցինք, անգամ երբ ոստիկանությունն առաջին անգամ հարձակվեց ցուցարարների վրա, այնտեղ էինք: Մենք նույնպես մասնակցում էինք այդ բողոքի ցույցին: Ինչպես որ մարդիկ բողոքում, իրենց դժգոհությունն էին արտահայտում, մենք էլ նրանց նման, նրանցից մեկն էինք: Թաքսիմի հրապարակի կողմից «Նոր զարթոնք» գրասենյակը մոտ է Գեղին, այն բացեցինք մարդկանց օգնություն ցուցաբերելու համար: Լավ, հաղթեցինք, բա հիմա ի՞նչ ենք անելու, սկսեցինք մտորել: Մտածեցինք, որ այս զբոսայգու վերաբերյալ շատ բանի են անդրադառնալու, սակայն ոչ ոք այս զբոսայգու

պատմության մասին չի խոսելու: Ասացինք մի քիչ էլ այս զբոսայգու պատմությանն անդրադառնանք, որովհետև այդ ցույցերի ժամանակ վարչապետ Էրորդանն ասաց. «Դուք պատմույյուն չգիտեք, այնտեղ ժամանակին հրետանու զորամաս է եղել, մենք տեր ենք կանգնում մեր պատմությանը»: Մենք էլ մամլո հաղորդագրություն ուղարկեցինք ասելով. «Այո՛, զորամասի պատմությունը կա, սակայն դրանից առաջվա պատմություն էլ գոյություն ունի: Դրանից առաջ այնտեղ եղել է Սուլթ Հակոր հայկական գերեզմանատունը: Խորհրդանշական տապանաքար պատրաստեցինք զբոսայգում, որը զբոսայգու մարդկանց ուշադրությունը զրավեց և լուսանկարելով տարածեցին ողջ աշխարհով մեկ:

Եթե չեմ սխալ կում, Գեղի զբոսայգում շինարարական աշխատանքների ժամանակ տապանաքարեր էին հայտնաբերվել:

Այո՛, ըստ եռթյան, ցանկացանք շեշտել, որ այս երկրում որտեղ ուզում եք փորեք, հայերի հետքերին եք հանդիպելու. դրանք կա՞մ եկեղեցու պատեր են լինելու, կա՞մ էլ մարդու ոսկորներ: Մենք պետք է այնտեղ զբոսայգու վերաբերյալ մի բան ասեինք և ասացինք. «Այո՛, ժամանակին մեր գերեզմանատունը մեր ձեռքից վերցրեցիք, սակայն մեր զբոսայգին չենք տալու, չեք կարողանալու վերցնել»: Իրոք չտվեցինք: Մարդիկ մասնակցեցին, աջակցեցին: Շատ հետաքրքիր բան տեղի ունեցավ. Մարդիկ Թուրքիայի դրոշներով գալիս և ասում էին «Օ՛, հայերն էլ են այստեղ»: Լուսանկարվում էին տապանաքարի մոտ: Պատկերացրեք՝ մեզ համար էլ ոք փոքր տարօրինակ:

ԱԶԿ-ի իշխանության գալուց հետո Թուրքիայում սկսվեցին Քրդական և Հայկական նախաձեռնությունները: Ինչպէ ս եք գնահատում հատկապես Հայկական նախաձեռնությունը: Թուրքիայի հայ համայնքի համար հատկապես ո թ կուսակցության օրակարգն ու ծրագիրն է ավելի ձեռնտու:

Ե՛վ ԱԶԿ-ում, և՛ ԺՀԿ-ում մի շարք հայեր կան: Իրավիճակը հետևյալն է. այո՛, վերջին 10 տարվա ընթացքում ԱԶԿ-ի իշխանության գալուց հետո հայերի իրավունքները վերականգնվում են՝ բռնագրավված ունեցվածքը վերադարձվում է, սակայն սա հայերի գեղեցիկ աշքերի համա՞ր է կատարվում: ԵՄ ինտեգրման գործընթացով է պայմանավորված: Եվ կամ Հայաստանի հետ հարաբերությունների կարգավորման արձանագրությունները Թուրքիայի և Հայաստանի

ցանկությա՞մբ էին: Նալբանդյանի և Դավութօղլուի՝ արձանագրությունները ստորագրելու պահին նրանց հետևում կանգնած Շվեյցարիայի, Ռուսաստանի և ԱՄՆ-ի արտզործնախարարներին պետք է տեսնել: Այսինքն՝ ոչ ոչ մեկի գեղեցիկ աշքերի համար չի անում: ԱԶԿ-ն ամեն անգամ այս զարգացումները մատուցում է որպես շնորհ՝ «Տեսեք, վերադարձնում ենք ձեր իրավունքները»: ԱԶԿ-ի հայ համայնքի ներկայացուցիչները ևս ասում են՝ «Նայեք, ԱԶԿ-ն մեզ օգնում է»: Բնականաբար, իշխանության հետ պրազմատիկ հարաբերություններ հաստատելը, աշխատանքային կապեր ստեղծելը վաքրֆների նախագահների, հարուստ հայերի համար կարևոր է, և սա միայն Թուրքիայում չէ. համայն աշխարհում է այդպես: ԱԶԿ-ն իրեն համարում է պահպանողական ժողովրդական կուսակցություն, սակայն այդքան է ժողովրդավար չի երևում: Թուրքիայի հայ համայնքը ներսից պահպանողական է, սակայն վախենում է, եթե երկիրն է դառնում պահպանողական: ԱԶԿ-ի այդ իսլամիստ պահպանողական թեր վախենում է հայերին, և նման իրավիճակում «իսլամիստներն են գալիս» ասելով՝ գնում և իրենց ձայնը տալիս են ԺՀԿ-ին: Սրանք աշխարհիկներն են: Սակայն երբ նայում ենք ԺՀԿ-ի անցյալին, տեսնում ենք Միություն և առաջադիմություն կուսակցությանը այսինքն Հայոց ցեղապանությունն իրականացնողներին: 1915 թ. շավարտվեց գործընթացը, այն շարունակվեց:

Հանրապետության հաստատման առաջին շրջանում պատերազմական հանցագործ ձանաշված անձինք Մալթայի աքսորից հետ վերադարձան: Այս մտայնությունը ԺՀԿ-ի մեջ մինչև 60-ական թթ. առկա էր: Այժմ դրսից նայողի աշքով խորհրդարանին նայեք ԱԶԿ (Ազգայնական Շարժում Կուսակցութիւն / AKP), ԺՀԿ (Հանրապետական ժողովրդային Կուսակցութիւն / CHP), ԱՇԿ (Ազգայնական Շարժում Կուսակցութիւն / MHP), ԽԺԿ (Խաղաղութիւն եւ ժողովրդավարութիւն Կուսակցութիւն / BDP): ԱԶԿ-ն իսլամիստական է, ի՞նչի հետ է ասոցացվում: Անմիջապես Արդուլ Համբարձու կամ մեկ այլ անվամբ Կարմիր սուլթանն է մարդու միտքը գալիս: ԺՀԿ ասելիս՝ Միություն և առաջադիմություն կուսակցությունը: ԱՇԿ-ն, ըստ

Էռության, ֆաշիստական կուսակցություն է: ԺԻԿ ասելիս՝ քրդերն ու Համբոյան զնդերը: Սակայն այստեղ մի փոքր տարբերություն կա. բազմաթիվ բուրդ մտավորականներ, ԽԺԿ-ի անդամներ հայերից ներողություն են խնդրում, մեկ միջին դոլար տալով՝ Վերանորոգում են Դիարբեքիրի Սուրբ Կիրակոս եկեղեցին: Սակայն, բնականաբար, բոլոր քրդերն այդպես չեն մտածում: Այս թեմաների վերաբերյալ խորհրդարանում միայն ԽԺԿ-ն և ԺԺԿ-ն (Ժողովուրդներու Ժողովրդավարական Կուսակցութիւն / HDP) են խոսում: Հիմա դրսից նայելու դեպքում չպետք է որևէ կուսակցության հետ համագործակցել, սակայն որպես «Նոր զարթոնք»՝ մենք աջակցում ենք ԽԺԿ-ին իր այդ առանձնահատկության համար և ԺԺԿ-ին, որը բոլոր փոքրամասնություններին ներառում է իր մեջ:

Արդյո՞ք նման գործընթացում չենք: ԵՄ ինտեգրման գործընթացը կանգնեցվել է, որի արդյունքում երկրում հակածողովրդավարական գործընթացներն աճել են: Երկու գործընթացները պայմանավորված են մեկը մյուսով. մեկը մյուսի արդյունքն ու պատճառն են: Ինչպես արդեն ասացի, առկա է ԵՄ ինտեգրման գործընթացը և Հրանտ Դինքի սպանությունը: Մենք Հրանտ Դինքի սպանությունից հետո ենք սկսել ավելի հանգիստ խոսել: Պետք է պայքարենք, անցնենք պետության գծած սահմանը և պայքարենք մեր իրավունքների համար:

Նոր զարթոնքը ստեղծվել է իրավունքներին տեր կանգնելու, համախմբվելու և կազմակերպվելու համար: Մենք ժուրդիայում մի խոսք ունենք. «Այս

Վերադառնալով ԱԶԿ-ի քաղաքականությանը՝ պետք է ասել, որ եթե մենք այս երկրում խոսում ենք ցեղասպանության մասին, հանգիստ շնչում ենք, դա ԱԶԿ-ի շնորհը չէ, այլ պայմանավորվախծ է ԵՄ ինտեգրման գործընթացով և ամենակարևորը Հրանտ Դինքի սպանությամբ: Այսօր ավելի ազատ խոսելու և հանգիստ շնչելու համար մենք մեծ զին ենք վճարել, և այդ զինը Հրանտ Դինքն է:

Երկրում բնակվողների 99 տոկոսը մուսուլման է*: Անգամ եթե 1 տոկոս կամ 0.1 տոկոս լինենք, մեկ է՝ մենք այստեղ ենք: Մեզ սպանեցիք, ոչնչացրեցիք, բնականաբար, սա ողջ ժողովորի համար չեմ ասում, այլ այդ ժամանակվա ղեկավարների համար, սակայն մենք դեռևս այստեղ ենք և լինելու ենք, մենք չենք վերջանալու: Անգամ եթե այսքան քիչ մասնք, մեկ է՝ մեզ այս հողերից չեք կարողանալու դուրս վոնդել:

Այսինքն, եթե այսօր ԵՄ ինտեգրման գործընթացը դադարէցվի, ժուրդիան այն կետից, որին հասել է, հետքա յլ է կատարելու:

*Akunq.net

«Նոր Զարթօնք»ը Կ' աջակցի Նախագահութեան Թեկնածու Տեմիրթաշին

Թուրքիոյ հայկական «Նոր Զարթօնք» համակարգ մը ստեղծելու արշաւին պիտի ձեռնարկէ:

Նեցուկ պիտի կանգնի յառաջիկայ նախագահական ընտրութիւններուն իր թեկնածութիւնը առաջադրած քիւրտ(զազա) դեկավար Սալահետտին Տեմիրթաշին: Վերջինս առաջադրուած է քրտամէտ ժողովրդային ժողովրդավարութիւն կուսակցութեան կողմէ:

Վերոնշեալ շարժումին մէջ ընդգրկուած են Հայ մշակոյթի եւ հանուրժողականութեան միութիւնը եւ «Նոր Ռատիօ»ն:

«Նոր Զարթօնք» քաղաքացիական շարժումը, ըստ թրբական «Տեմոքքաթհապեր» լրատուական գործակալութեան տարածած է յայտարարութիւն մը, որուն մէջ կ' ըստի. «Յեղասպանութիւնը Ժիտողներուն, գողերուն, խարեբաներուն ձայն չկայ: Նախագահի մեր թեկնածուն Սալահետտին Տեմիրթաշն է»:

Քիրակի օր, Տեմիրթաշ Պոլսոյ Կալաթասարայ շրջանի «Ճեզայիր» հաւաքարահին մէջ հանդիպում մը ունեցած է հայ, յոյն, հրեայ եւ ասորի համայնքներէն հրաւիրուած անձերու հետ եւ ընդգծած է միասնութիւն պահելու եւ ամէն տեսակի խտրականութեան ընդդիմանալու կարեւորութիւնը:

Տեմիրթաշ բաւական աշխոյժ ընտրապայքար մը յառաջ կը տանի եւ վստահաբար պիտի ապահովէ Թուրքիոյ քիւրտ քաղաքացիներուն քուէները: Թուրքիոյ 75 միլիոն բնակչութեան 14-15 միլիոնը քիւրտեր են: Տեմիրթաշ կը փափաքի շահիլ համակրանքը նաև տարբեր համայնքներու: Վերոնշեալ հանդիպման, Տեմիրթաշի ընկերակցած են կուսակցութեան երեսփոխաններէն Սըրը Սիրէյիա Էօնտեր, հայերու նկատմամբ իր համակրանքով յայտնի Սուր գաւառի նախկին քաղաքապէտ Ապտուլլահ Տեմիրպաշ եւ կուսակցութենէն այլ ներկայացուցիչներ:

Դժոնփակ նիստէ մը առաջ, Տեմիրթաշ խօսք ուղղած է ներկաներուն եւ ընդգծած «Մեր հողը մեր հայրենիքն է» կարգախօսը հաստատելով, որ բոլոր անիրաւուածներու եւ ճնշուածներու իրաւունքները պաշտպանելով՝ ան ընկերային հաշտութեան

«Մանկութենէս ի վեր գտնուած եմ խտրականութեան ենթարկուած հատուածներու մէջ: Մեծցայ հայկական թաղամասի մը մէջ: Որքան մեծցայ, այնքան աւելի լաւ հասկցայ, թէ ինչպիսի խտրականութեան ենթարկուած էին հայերը: Հասկցանք, որ մենք ալ Թուրքիոյ մէջ միշտ «ուրիշ»ը նկատուած ենք եւ լուր իսկ չենք ունեցած: Որքան մեծցանք ու պետութեան հետ երես առ երես եկանք, հասկցանք ճշմարտութիւնը: Ես ալ հասկցայ, թէ ի՞նչ էր տիրող մտայնութիւննը. «Մէկ լեզու, մէկ կրօնք կայ, եթէ կրնաս յարմարիլ այս վարկածին, այն ատեն կրնաս ապրիլ համահաւասար հայրենակիցի նման», ըսած է Տեմիրթաշ:

Տեմիրթաշ պնդած է, թէ հակառակ ամէն տեսակ ճնշումի ու պարտադրութեան, հակառակ մէկ ազգ հասկացողութեան՝ «մենք՝ «ուրիշ»ներս, պիտի շարունակենք ապրիլ միասնաբար: Թէ՛ պիտի ապրինք, թէ՝ զմեզ պիտի կառավարենք: Բոլոր անոնց, որոնք միայն ազգութեան ու ցեղապաշտութեան մասին կը խօսին, մենք յամաօրէն պիտի ըսենք, թէ մենք այս հողերուն մասնիկներն ենք, այս հայրենիքին հաւասար տէրերն ենք»:

Տեմիրթաշ խօսած է նաև Թուրքիոյ կողմէ գործադրուած ցեղասպանութեանց մասին: «Պետութիւնը պարտական է ներողութիւն խնդրելու հայերէն, յոյներէն եւ ասորիներէն: Ասիկա կարեւոր է նաև այն պատճառով, որ պիտի հաստատէ, թէ այս հողերուն վրայ այլեւս ցեղասպանութիւն պիտի չգործադրուի: Մենք կ ուզենք եղբայրաբար ապրիլ թուրքերուն հետ, բայց եթէ այս հողերուն վրայ կայ հայ մը, որմէ ներողութիւն չէ խնդրուած, ապա այդ եղբայրութիւնը կը հակասէ արդարութիւնը: Այս պարտքը թուրք ժողովուրդին ճիշտին չենք կրնար կապել: Պետութիւնը պէտք է խնդրէ: Ալառիներուն եւ հայերուն ներողութիւն խնդրելու պարտական ենք: «Իմ հողս, իմ հայրենիքս» ըսելու փոխարէն, պէտք է ըստի «Մեր հողը, մեր հայրենիքը», աւելցուցած է ան:

*Asbarez.com

«Ատելության գլուխն Էրդողանն է». Թուրքիայի հայերն Էրդողանից պահանջել են ներողություն ինդրել*

Թուրքիայի վարչապետ, նախագահի թեկնածու Ռեչեփ Թայիփ Էրդողանի հերթական հակահայկական հայտարարությունից դժգոհ թուրքիայի հայ հեպքում իր ներկայացուցիչը չի լինելու: «Մենք՝ համայնքի ներկայացուցիչները բողոքի ակցիա են կազմակերպել՝ պահանջելով ներողություն խնդրել իրենցից, տեղեկացնում են «Դողան» գործակալությունը: Հայերին ուղղված խորական և ատելությամբ լի խոսքերի դեմ բողոքելու նպատակով նրանք հավաքվել են «Ակօս» թերթի խմբագրատան մոտ:

Նրանք պարզել են Էրդողանի լուսանկարները, որոնց վրա գրված է եղել «Ատելության գլուխն Էրդողանն է», «Հայերից ներողություն ին խնդրիր, Էրդողան», «Ուսուսի՝ ընդդեմ ռասիզմի» և այլն:

Nor Zartonk հասարակական կազմակերպության համանախազահ Սայաթ Թեքիրը նշել է, որ Էրդողանի հայտարարությունները նորություն չեն իրենց համար, և սրանից առաջ էլ նման խոսքեր շատ են լսել:

Թեքիրը նշել է, որ նման ռասիստական հայտարարությունները նպաստում են տարբեր էթնիկ ինքնությունների, եկեղեցիների, սինագոգների դեմ հարձակումների իրականացմանը:

Նա նշել է, որ հավատքն ու ինքնությունը հաշվի մայիսի Էրդողանի հերթական հակահայկական հայտարարությունից դժգոհ թուրքիայի հայ դեպքում իր ներկայացուցիչը չի լինելու: «Մենք՝ համայնքի ներկայացուցիչները բողոքի ակցիա են կազմակերպել՝ պահանջելով ներողություն խնդրել իրենցից, տեղեկացնում են «Դողան» գործակալությունը: Հայերին ուղղված խորական և ատելությամբ լի խոսքերի դեմ բողոքելու նպատակով նրանք հավաքվել են «Ակօս» թերթի խմբագրատան մոտ:

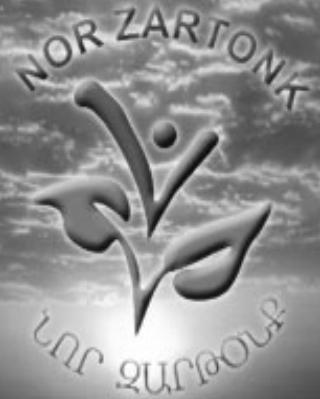
Նրանք պարզել են Էրդողանի լուսանկարները, որոնց վրա գրված է եղել «Ատելության գլուխն Էրդողանն է», «Հայերից ներողություն ին խնդրիր, Էրդողան», «Ուսուսի՝ ընդդեմ ռասիզմի» և այլն:

Թեքիրը նշել է, որ հայերը ցանկանում են ազատ, հավասար և ժողովրդավար միջավայրում ապրել, իսկ Էրդողանից ներողություն խնդրել է պահանջել հակառակ դեպքում հայերին կոչ անելով դատի տալ նրան:

Հիշեցնենք, որ NTV հեռուստաընկերության ուղիղ եթերում Էրդողանը հայտարարել էր, որ իր քաղաքական գործունեության ընթացքում ԶԼՄ-ների կողմից իր հասցեին եղել են վիրավորական հրապարակումներ, մասնավորապես՝ իրեն հայ են անվանել:

Թուրքիայում նախագահական ընտրություններ կկայանան օգոստոսի 10-ին:

*News.am

Nor Zartonk Nedir?

Nor Zartonk (Yeni Uyanış); Ermeni halkın öz örgütülüğüdür. Türkiye Ermenilerinden yola çikarak, Türkiye ve dünya halklarının eşit, özgür ve kardeşçe yaşamaları için mücadele eder.

Nor Zartonk eşitliği, adaleti ve barışı savunur.

Nor Zartonk halkların kendi kaderlerini tayin hakkını ve enternasyonalizmi savunur.

Nor Zartonk sermayeye karşı emekten yanadır.

Nor Zartonk düşünce, ifade ve örgütlenme özgürlüğünü savunur.

Nor Zartonk katılımcı demokrasiyi ve özyönetimciliği savunur.

Nor Zartonk ırkçılığa, milliyetçiliğe, militarizme ve her türlü ayrımcılığa karşıdır.

Nor Zartonk patriarchaya (erkek egemen sisteme), cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ayrımcılığına karşıdır.

Nor Zartonk ekolojik yaşamı savunur ve türçülüğe karşıdır.

Nor Zartonk yaşlıların gençler üzerindeki iktidarı olan gerontokrasiyi reddeder.

Ի՞նչ է Նոր Զարթօնքը:

Նոր Զարթօնք հայ ժողովուրդի ինքնակազմակերպուածութիւնն է: Թուրքիա Հայերէ սկսեալ, աշխարհի բոլոր ժողովուրդներուն հաւասար, ազատ ու եղբայրաբար ապրելուն համար կը պայքարի:

Նոր Զարթօնք կը պաշտպանէ հաւասարութիւնը, արդարութիւնը ու խաղաղութիւնը:

Նոր Զարթօնք կը պաշտպանէ ժողովուրդներու ինքնորոշման իրաւունքն ու միջազգայնութիւնը:

Նոր Զարթօնք դրամատէրներուն դէմ՝ աշխատողի կողմէն է:

Նոր Զարթօնք մտքի, խօսքի եւ կազմակերպուելու իրաւունքը կը պաշտպանէ:

Նոր Զարթօնք կը պաշտպանէ ժողովրդավարութիւնը եւ ինքնավարութիւնը:

Նոր Զարթօնք դէմ է ցեղապաշտութեան, ազգայնապաշտութեան, զինապաշտութեան ու ամէն տեսակ խտրականութեան:

Նոր Զարթօնք դէմ է հայրիշխանութեան, սեռային հակումի կամ ինքնութեան նկատմամբ խտրականութեան:

Նոր Զարթօնք բնապահպան է:

Նոր Զարթօնք կը մերժէ տարեցներուն, երիտասարդութեան վրայ իշխելը՝ «Ժերօնթոքրասի»ն:

Ermenice Hint-Avrupa dil ailesine mensup bir dildir. Alfabesi M.S.405 yılında bir din adamı olan Aziz Mesrob Maşdots tarafından bulunmuştur. Ermeni alfabeti daha sonra iki harfin de eklenmesiyle son halini almıştır. Batı ve Doğu olmak üzere iki lehçesi vardır. Batı Ermenicesi Türkiye ve Batı Ermeni Diasporası'nda, Doğu Ermenicesi ise Ermenistan ve eski Sovyet coğrafyasında kullanılmaktadır.

6-7 Eylül'ü Unutma! Unutturma!

Uzun bir aradan sonra, 1 Eylül Dünya Barış gününde yayınıyoruz Nor Zartonk Dergisi'nin yeni sayısını. Önceki sayılarında bülten formatında olan dergimiz giderek büyümekte ve tam manasıyla dergi formatına dönüştürmektedir.

Dergimiz, Nor Zartonk'un program metinleri ile başlıyor. Bu metinlerde Ermeni halkın öz örgütlülüğü olan Nor Zartonk'un önemli konular hakkındaki görüşleri belirtiliyor. Program metinleri; Türkiye Ermenilerinden yola çıkarak, Türkiye ve dünya halklarının eşit, özgür ve kardeşçe yaşamaları için mücadele eden Nor Zartonk'u daha iyi anlamak ve çizdiği perspektifi daha net görmek isteyen okuyucu için önemli bir kaynak niteliğindedir.

Eylül-Ekim dönemini kapsayan dergimizin beşinci sayısında; 10 Ağustos'ta gerçekleşen Cumhurbaşkanlığı seçimleri ve 1 Eylül Dünya Barış gününde Ortadoğu'da yaşanan katliamlar ve göçleri değerlendiren yazılarını bulacaksınız. Dergimizde ayrıca Cumhurbaşkanlığı seçim döneminde bir televizyon yayınında yine(!) nefret söylemi barındıran sözler sarfeden, yeni Cumhurbaşkanı Erdoğan'a karşı gerçekleşen protesto ile ilgili yazıları bulacaksınız. Nor Zartonk çağırıcılığıyla gerçekleşen protesto açıklamasında okunan basın açıklamasını ve sonrasında AKP'li Ermenilerin başlattıkları polemiğe dair Yetvart Danzikyan'ın "Palyaçolar, parazitler; Ermeniler, Yahudiler..." adlı yazısını da okuyacaksınız.

Eylül-Ekim sayısı özel dosyamızda ise 6-7 Eylül Pogrom'u konusunu işledik. Türkiye'nin Kristal Gecesi* olarak

adlandıabileceğimiz 6-7 Eylül Pogromu sonucunda Türkiyeli Ermeni, Rum ve Yahudileri ülkeyi terk etmek zorunda bırakıldı. Büyük bir devlet provokasyonu ile dönemin MİT'inin Selanik'teki Atatürk'ün doğduğu evin bombalaması ile başlayan 6-7 Eylül Pogromu, hangi iktidar gelirse gelsin, Türkiye'de hükümetler üstü bir devlet politikası olduğunu gösterdi. Sermayenin Türkleştirilmesi ve halkın homojenleştirilmesi olarak adlandıabileceğimiz bu politika güncel uygulamalar ile halen devam etmekte. Yaşanan yağma, kundaklılama ve saldırının fotoğraflarını da yine bu sayımızda bulmanız mümkün.

Her iktidar döneminde değiştirilen eğitim sisteminin, TEOG uygulaması ile daha da büyük sorunlara yol açtığı görülürken; Ermeni öğrencilerin imam hatip liselerine yerleştirilmeleri devletin tekçi zihniyetinin de deşifre oluşudur. Okul sezonunun açılması öncesi gerçekleşen ve eğitim sorunlarını masaya yatıran HDK/HDP Eğitim Meclisi toplantısı ile ilgili haberî de yine dergimizin beşinci sayısında bulacaksınız.

Ermenice bölümünde ise Anahit Kardaşyan'ın Nor Zartonk eş sözcüsü Sayat Tekir ile gerçekleştirdiği röportajı okuyacaksınız. Ayrıca Nor Zartonk'un Erdoğan protestosu ile ilgili haberleri de yine Ermenice bölümünde bulacaksınız.

*: *Kristallnacht; 9 Kasım 1938 gecesi Alman nazilerce, Yahudilere ait ev, iş yeri ve sinagoglara yapılmış kanlı ve ölümcül saldırılar.*

Nor Zartonk Ne Diyor?

Dergimizin üçüncü sayısında, sizlerle Nor Zartonk Programı'nın ilk kısmı olan "Neden Bir Aradık?" kısmını paylaşmıştık. Bu sayımızda, programımızın devamı niteliğindeki, çeşitli konularda, Nor Zartonk'un politik duruşunu ifade eden, "Nor Zartonk Ne Diyor?" kısmını paylaşıyoruz.

Emek Mücadelesi

Artı değer sömürüsü üzerine kurulu olan kapitalist sistem, yeni toplumsal sınıfları yaratmıştır. Kapitalist üretim ilişkileri, yaratılan artı değeri sermayenin kullanımına sunmuş, sermayenin emek üzerindeki tahakkümünü yanı emeksömürüsünü meşrulaştırmıştır. Neo-liberalizm sürecinde ise sermaye, kamu yararı taşıyan her şeyin piyasalaştırılması ile varşılığını sürekli arttırrorken, emek sömürüsü de artmakta ve emekçiler gitgide yoksullaşmaktadır. Emek sömürüsü, emekçilerin çalışma koşullarının kötüleşmesine, güvencesizleştirme ve taşeronlaştırmaya yol açmaktadır. Sermaye, bu düzenin çürümüşüğünü, adaletsizliğini ve zalimliğini ırkçı, milliyetçi ve muhafazâr politikalarla maskeleyerek, halkları birbirine kırdırmakta ve sistemin devamlılığını sağlamaya çalışmaktadır.

Nor Zartonk, emek sömürüsunun karşısında yer alır ve sınıfsız, sınırsız, sömürüsüz ve özgür bir dünya için mücadele eder. Her halktan emekçilerin, sömürüye karşı örgütlenmesini ve birlikte mücadele etmesini savunur.

Düşünce, İfade, Haberleşme, İnanç ve Örgütlenme Özgürlüğü

Özgürükler diyarı olarak sunulan burjuva demokrasilerinin başat özgürlük paradigması mülkiyet özgürlüğüdür. Mülkiyet özgürlüğü harici diğer özgürlükler, baskı ve sömürü düzeni olan kapitalizm tarafından, sistemin mevcudiyeti ve hegemonyası tehlkiye düştüğü zaman ortadan kaldırılır. Düşünce, ifade, haberleşme, inanç ve örgütlenme özgürlükleri ise, ortadan kaldırılan özgürlüklerin başında yer alır.

Nor Zartonk, düşünce, ifade, haberleşme, inanç ve örgütlenme özgürlüğünü savunur, bu özgürlüklerin önündeki engellerin kaldırılması için mücadele eder. Bu bağlamda, Terörle Mücadele Kanunu, TCK 301. Madde gibi anti-demokratik yasa ve düzenlemelerin derhal kaldırılması, siyasi tutuklulara genel af çıkartılması ve her türlü kimliğin kendisini siyasal olarak temsil etmesi için mücadele eder. Nor Zartonk, seçim barajı gibi anti-demokratik uygulamalara karşıdır; siyasal, sendikal ve her türlü örgütlenmenin önündeki engellerin kaldırılması için mücadele eder. Haber alma özgürlüğüne yapılan saldırılara, medyadaki sansür ve otosansür uygulamalarına karşıdır.

Nor Zartonk, insanların, istedikleri inançları ve ritüelleri özgürce yaşayabilmeleri önündeki tüm engellerin, inanmama özgürlüğünü de kapsayacak bir temelde kaldırılmasını savunur. Nor Zartonk, inancın, kişinin kendi tercihine bırakılmasını savunur ve insanların inanmaya zorlanmasına karşıdır. İnançların politik ya

da başka nedenlerle istismar edilmesine karşı mücadele eder ve Diyanet İşleri Başkanlığı'nın lağvedilmesini savunur.

Katılımcı Demokrasi ve Özyönetim

Temsili demokrasi, sistemin çıkarları doğrultusunda halkın sadece seçim dönemlerinde siyasete dahil olabileceği göstermelik bir düzenlemeyidir. Temsiliyette adaletsizlik ve seçim sisteminin anti-demokratikliği, temsili demokrasinin açmazlarıdır.

Bu bağlamda, Türkiye ve Dünya'da yerel yönetimlerin demokratik ve özerk bir çerçevede güçlendirilmesi, halkın karar mekanizmalarında yer almasının sağlanması ile özyönetim koşullarının oluşması gerekmektedir. Tüm yerel birimlerinde ve üretim süreçlerinde meclis sisteminin oluşturulması, doğrudan demokrasi deneyimini arttıracak ve katılımcılığı sağlayacaktır.

Eğitim

Devletin en önemli ideolojik aygıtlarından biri olan eğitim, kapitalizmin çıkarları çerçevesinde milliyetçilik, ırkçılık, cinsiyetçilik ve rekabetçilik ile şekillendirilmektedir. Bununla beraber eğitim, Türk ve Sünni olmayan etnik, dinsel, mezhepsel ya da dilsel her türlü kimliğe karşı asimilasyon aracı olarak kullanılmaktadır.

Nor Zartonk, ayrımcı, ırkçı, milliyetçi, tekçi eğitim anlayışını reddeder, zorunlu din dersine karşıdır. Eğitimin, herkes için okul öncesinden başlayarak, yaşam boyunca parasız, eşit, demokratik, bilimsel, anadilde ve ulaşılabilir olmasını savunur. Rekabetçi ve eşitsizliğe dayanan ve bu eşitsizliği derinleştirten sınav sistemini reddeder. Üniversitelerin akademik ve bilimsel özgürlüğünü, YÖK'ün kaldırılmasını ve üniversitelerin kendi bileşenlerince yönetilmesini savunur.

Nor Zartonk, eğitimi halkın kardeşçe yaşayabileceklerinin en önemli araçlarından biri olarak görür. Eğitim çerçevesinin eşitlikten, halkın kardeşliğinden, insan haklarından, demokrasi ve barıştan yana çizilmesini hedefler. Anadilinde eğitimi bir hak ve bir arada yaşayabilmenin anahtarı olarak görür ve savunur. Anadilinde eğitim ve diğer demokratik talepler birer hak olarak tanımlanıp yaygınlaşıkça, toplumdaki farklı kimliklere karşı olan önyargılar ve korkular kırılacak, bir normalleşme süreci yaşanacaktır.

İrkçılık, Milliyetçilik ve Yurttaşlık

Nor Zartonk, sistemin tekçi, militarist, ötekileştirici yapısına karşı farklı dillerin, kültürlerin ve kimliklerin özgürce yaşadığı bir dünya için mücadele eder.

Nor Zartonk, inkâr ve asimilasyon politikalarına karşı mücadele eder ve halklar, kültürler ve kimlikler arasında her türlü hiyerarşik ilişkiye reddeder. Tüm dil, kültür ve kimliklerin tam özgürlüğünün kayıtsız şartsız tanınmasını savunur.

Yurttaşlık, etnisite yerine birleştirici bir unsur olan coğrafya üzerinden tanımlanmalıdır. Bu bağlamda, Türkiyelilik veya coğrafyaya atıfta bulunan benzeri kavramlar kullanılmalıdır.

Nor Zartonk, herkesin istediği yerde yaşama özgürlüğünü savunur. Göçmenlerin de yurttaşların yararlandığı tüm haklardan yararlanmasını ve ülkelerin sınırları bahane edilerek göçmenlerin alikonulmasına, hapsedilmelerine ya da ölüme terk edilmelerine karşı mücadele eder.

Anti-Militarizm ve Vicdani Ret

Askeri harcamalar ve silahlanma yarışı, toplumun yararına olan her şeyi yok etmektedir. Toplumsal gereksinimler için kullanılması gereken kaynaklar, savaş yatırımlarına harcanarak, dünyadaki yoksulluğu ve eşitsizliği daha da derinleştirmektedir. Bununla birlikte, tekçi ve ötekileştirici sistemin imha ve inkâr

politikalarını da destekleyen militarizm, kişlalarda, 'ötekiler'in karşısına 'kaza', 'dikkatsizlik', 'şaka' ve 'intihar' olarak çıkıyor.

Nor Zartonk anti-militaristtir. Zorunlu askerliğin kaldırılıp, vicdani ret hakkının tanınmasını savunur. Bu bağlamda, nükleer, kimyasal ve biyolojik silahsızlanmanın gerçekleştirilmesi, emperyalist çıkarların muhafizliğini yapan NATO'nun ve diğer savaş örgütlerinin ve ittifaklarının dağıtilması için mücadele eder. Kapitalist çıkarlar için suni savaşların yaratıldığı bir dünyaya karşı barış, halkların birlikte mücadeleyle mümkündür.

Cinsiyet Eşitsizliği ve Cinsel Ayrımcılık

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği sınıfısal, tarihsel, siyasal, ekonomik ve kültürel bir sorundur. Patriyarka; erkek egemenliğini yücelten, erkeklerin, kadınların emek gücünü ve bedenini denetleyerek egemenlik kurmalarını sağlayan toplumsal ilişkiler dizisidir. Erkek olmayanların toplumsal yaşamda ötekileştirilmesi başka bir hiyerarşi yaratmaktadır. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin yok edilmesi yani tüm yaşam alanlarının erkek egemenliğinden arındırılması gereklidir.

Nor Zartonk, toplumun dayattığı ataerkil cinsiyet rollerini sorumluluklarını reddeder. Cinsel ayrımcılığa karşıdır. Toplumsal sistemin, eriliğin kutsanması üzerinden kurulmasını reddeder. Her türlü cinsiyet kimliğinin ve cinsel yönelimin özgürlüğünü savunur. Bu bağlamda, homofobi, transfobi ve heteroseksizmin sonucu olarak, cinsel yönelimlere karşı geliştirilen toplumsal baskılara ve şiddete karşıdır.

Nor Zartonk, patriyarkaya karşı verilen mücadelenin öznesinin kadınlar ve lezbiyen, gey, biseksüel, transların ve interseksüel (LGBTİ) olduğunu savunur ve yaşamın her alanında ötekileştirilen kadın ve LGBTİ'lerin mücadelelerini destekler.

Ekoloji

Mevcut kapitalist düzende üretim, toplumun ihtiyaçları için değil sermayenin büyümесini ve fazla kâr etmesini hedefler. Dolayısıyla, her geçen gün, bu üretim biçimini doğayı ve yaşamı daha fazla metalaştırmaktadır. Bu sebeple, sermayenin sürekli büyümeye ve kâr hırsı, insan yaşamının her alanında olduğu gibi, doğa üzerinde de yıkıcı bir tahakküm kurmaktadır.

Nor Zartonk, insanın doğa üzerindeki tahakkümünü reddeder, kapitalizmin ekolojik tahribatına karşı yaşamı savunur. Ekolojik dengenin korunması için bireysel tasarruf yöntemlerinden ve önlemlerinden öte, esas olarak kapitalist sistemin üretim ve tüketim biçimine odaklanması gerektiğini savunur. Doğal yaşamı tahrif eden bütün üretim biçimlerine karşı çıkar.

Nor Zartonk, kapitalist sistemin yarattığı aşırı tüketim kültürünü beslemek için üretmeyi esas alan, aşırı enerji kullanımına dayanan tüketim kültürüne karşı, üretimin, halkın ihtiyaçları doğrultusunda yapılmasını savunur. Bu bağlamda, GDO'lu (ve türevi) üretim biçimlerine karşıdır.

Nor Zartonk, piyasa temelli enerji politikalarına ve projelerine karşıdır. Tüm dünyadaki nükleer santraller kapatılmalı, yenilenebilir enerji uygulamaları desteklenmelidir.

Nor Zartonk, kentlerin yeniden düzenlenmesi ile yaşam alanlarının tarihsel ve kültürel mirasların yok edilmesine, insanların yerinden edilmelerine ve 'soylulaştırma' adıyla kentlerin yağmalanmasına karşıdır.

Gerontokrasi

Yaşamın birçok alanında, yaş ile tecrübe arasında bilimsellikten uzak bir ilişki kurulmakta ve bu ilişki, gençler üzerinde baskı unsuru olarak kullanılmaktadır.

Nor Zartonk, yaş ve tecrübenin hiyerarşi yaratma ve baskı unsuru olarak kullanılmasını, insanın insana tahakkümünün başka bir aracı olarak görür ve buna karşı mücadele eder.

CUMHURBAŞKANI ADAYLARI

RECEP TAYYİP
ERDOĞAN

SELAHATTİN
DEMİRTAŞ

EKMELEDDİN MEHMET
İHSANOĞLU

Cumhurbaşkanlığı Seçimleri; Kazananlar ve Kaybedenler

10 Ağustos'ta, halkoylaması şeklinde gerçekleşen Cumhurbaşkanlığı seçimleri neticesinde; kamunun tüm olanaklarını kullanan Recep Tayyip Erdoğan, ilk turda %52'ye yakın bir oyla cumhurbaşkanı seçilmiştir. Cumhurbaşkanlığı yarısında "çatı aday" Ekmeleddin Mehmet İhsanoğlu %38.5'e yakın bir oy almış, yeni yaşam çağrısı ile ezilenlerin adayı olan Selahattin Demirtaş ise %10'a yakın bir oy almıştır.

Başkanlık Sistemine Doğru...

Tarihsel olarak monarşik bir imparatorluk rejimi altında yaşamış, Cumhuriyet dönemi tek parti iktidarı ile şekillenmiş, çok partili dönemde ise şarkılara dahi konu olan 'tek adam' dönemleri yaşamış Türkiye, giderek başkanlık sistemine doğru ilerlemektedir. Seçim sonrası gündeme ilk olarak gelen konunun anayasa değişikliği olması bunun en önemli göstergesidir.

Seçim galibiyetini başkanlık sisteme geçişte bir kaldırıcı olarak kullanmayı planlayan AKP hükümeti, her ne kadar Yarı-Başkanlık gibi sistemleri telaffuz etse de, halihazırda Erdoğan zaten ülkeyi mutlak bir güç ile yönetmekteydi. İstediği kanunu torbayasalar ile çirkartan ve yargı kararlarını tanımayan dünün başbakanı, bugün cumhurbaşkanlığı ile yetinmeyecektir. Ayrıca otokratik rejimini gün geçikçe güçlendiren Erdoğan,

Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden AKP kongresine kadar olan süre zarfında, hem cumhurbaşkanı, hem başbakan, hem de AKP genel başkanlığıydı.

Her ne kadar medyada AKP'liler tarafından bolca "üst üste 9. seçim galibiyeti" olarak propaganda yapıldıysa da 2011'deki son genel seçimden bu yana AKP kan kaybetmektedir. Mart 2014 yerel seçimlerinde 2 milyona yakın oy kaybeden Erdoğan ve AKP, cumhurbaşkanlığı seçimlerinde ise MHP tabanından da oy almasına rağmen 400 bine yakın oy kaybetmiştir. Propaganda edildiği gibi bir "zafer" söz konusu değildir. 12 yıldır devam eden piyasacı AKP politikalarına, rüşvet ve yolsuzluk gibi olgulara karşı Türkiye halkları da tepkisiz kalmamaktadır fakat iyi anlaşılmalı ki katılım oranının %74'te kalarak, 14 milyona yakın seçmenin oy kullanmaması, tatlilikinin değil, seçimin galibine dair umutsuzluğun işaretidir.

Öte yandan seçime günler kala, "Bana Gürcü dediler, affedersiniz çok daha çirkin şeylerle Ermeni diyen oldu" söylemiyle ideolojisini yine ortaya seren Erdoğan, seçim sonrası balkon konuşmasında Türkiyelilik vurgusu yapmıştır. "Ben Türk'üm, bunu bilirim" söyleminden 3 gün sonra Türkiyelilik vurgusuna dönmek, elbette ki halkın ortaya koyduğu tepkinin ürünüdür. "Türklük üst kimliktir" beyanatlarından bugünkü duruma gelmek, halkın mücadeleyle olmuştur.

Seçimin Kaybedeni: CHP ve MHP

Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin hiç şüphe yok ki kaybeden tarafı CHP ve MHP'dir. Seçim çalışması boyunca; annesinin özbeöz Türk olduğunu ve cumhurbaşkanının tarafsız olması gerektiği dışında bir şey söylemeyen "çatı aday" İhsanoğlu kaçınılmaz bir şekilde başarısız olmuştu. Her ne kadar çatı fikri olumlu bir projeyle de hem sağcı bir aday hem de çatayı oluşturan partiler, daha kurulmadan bu 'çatı'yı yıkmıştır. İhsanoğlu ise CHP, MHP ve çatıya destek veren diğer partilerin tabanında benimsenmeyen bir aday olarak tarihin tozlu sayfalarında yerini almıştır.

Cumhurbaşkanlığı seçim sonuçlarına baktığımızda CHP ve MHP, 2011 genel seçimine kıyasla, toplam 1 milyon 200 bine yakın oy kaybetmişlerdir. Beş ay önceki mart yerel seçimleri ile kıyasladığımızda ise iki partinin toplam kaybı daha büyütür: 3 milyon 900 bin. Sırf bu sayılar bile İhsanoğlu'nun parti tabanlarından destek görmediğini ortaya koyarken, seçim başarısızlığını manipüle ederek "tatilci" seçmeni suçlamak siyaset sızlığının göstergesidir. Bu siyaset sızlığı ayrıca AKP'ye karşı ciddi bir muhalefet yaratamamanın da nedenidir. Unutmamak gereklidir ki seçime katılım oranının en yüksek olduğu bölge, CHP ve MHP'nin önceki seçimlerde yüksek oy aldığı Ege bölgesidir.

Bir diğer yandan önceki genel seçimlerde "Halkın iktidarını getireceğiz" sloganları ile yeri göğü inlenen "solcu" Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde çok önem atfettiği, parti içi demokrasisini hiçe sayarak sağcı İhsanoğlu'nu aday yapmıştır. Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde ortaya çıkan sonuçlardan sonra CHP'nin sola kayacağı bir gerçekken, düzen partilerine has bir şekilde, parti başkanının iki dudağı arasına sıkıştırılmış bir demokrasi anlayışı ile bunu nasıl gerçekleştireceği büyük bir soru işaretidir.

Türkiye halklarının yükselen gücü: HDP

Cumhurbaşkanlığı Seçimleri, bir diğer yandan Türkiye'de yeni ve umut verici bir dönemin başlangıcının işaretini verdi. Bu, Halkların Demokratik Partisi ve onun nezdinde bütün Türkiye halklarının, eşitlikçi ve çoğulcu bir demokrasi için muktedirlere karşı toplumsal muhalefeti yükselttiği bir dönemdir. 10 Ağustos 2014 itibarıyle, Halkların Demokratik Partisi, Türkiye'nin ana muhalefet partisidir.

Selahattin Demirtaş aldığı %10'a yakın oy oranı ilk seçimlerde HDP'nin blok olarak parlamentoda olacağının en önemli işaretini vermiştir. Burada Demirtaş'ın kişisel özelliklerinden ziyade HDP'nin 'Yeni Yaşam Çağrısı', Türkiye halklarından güvenoyu almıştır. Bu çağrı neticesinde Demirtaş ve HDP, oylarını 3'te 1 oranında artırarak beş ay önceki yerel seçimlerde kıyasla 1 milyon oy daha fazla alınmıştır.

Yurt çapında Selahattin Demirtaş'a verilen oylar, Demirtaş şahsında HDP'ye, adalete, kardeşliğe ve barışa verilmiştir. Oylar; milliyetçi saldırılara karşı halkın birlikte mücadeleşine, sömürgeye karşı direnmeye, ötekileştirmeye karşı birleşmeye, savaşa karşı barışa ve betonun iktidarına karşı ekolojik yaşama verilmiştir.

Siyasetin dinamiklerini, bir daha eskisi gibi olamayacak biçimde değiştiren Gezi Direnişi, bugüne kadar birbirine kırılan halkın arasında yeni bir başlangıç olmuş, bu başlangıç kendisini en doğru biçimde HDP'nin 'Yeni Yaşam Çağrısı'nda bulmuştur. Halkların Demokratik Partisi'nin diğer adaylar ve partilerince kullanılan alışlageldik üstten siyaset dili yerine, samimi bir siyaset güdüyor olması, Gezi Direnişi'ne güç vermiş kitleleri, HDP ile buluşturmuştur.

Toplumun her alanında muhalefeti örgütleyen ve sürekli güçlenen HDP, kısıt polemikler ve siyaseti sandığa sıkıştırmak isteyenler karşısında, sokakta, okulda, fabrikada ve tarlada siyaset üretmeye devam etmektedir. Bu siyaset, heteroseksizme karşı LGBTİ'lerin, erkeğe karşı kadının, patronlara karşı emekçinin, köylünün, baskıcı ve nefrete karşı Alevi'nin, Hristiyan'ın siyasetidir.

12 Eylül faşist iktidarınca yaratılan anti-demokratik seçim barajı Cumhurbaşkanlığı seçimleri ile birlikte anlamsız kılınmış ve kadük bir duruma gelmiştir. Seçim barajını aşan bir Halkların Demokratik Partisi sokaktan aldığı gücün meclise taşıyacak ve müktedirlerin demokrasi tiyatrosuna son verecektir. HDP; tek parti iktidarı yerine, halkın iktidarını koyacaktır.

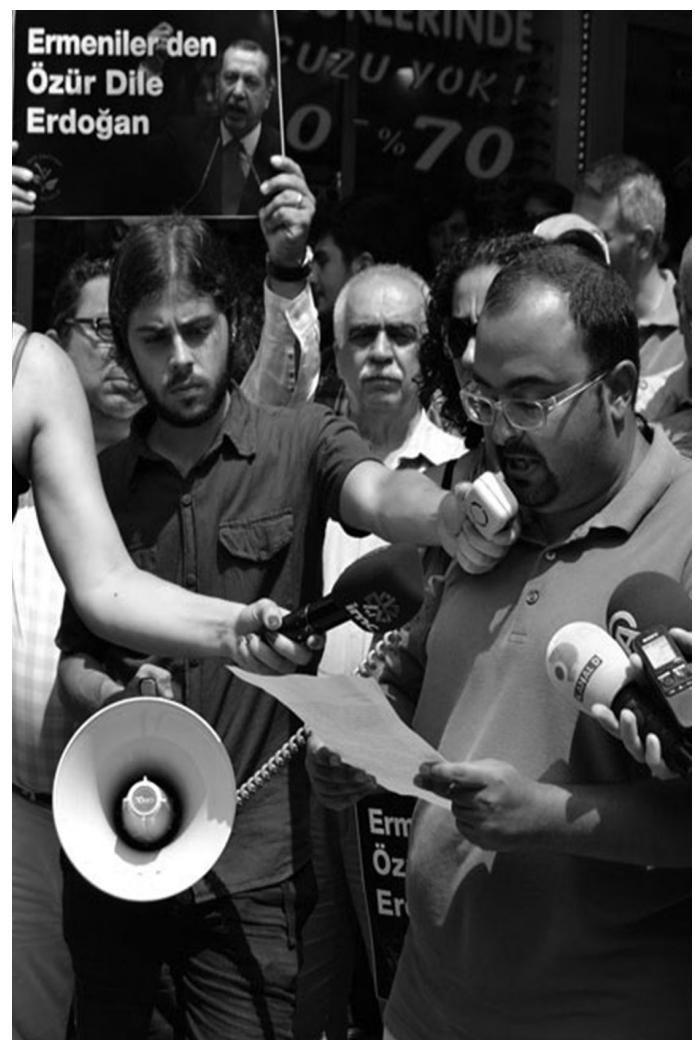
Hrant'ın Katledildiği Kaldırımdan: “Özür Dile Erdoğan!”

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, adaylık sürecinde bir televizyon kanalında sarf ettiği “Affedersiniz, çok daha çirkin şeylerle, bana Ermeni diyen oldu.” sözleri, Nor Zartonk'un çağrıcılığıyla protesto edildi. Basın açıklaması Agos gazetesi önünde, Hrant Dink'in katledildiği kaldırımlarda gerçekleşti.

Basın açıklamasını Nor Zartonk adına Sayat Tekir okurken, açıklamada Erdoğan'ın yapmış olduğu nefret söyleminin TCK 216. maddesine göre suç teşkil ettiği belirtildi. Açıklamada ayrıca son zamanlara Agos gazetesine ve Ermeni Soykırımı konulu filmi yüzünden yönetmen Fatih Akın'a gelen ölüm tehditlerine de değinildi. Açıklama, “Affedersiniz Ermeniler” imzasıyla yapıldı.

Yoğun bir katılımla gerçekleşen basın açıklamasına, Türkîyeli Ermenilerin yanı sıra ezilen diğer halkların da katılırken, Erdoğan'ın nefret söylemi toplumun birçok kesimi tarafından tepki gördü. Basın açıklamasının katılımcıları arasında Halkların Demokratik Partisi İl Eşbaşkanı Şamil Altan, MYK üyesi Hüda Kaya, SYKP Eşbaşkanı Tuncay Yılmaz, Halkevleri Genel Başkanı Oya Ersoy ve sanatçı Nur Sürer de vardı.

Protesto eyleminden, “Nefretin Başı Erdoğan” ve “Ermeniler'den Özür Dile Erdoğan” dövizleri taşındı. Eylemde “Hepimiz Hrant'ız Hepimiz Ermeniyiz”, “Faşizme Karşı Omuz Omuza” ve “Türk, Kürt, Ermeni, Yaşasın Halkların Kardeşliği” sloganları da atıldı.

Ermənilerden Özür Dile Erdoğan

Başbakan Erdoğan Artık Yeter!

5 Ağustos günü bir televizyon programında, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı ve Cumhurbaşkanı adayı Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye halklarına yönelik nefret söylemlerine bir yenişi daha ekledi. Daha önce 2011'de "Ne Ermeniliğimiz, ne Yahudiliğimiz, ne çok affedersiniz Rumluğumuz kaldı" diyerek halklara saldıran Erdoğan, bu sefer de "Benim için neler söylediler. Gürcü'dür diyen oldu. Çıktı bir tanesi affedersin çok daha çirkin şeylerle, Ermeni diyen oldu" diyerek, kullandığı nefret söyleminin bir dil sürçmesi olmadığını kanıtladı. Daha önce meydanlarda Alevileri yuhalatan başbakan Erdoğan bu sefer de bu toprakların halklarına yönelik en bilindik nefret söylemlerinden birini; bir halka mensup olmanın kendisini bir hakaret ifadesi olarak kullandı.

Türkiye'deki tüm ezilen halklara, Hristiyanlara, Musevilere, Alevilere, Ezidilere, kadınlara, LGBTİ'lere kısaca tüm farklılıklara yönelen bu saldırgan ırkçı tavır ve devlet erkanınca kullanılan nefret dolu dil, devletin tekçi anlayışının ve kendisi gibi olmayana karşı tahammülsüzlüğünün dışa vurumudur. Bu dışa vurumun sonucu bize; kilise ve sinagog saldırıcıları, linçler ve cinayetler olarak dönmektedir. Gerçekleşen bu gibi nefret söylemleri ve yaşanan olaylarda saldırganların cezasız bırakılmaları; bu ve benzeri olayları adeta teşvik etmektedir.

Biz bu tutumu, Sevag Balıkçı cinayetindeki "bilinçli taksir"den, Maritsa Küçük cinayetindeki vurdumduymazlıktan, Zirve yayinevi katliamı

davasından, çok yakın bir zamanda Agos Gazetesine ve şimdi Fatih Akın'a yönelik ölüm tehditlerinden biliyoruz. Biz bu tutumu; nefret cinayetlerinin failleri serbest dolaşırken Sevan Nişanyan'ın Ermeni kimliğinden dolayı hapishanede olmasından biliyoruz. Bu teşviklerin sonuçlarının en iyi tanığı şu anda üzerinde bulunduğumuz kaldırımlardır. Erdoğan hükümeti döneminde, Hrant Dink cinayetindeki işbirliğini, dava sürecini ve faillerin/azmettircilerin serbest bırakılmasını da unutmayacağız, unutturmayaçğız! Şu bir gerçek ki kendinden olmayan tüm inanç ve kimlikleri dışlayan ve aşağılayan bir anlayış cumhurbaşkanı seçilse bile hiç bir zaman bizi temsil etmeyecek, kalbimizin cumhurbaşkanı olmayacağı.

Biz Ermeniler, Türkiye halklarından biri olarak, seçim öncesi oy hesaplarına alet olmayı, milliyetçi duyguları kabartmak adına hedef gösterilmeyi reddediyoruz.

Biz 'bir bebekten katil yaratan' bu ırkçı ve tekçi zihniyete karşı bir arada durarak, çoğulculuğu ve kardeşliği savunmaya devam edeceğiz. Biz Bizler bu ülkeden ayrılmadan, bu ülkede ayırtılmadan ve ötekileştirilmeden herkesin özgür ve demokratik bir ortamda diğer kimlik ve inançlarla eşit yaşamak istiyoruz. Tüm bu nefret ortamına karşı biz saklanarak, aslini inkar ederek değil, dayanışarak varlığımızı sürdürceğiz!

Erdoğan'ın bu nefret söylemi TCK 216. maddesine göre bir suçtur. Bu açıklamamızla yetkililere suç duyurusunda bulunuyoruz ve görevde davet ediyoruz.

Affedersiniz ama varız ve var olacağız*

Sayat TEKİR

5 Ağustos 2014 günü Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı(!) ve Cumhurbaşkanı adayı(!) Recep Tayyip Erdoğan'ın yapmış olduğu "Benim için neler söylediler. Gürcü'dür diyen oldu. Çıktı bir tanesi affedersin çok daha çirkin şeylelerle, Ermeni diyen oldu" söylemi, esasında Ermeniler için şaşkınlık uyandıran bir söylem değildir. Geçmiş dönemlerde de, Ermenilere yönelik bu gibi nefret söylemleri, hem devlette hem medyada hem de sivil toplumda çokça sarf edilmiştir.

Birkaç yıl önce, yine Erdoğan tarafından, "Ne Ermeniliğimiz, ne Yahudiliğimiz, ne çok affedersiniz Rumluğunuz kaldı" ya da dönemin içişleri bakanının Meral Akşener'in "Ermeni döldü" söylemleri devletin Ermenilere 1915'ten beri nasıl baktığını en iyi şekilde göstermektedir. Çeşitli ideolojik aygıtlar (din, medya, eğitim vs.) kullanılarak, halkları birbirine düşüren bu gibi nefret söylemleri her zaman ülkede gerçekleşen katliamlarda motor işlevi görmüştür. 1915 öncesi ve sonrası yaşanan kiyumlarda yedi Ermeni öldürmenin kişiyi cennete götürüreceği fetvalarının etkisi büyüktü.

"Affedersiniz" söylemi şüphesiz ki sadece Ermenilere karşı değil daha önce de birçok farklı grubaya yapılmıştır. Burada konu Ermenilik ya da Başkanın nobranlığı değil, bir düşünce dünyasının en sade hali ile ifadesidir. Esasında başbakan bu nefret söylemi ile Türkiye'de hiç de azımsanmayacak bir sayıda olan ve Ermenilerin ülkede olmamasını ya da yok olmalarını isteyen güruhun sözcülüğünü yapmıştır. Bu sözcülüğü

görmek istemeyip, bunu basit bir dil süreçmesi olarak ifade edenler unutmamalıdır ki "100 bin Ermeni'yi göndeririz" söylemi de Erdoğan'a aittir.

'Affedersiniz Ermeni'den Türkiyeliliğe

Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden birkaç gün önce nefret söyleminde bulunan Erdoğan, Nor Zartonk'un ve duyarlı Ermenilerin çağrıcılığıyla Agos önünde gerçekleşen kitleSEL eylem sonrası; önce Egemen Bağış'ı Kinalıada'ya gönderip Ermeni vakıf temsilcileri ile buluşmuş, seçim sonrası balkon konuşmasında ise Türkiyelilik kavramını kullanmıştır. "Affedersiniz" Ermeniler'den Türkiyeliliğe dönüßen söylem, Ermeni halkın sokağa çıkip kendi hakkını savunması ile mümkün olmuştur.

Tüm bunlar gerçekleşirken Egemen Bağış ile görünen Ermeni vakıf temsilcilerinin söylemlerini unutulmamalı ve kamuoyuna verilen fotoğraf, vakıf seçimlerinde Ermeni halkı tarafından hatırlatılmalıdır. Bu fotoğraf, kurumların devamlılığını bahane ederek, salt kendi çıkarlarını düşünen burjuva elitlerinin ifşasıdır. Öte yandan Ermeni halkı; söylemin iyİ olmadığını kabul ederek, cansiperhane bir biçimde Erdoğan'ı savunan Markar Esayan'ı ve Etyen Mahçupyan'ı da unutmamalıdır. AKP'li Ermenilerin pragmatik duruşları nedeniyle, kendi halklarına yönelen bir tavırda AKP'li olmayı, Ermeniliklerine tercih ettiklerini bir kez daha görmekteyiz.

Türkiye'deki tüm ezilen halklara, Hristiyanlara, Musevilere, Alevilere, Ezidilere, kadınlara, LGBTİ'lere kısaca Türk-Müslüman-Sünni -Erkek olmayanlara yönelen bu saldırgan ırkçı tavır ve devlet erkanınca kullanılan nefret dolu dil, devletin tekçi anlayışının ve kendisi gibi olmayana karşı tahammülsüzlüğünün dışa vurumudur. Bu dışa vurumun sonucu Ermeni emekçilere; kilise ve sinagog saldıruları, linçler ve cinayetler olarak dönmektedir. Gerçekleşen bu gibi nefret söylemleri ve yaşanan olaylarda saldırganların cezasız bırakılmaları ise failleri teşvik etmektedir.

Şu unutulmamalı ki biz 'bir bebekten katil yaratan' bu ırkçı ve tekçi zihniyete karşı bir arada durarak, çoğulculuğu ve kardeşliği savunmaya devam edeceğiz. Tüm bu nefret ortamına karşı biz saklanarak, aslını inkar ederek değil, dayanışarak varlığımızı sürdürürüz!

* Atılım Gazetesi'nin 15 Ağustos 2014 tarihli 134. sayısında yayımlanmıştır.

Ermeni Kültürü ve Dayanışma Derneği'nde 4. yılını dolduran Batı Ermenicesi Atölyesi yeni dönemine başlıyor. 27 Eylül'de başlayacak olan atölye için yeni kur kayıtları başladı. "Ermeniceye Giriş" niteliğindeki ilk kurda 38 harflik alfabetin tanıtımı, okuma kuralları, yazı çalışmaları, Ermeni harfleriyle Türkçe metinlerin deşifresi, alfabe öğrenildikten sonra; temel bilgiler olan sayılar, aylar, günler, renkler, selamlama, yiyecekler, meslekler, fiiller ve fiillerin şimdiki zaman ve gelecek zamanda çekimi, yaş ve saatı söyleme gibi bilgilerin öğretilmesi planlanmaktadır.

Ermeni Kültür'ün Ermenice Atölyesi yeni döneme başlıyor.

Ermeni Kültürü ve Dayanışma Derneği

Adres: Hüseyinağa Mah., İstiklal Cad., Sahne Sok., No: 5A D:5 34430 Balıkpazarı Beyoğlu / İstanbul

Telefon: 0212 245 79 91

E-mail: info@ermenikultur.org

www.ErmeniKultur.org

Palyaçolar, parazitler; Ermeniler, Yahudiler... *

Yetvart DANZİKYAN

Etyen Mahçupyan bir zamandır Ermenilerin ve azınlıkların niçin AKP'li olmadıklarına kafayı takmış durumda; köşesinden sık sık bu konuya -tutarsız argümanlarla- sinirleniyor. Bu kez de, yine Akşam gazetesinde, kimi Ermeni aydınları palyaço olmakla suçladı. Şöyle dedi: "Ermeni 'aydınları' diye ortalıkta dolaşanların büyük kısmı utanç verici bir yüzeysellik ve kabalık sergiliyor. Kendilerini seyre gelmiş sol/liberal 'aydın aristokrasisinin' alkışını almak için, burunlarına kırmızı toplar yapıştırmış, yeri geldiğinde taklalar atan palyaçolar gibiler."

Yazında, bu kesimleri alkışlayanlara yönelik, 'parazit', 'şarlatan' gibi suçlamalar da var.

Mahçupyan'ın soğukkanlığını ve mantık dizgesini neredeyse tamamen kaybettigini düşünüyorum. Ancak buralara gelmeden önce, şıkâyet ettiği bir konuda haklı olduğunu söylemem gerek: Mahçupyan ve kimi Ermeni gazetecilerin/yazarların neredeyse körüköründe bir AKP yandaşı haline gelmesinin, kamuoyunda 'Ermenilik' üzerinden okunması, anlaşılması ve böyle mesele edilmesi...

Son aylarda tanıştığım birçok insanın ikinci, en fazla üçüncü cümle olarak bana bu meseleyi sorması, gayet problemli; Mahçupyan ve diğerlerine dair eleştirilerde konunun hemen 'Ermenilik' meselesine bağlanması da öyle. Ben nasıl AKP yanlısı -ya da muhalifi-yazarları nasıl 'Türklük' ya da başka bir etnik kimlikle ilişkilendirmiyorsam, Mahçupyan ve benzer durumdaki kişiler için de aynı şey geçerli olmalı. Mahçupyan da, "Afedersiniz Ermeni" meselesinde kendisine bir Ermeni olarak yaklaşılmasından, israrla tepki istenmesinden ve beklenen tepkiyi vermeyince 'ırkını satmış' biri olarak damgalanmaktan şıkâyetçi. Burada haklı.

İki haftadır Ermeniler ve azınlıklarla ilgili yazdıklar ve bu son palyaço meselesine gelince... Benzer bir tavrı kendisinin de sergilediğini söylemek gerek. Öncelikle azınlıkların ve Ermenilerin AKP'ye niçin sempatiyle yaklaşmadıklarını bir türlü anlayamıyor Mahçupyan, ve bu yüzden öfkeleniyor. Sağa sola hakaretler yağıdırıyor. Ona bir kere şunu hatırlatmak isterim: Kendisi nasıl gerekli gördüğünde 'Ermeni' gibi davranışmayabiliyor, gerekli gördüğünde ise içерiden konuşacak derecede 'Ermeni' gibi davranışabiliyorsa, başka azınlık toplumu üyeleri de böyle davranışabilir. Azınlıklar için hayatı her

sey AKP'nin eski hükümetlere oranla daha hayırhah davranışması olmayabilir. Azınlıklar ve Ermeniler de bu kimliklerini 'her şey'in önüne koymak istemeyebilir, bunu tercih etmeyebilirler. Mahçupyan kendine tanıdığı bu hakkı/lüksü neden diğer azınlık toplumu mensuplarından esiriyor?

Yahudiler ve Ermeniler, diyalim, AKP'nin bu dindar/kindar kuşak yetiştirmeye dayalı eğitim politikasına karşı çıkabilirler. Kentsel dönüşüm ve talan politikalarına karşı çıkabilirler. Polisin her toplumsal vakada sert tavır almasından yılmış olabilirler. Gayet güçlü görünen yolsuzluk iddiaları yüzünden AKP'den hazzetmiyor olabilirler. Kendilerini ısrarla AKP'ye çağırılanların, iki yıl önce Cemaat'e laf ettirmezken, şimdi en azılı Cemaat düşmanı kesilmesinden huylanmış ve bu kesimi tutarsız, liderlerini korumak için her türlü argümanı kullanabilecek tiynette, bireysel tutum alamayacak/alamayan insanlar olarak görmüş olabilirler. Yine kendilerini ısrarla AKP'ye çağırılanların ve AKP'nin, Hrant Dink cinayeti davasındaki performansını en hafif tabirle 'hayal kırıklığı' ve riyakârlık olarak tanımlamış olabilirler. Bunların hepsi olabilir ve kimi Ermeniler, kimi azınlıklar AKP'yi sevmiyor olabilir. Ve elbette, azınlıklar ve Ermeniler, bütün bunların ötesinde, 'eski devlet'in süt kardeşi yeni devletin Sünni merkezli siyasetinden de huylanıyor olabilirler, ki buna hakları vardır - hele ki burnumuzun dibinde 1915'in neredeyse bir tekrarı yaşanır ve bütün bu tabloda AKP'nin katkısı ayan beyan ortada duruyorken.

Bu manzara içinde kimi Ermenilerin AKP muhalifliğini sol kamuoyundan alkış almak için icra ettiğini düşünmek ve söylemek, bir hincin, yazının başında da bahsettiğim gibi, "Niçin AKP'yi sevmiyorlar?" kızgınlığı ve hincinin ürünü. Burada yapacağımız şey, temel ilkeleri saptamak: Her Ermeni ve her azınlık toplumu mensubu AKP'den hazzetmek zorunda değil. Nedenlerini kabaca tarif etmeye çalıştım. Bu konuda ısrarcı oluyorsanız, başka bir açıdan özçülük yapıyor ve Ermenileri, azınlıkları "AKP size iyilik yaptı. Bu iyiliği alın, oturun, sağa sola bulaşmayın ve sesinizi çıkarmayın" kafesine hapsetmeye çalışıyorsunuz demektir. Bu, sadece Ermeniler ve Türkiye'deki azınlıklara değil, dünyanın hiçbir yerinde bir azınlık toplumu üyesine teklif edilecek bir şey değil. Ve bunu yapmak, bu ülkede yillardır değişmeyen çoğuluk-azınlık dengesini, hiyerarşisini yeniden kurtmak, yeniden üretmek demek. Üstelik, çok basit suçlamalar eşliğinde... Mesele şu: İktidar içinden konuşan bu ağız, Ermeniler ve Yahudiler için ikinci bir otorite ve ikinci bir 'baskı' aygıtına dönüşmüş durumda. Üstelik en ağızı bozduğundan... Burada asıl hikâye, liberal olarak bilinen bir aydının bu hale düşmüş olması.

NOT: Geçen haftasonu KCK Yürütmeye Konseyi Eşbaşkanı Cemil Bayık, Vatan gazetesinden Ruşen Çakır'ın sorularını yanıtırken, HDP'nin seçim performansına dair değerlendirmesinde, partinin 'Beyoğlu' marjinallerinden kurtulması gerektiğini söyledi. Hatırlarsanız, Gezi zamanı AKP de sokağa çıkanların önemli bir kısmını 'marjinal' olarak değerlendirmiştir. O vakitler bu kategorileştirmeye epey itiraz etmişik, ancak Bayık söyleyince maalesef öyle olmadı. Genişçe bir çevre "Kim bunlar?" diye tahmin yürüttü. Öncelikle, 'marjinal'i tanımlamanın bir otorite ve 'merkez' olmakla irtibatlı olduğunu söyleyelim ve bu 'merkezci' dilin siyasal Kurt hareketine pek yakışmadığını. HDP, ezilen kesimler arasında bir ayrım gitmemi ve tüm bu kesimleri kucaklama iddiasıyla yola çıktı ve bu yüzden bu derece destek gördü. HDP ya da siyasal Kurt hareketi şu ya da bu nedenle kendisine destek verenlerden birine bile "Siz hele söyle arkaya geçin biraz" derse, iddiasına kendi elleriyle en büyük darbeyi vurmuş olur. Neyse ki, Sırri Süreyya Önder'in son sözleri bu ihtimale pay bırakmıyor.

*: Agos Gazetesi'nin 29 Ağustos 2014 tarihli 956. sayısında yayımlanmıştır.

Halkların Birliği Ortadoğu ve Türkiye'de Barışı Kazanacak

Ortadoğu, emperialist güçler tarafından desteklenen IŞİD çetesi ve sömürgeci zihniyet eliyle kan gölüne çevrilmiş durumda. 1 Eylül Barış Günü'nde; IŞİD'in Rojava ve Şengal merkezli katliam eylemleri devam ederken, İsrail'in Filistin üzerindeki sömürgeci katliamının boyutları ateşkesten sonra daha da net bir biçimde görülmektedir. Bu süreçte AKP Hükümeti'nin Ortadoğu'daki katliamda payı olmasının yanı sıra, kendi "ic" politikasında da güvenlik politikaları adı altında savaş hazırlıklarını sürdürmeye, halkın demokratik ve özgürlük taleplerine saldırımaktan geri durmamaktadır. En son olarak Lice'de TSK tarafından hedef gözetilerek katledilen Mehdin Taşkın ise, maalesef bu durumun somut bir kanıdır.

Türkiye'nin terörist örgüt demekten ısrarla imtina ettiği ve gerek insani gerekse de maddi olarak beslediği IŞİD çeteleri; Aleviler, Ezidiler, Süryaniler, Türkmen ve

Kürtlerin yaşam alanlarını elinden alıp katlederken, kadınlara ise sünnetin de içinde olduğu türlü işkence ve cinsel şiddet uygulayarak, kadınları pazarlarda açık arttırmaya satıyorlar. Şengal'de uygulanan vahşet sonucu binlerce Ezidi kutsal mekânlara ve dağlara sığınmak durumunda kalıyor, açlık ve susuzluk sonucu ölümlerin de yaşadığı oldukça zor bir sürgün yolculuğunun sonucunda Kuzey Kürdistan'a sığınyorlar. IŞİD'i her açıdan besleyen, geçişleri hiçbir noktada

sorun etmeyen AKP Hükümeti, Ezidiler için sınırlarda pasaport koşulu koyarak, Roboski sınırında da gaz bombalarıyla saldıracak kadar tarafta olduğunu

akçık bir biçimde gösteriyor. Ortadoğu'da halkın eşitçe yaşayacağı bir ortam hazırlanması bir tarafa, savaşın bölgeye yayılması politikasını sürdürüyor.

Filistin, Gazze'de kendi topraklarında sömürge statüsünde yaşayan halk ise, adeta soykırıma tabii tutuluyor. İsrail'in sivil gözetmeden 54 gün boyunca süren bombardımanın ardından 2 bin 114 Filistinli İsrail tarafından katledildi. Katledilen Filistinlilerin 578'ini ise çocuklar oluşturuyor. Filistin'deki yıkım için hazırlanan raporlara göre Gazze'nin bombardımanın yıkıcı etkilerini silmek, yaralarını sarmak için 20 yıl ancak yeterli olabilecek.

Bütün bu kan deryası ve sömürü dalgası içinde, Ortadoğu'dan barış için yükselen mücadeleyle dayanışma kurduğumuzu belirterek, halkın; ırkçılığa, sömürüye ve cinsiyetçiliğe karşı, farklı inanç ve kimliklere karşı bir arada yaşamının mümkün olduğunu göstererek dayanışmaya çağırıyoruz, yetkilileri ise kalıcı barışı sağlamak için gerekli önlem ve yükümlülükleri almaya davet ediyoruz. Rojava, Şengal, Ninova ve Gazze'deki halkın, kadınların, çoukların yalnız olmadığını bir kez daha duyuruyoruz.

HDK Yürütme Kurulu olarak, bütün bu sürecin takipçisi olduğumuzu belirtirken, halklara ve inançlara eşitlik ve barışı sağlamak için mücadeleden bir an dahi geri durmayacağımızı bir kez daha 1 Eylül Barış Günü vesilesiyle ifade ediyoruz.

Halkların Demokratik Kongresi

Nor Zartonk, Gozarto'daki IŞİD katliamlarını portesto eyleminden.

IŞİD'e yönelik çok-uluslu harekat: Bir tutum ifade etme ihtiyacı

Selim Sezer

Kendisini önce Irak İslam Devleti, daha sonra hedef genişletecek Irak ve Şam İslam Devleti, yakın zamanda ise hedefini çok daha fazla genişletecek İslam Devleti olarak adlandıran radikal/tekfirci örgütün bütün bölge halkları için ne kadar büyük bir tehdit ettiğini uzun uzun anlatmaya gerek yok. Yakın zamanda bütün dünyanın tanık olduğu Ezidi katliamı ve çocukların ve yaşlıların da dahil olmak üzere binlerce insanın Şengal dağlarında aç-susuz kuşatma altında bırakılması, IŞİD'in insanlığa karşı işlediği suçlar dizisinin sadece bir unsuru. Ebu Bekir el-Bağdadi'nin sözde "hilafeti" altındaki sınırlarını genişletmek veya konsolide etmek için her tür terör yöntemine başvuran örgüt, başta Şiiler ve Aleviler için, yanısıra Hristiyanlar ve diğer gayrimüslimler, Kürtler, öteki etnik-dinsel/mezhebi azınlıklar ve hatta kendilerine biat etmeyen ana akım Sünniler için, kısacası kendilerinden olmayan herkes için varoluşsal bir tehdit oluşturuyor.

Giderek büyuyen ve gücünü artıran örgütün şu anda Ortadoğu'nun karşı karşıya olduğu en büyük tehditlerden biri, belki de birincisi olduğunu söylemek abartılı olmayacağındır. Bölge halkın selametini için bu oluşumun acilen durdurulması gerekmektedir ve bu makalenin yazarına göre Irak, Suriye ve Lübnan'da gerek

resmi güçlerin, gerekse de devlet dışı aktörlerin IŞİD tehlikesini bertaraf etmek için yürüttüğü mücadeleler desteğe şayandır. Ancak merkezinde Amerika Birleşik Devletleri'nin olduğu çokuluslu bir gücün Suriye ve Irak'taki IŞİD mevzilerine yönelik hava saldırıyla başlayacak dört aşamalı harekat hazırlığı, denklemi çeşitli nedenlerden ötürü girift hale getirmektedir.

Öncelikle ABD'nin IŞİD'le olan sorununun tam olarak ne olduğunun ortaya konulması gerekiyor. Birinci İslam halifesi Ebu Bekir döneminin Ridde Savaşları'ni kendisine referans alan örgüt, kendi yorumuna göre "mürted", yani dinden çıkışmış olan insanlarla mücadeleyi birinci sıraya koyarak, ABD, İsrail ve öteki emperyalist güçlerle mücadeleyi uzak bir geleceğe havale ettiğini bizzat kendi doktrini dahilinde ifade ediyor. Ayrıca "hilafet"ini sağlam temellere dayandırmayı ve bu amaç doğrultusunda karşı karşıya olduğu doğrudan engelleri kaldırımı (yani örneğin egemenlik alanı içindeki Ezidileri sürmeye, Şii-Alevileri kıyıdan geçirmeye), dış güçlerle savaşmaya nazaran öncelik olarak kabul ediyor. Bu bağlamda ABD için yakın bir varoluşsal tehdit oluşturmuyor.

ABD'nin önceki süreçlerde IŞİD'e destek verip vermediği de, uzun süredir tartışma ve speküasyonların konusu

oldu. Bu makalenin yazarının iddiası, ABD, Türkiye ve (başta Suudi Arabistan olmak üzere) Körfez ülkelerinin hiçbirinin IŞİD'e tam ve doğrudan destek vermediği, ancak hepsinin kısmi ve dolaylı destek verdiği şeklindedir. Örgütün Suriye'de Esad, Irak'ta Maliki yönetimine karşı verdiği savaş tek başına bile, sözünü ettiğimiz aktörlerin IŞİD'i tolere etmesi için bir sebep teşkil etti. Özellikle Suriye'ye giden uçaklar ve tırlar dolusu silahların destinasyonu öteki örgütler (ÖSO, İslami Cephe, vs.) olsa da, bunların IŞİD'e ve diğer El Kaide türevi örgütlerle ulaşabileceği ihtimali, yahut örneğin Ürdün sınırında doğrudan CIA tarafından eğitilen militanların bir süre sonra silahlıyla birlikte bu örgütlerle bıat etme ihtimali, öngörülmesi zor olgular değildi. Ayrıca örneğin Rojava'da gerçekleşen PYD-İŞİD çatışmalarında Türkiye'nin bir öncelik tercihi yaparak IŞİD'e en azından lojistik yönden destek verdiği yönünde güçlü iddialar ve göstergeler bulunuyor.

Bugün ABD ve NATO'nun IŞİD'i tehdit olarak görmeye başlamasının ise birkaç sebebi var. Öncelikle, bütün El Kaide türevleri gibi kontrollsüz bir güç olan IŞİD'in aşırı büyümesi, Irak ve Suriye'deki toplam militan sayısının (kimi tahminlere göre) 80 bine ulaşması, örgütün tankları, hatta savaş uçaklarını ele geçirmesi ve kontrol ettiği bölgelerden çıkardığı petrolü uluslararası pazarlara satma noktasına dahi gelmesi, emperyalist unsurlar açısından kontrolü ele alma ihtiyacı doğurdu. Polemik yaratma pahasına da olsa vurgulanması gereken daha özgün bir neden ise, IŞİD'in Irak Kürtistanı'ni

hedef almaya başlamış olmasıdır. Hatırlanacağı üzere 12 Haziran günü IŞİD sözde "intifada" başlatıp Musul'un kontrolünü ele geçirdiği zaman Barzani güçleri buna önemli ölçüde kayıtsız kalmış, örgüt, önüne hedef olarak Necef, Kerbela ve hatta Bağdat'ı koyduğu halde ABD yönetimi bu meseleye karışmayacağını söylemişti. Ancak örgüt yüzünü Erbil'e döndükten birkaç gün sonra ABD'nin ilk hava operasyonları başladı.

Atlanılmaması gereken çok önemli bir nokta da, IŞİD'in aynı zamanda Suriye'deki rejim karşıtı öteki gruplarla da正在战斗着 and onları giderek "yutuyor" olmasıdır. Sahada "ÖSO" diye bir gerçeklik neredeyse kalmamıştır ve El Nusra Cephesi dahil pek çok örgütten sayısız militan, büyük bir hızla IŞİD'e bıat etmektedir. Bu noktada ABD için IŞİD'e karşı öteki (ve Türkiye ile Körfez ülkeleri tarafından da doğrudan desteklenen) silahlı örgütlerin güçlendirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmış ve bu durum ABD Başkanı Barack Obama'nın 11 Eylül sabahı yaptığı konuşmada açıkça ifade edilmiştir.

Bütün bunların anlamı, yaklaşan çok-uluslu harekatın amacının bölgedeki durumun revize edilmesi ve ABD ve NATO çıkarları doğrultusunda kartların yeniden dizilmesi olduğunu göstermektedir. Gerek bu durum nedeniyle, gerekse de modern çağda hava saldırısının, savaşla ilgisi olmayan sivillerin de ölümüne yol açmadığı tek bir örneğin bulunmaması nedeniyle, ilerici güçlerin bu harekatı desteklemesi beklenemez. Bu bağlamda, gerek Suriye Dışişleri Bakanlığı'nın, gerekse de Irak'taki Amerikan karşıtı Şii lider Muktada es-Sadr güçlerinin, söz konusu harekat planlarını "içgal girişimi" olarak tanımlaması gözden kaçırılmamalıdır.

İŞİD tehlikesinin derhal durdurulması gerektiği de, bunun barışçıl yollardan olamayacağı da很明显。Ancak bunun için "bel bağlanacak" olan yer de elbette ABD, NATO veya onların öncülük ettiği çok-uluslu güçler değildir. Bugün hem emperyalizme, hem de aşırıcı terörizme ve mezhepciliğe karşı halkın güçlü bir cephe oluşturması gerekmektedir. Geçen yıl tam bu günlerde, Suriye'ye yönelik bir hava saldırısı ilk defa gerçek bir tehlike hale geldiğinde sessizlik ve zimni destek arasında bir yerde duran ve genel olarak "Suriye krizi"nin açık bir geopolitik çatışma niteliği almasından bu yana ABD ve NATO aleyhindeki her tutumu "Esedçilik" diye yaftalayan kesimlerin, şimdi bir anda ABD ve NATO karşıtı kesilmesi ise, uzun süredir sergiledikleri ağır ironiler ve tutarsızlıklar zincirine yeni bir halka eklemiştir.

6-7 Eylül Özel Dosyası*

6-7 Eylül Pogrom'u üzerinden 59 sene geçti.
59 sene içerisinde, müktedirlerin ırkçı
politikalarında değişen bir şey olmadı.

*Fotoğraflar, <http://6-7eylul.babilder.org>'dan alınmıştır.

6-7 Eylül'ü Unutmayacağız!

Türkiye'de Müslüman olmayan halklara yönelik yağma ve saldırular olarak cereyan eden ve bizatihı devlet tarafından kısırtılan ve önüne geçilmeyen 6-7 Eylül 1955 Pogrom'u üzerinden 59 sene geçti. 6-7 Eylül pogromu, 20. yüzyılın başından beri başat bir devlet politikası olarak uygulanan sermayenin Türkleştirilmesi/Müslümanlaştırılması politikasının, önemli halklarından biridir. 1915 Ermeni Soykırımı ile birlikte devlet eliyle yürütülmeye başlayan bu politikalar, Cumhuriyet döneminde farklı uygulamalarla

devam etmiştir. 1924 nüfus mübadelesi, 21 Haziran - 4 Temmuz 1934 Trakya Pogrom'u, "20 Kura Askerlik" ve Varlık Vergisi de bu politikanın parçalarıdır. Menderes hükûmetinin iktidarda olduğu dönem yaşanan 6-7 Eylül pogromu, milli bir burjuvazi yaratmanın yanı sıra Türkiye topraklarında etnik homojeniteyi sağlamak da amaçlamaktaydı. Nitekim bu ırkçı devlet politikası 6-7 Eylül Pogrom'u sonrasında, 1964 sürgünü ile Türkiye coğrafyasındaki Rum varlığının büyük ölçüde azaltmıştır.

Türk-Müslüman-Sunni olmayan her unsuru kendisine düşman gören ve yarattığı karşılıklardan ve sanal korkulardan beslenerek iktidarını sağlamıştı. Ulusalca/milliyetçi bu zihniyet, Anadolu halklarına kan ve göz yaşıdan başka bir şey vermemiştir. Ektiği düşmanlık tohumları, bugün şiddet ve linç kültürünü yesertmiştir.

Üzerinden geçen koca 59 senede, devlet politikası değişmek bir yana, Rumları ve Ermenileri "Affedersiniz" demeden ağıza almayacak bir ayrıştırıcılığa bürünmüştür. Bu ayrıştırıcı nefret diline karşı, Türkiye halkları olarak biz, barıştan, adaletten, kardeşlikten ve omuz omuza mücadele etmekte yana tavır aldığımızı tekrar belirtiyoruz. Devletin kısırttığı nefrete karşı, halkın bir arada yarattığı barışa inanıyoruz.

De te fabula narratur*

Sayat TEKİR

6-7 Eylül 1955 Pogromu'nu ilk olarak yayamdan (anneanne) duydum. Yayam o dönem Bomonti'de yaşıyordu. Yağma ve katliam burada Kumkapı, Samatya ve Beyoğlu'nda olduğu kadar yoğun yaşanmamıştı. Yayam ve ailesi sloganları duyunca hemen tüm kapı ve pencereleri kapatır, sonrasında ise üst kattaki Türk komşunun ikazı ile apartmandaki tüm evlere bayrak asılır. Türk komşu her ne kadar evlerin Türk evleri olduğunu söylese de, apartmanın camları yağmacı gürühtan nasibini alır. Daha sonra Türk komşu kendisinin de gençken galevana gelerek (!) bu gibi olaylara giriştiğini yayamın ailesine anlatır.

O dönem dedemle (annemin babası) nişanlı olan yayam, olaylar dinince ertesi gün Taksim'deki kayıncılarının evine gider. Giderken Taksim'in Talimhane -ki burası yoğun bir Rum nüfusa sahipti- tarafında sürekli gittikleri 'Niagara' adlı bakkalı da görür. Her şeyin yağmalandığı bakkalda, ne cam ne çerçeveye hiç bir şeyin kalmadığına şahit olur. Bakkalın camından içeri fırlatılmış 18 kiloluk yağ tenekelerinin içerisinde halen sızmakta olan yağ, tüm yol boyu akmaktadır. Yayam, İstiklal caddesi ve çevresindeki tüm dükkanların yağmalandığını anlatır. Caddenin kenarının, boydan boya, 1 metre yüksekliğinde yırtılmış kumaş ile kaplandığını anlatır.

Pogroma şahit olanların anlatılarına göre, kumaşlar

aksi yönde giden arabalara bağlanıp boydan boya yırtılır. Dükkanların demirleri ve kepenkleri kırılıp yağma edilir. Kiyimetli eşya da ganimet olarak ceplere konulur. Yağmacılar akşam, taşıyamayacakları için, 6-7 palto ya da kürkü üst üste giyip, tüm cepleri tamamen dolu bir şekilde etrafta dolaşmaya başlarlar.

Yayam dedemin ailesiyle birlikte, Talimhane'deki evlerine girince yataklarının üzerinde camdan içeri fırlatılmış bir çöp tenekesi görürler. Dedemin ailesi bir gün önce can havıyla bir bavul eşya toplayarak evi bırakıp Türk komşularının yanına sığınmışlar. Yayam pogromun sadece Rumlar ve Ermenilere karşı yapılmadığı izlenimini uyandırmak için yağmacıların birkaç Selanikli Türk ailenin evine de hasar verdiklerini anlatır.

O dönem İstanbul'da askerlik yapan büyüğümüz ise olası bir talana karşı bir tabur ile Surp Pırgiç Ermeni Hastanesi önüne gönderilir. Gece boyu hastane önünde nöbet bekleyen askerlerden biri olan dedem çevredeki Ermeni ve Rum mahallelerinden gelen bağırışları duyar ve kundaklanan evlerin, dükkanların ve kiliselerin alevlerinin yarattığı kırmızılığı görebildiğini söyler.

Bu anıları ilk duydugumda, 6-7 Eylül 1955 Pogromu'nun 50. yılı daha olmamıştı. Yayam bu anıları anlattığında, özellikle yağma kısmındaki İstiklal Caddesi'nin kumaş

ile kaplanmış olması kısmı bana abartılı olarak gelirdi. Belki de o dönem pogromun boyutunu tahayyül edecek bir olgunlukta değildim. Belki de geçmişe dair mitik bir anlatı olarak düşündüm yayamın anılarını.

Sonrasında 6-7 Eylül'ün 50. Yılı geldi ve İstanbul'da, Karşı Sanat Çalışmaları'nda "Tümamiral Fahri Çoker'in Arşivinden: Ellinci Yılında 6-7 Eylül Olayları" adlı bir sergi açıldı. İşte o sergide yayamın anılarının hiç de abartılı bir yanı olmadığını gördüm. Yayam anlatırken benim kafamda çizdiğim sahnelerin birebir halini fotoğraflarda görmek, yüzüme yumruk yemiş gibi hissettirdi bana. Öyle bir yumruk ki sergiyi "protesto" etmek için gelen faşist guruhun fotoğraflara attıkları yumruklardan daha sağlamdı. Sonrasında yapılan tartışmalardan; 6-7 Eylül Pogromu olduğu sırada Seferberlik Tetkik Kurulu'nda görevli olan, 1988-1990 yılları arasında MGK genel sekreterliği yapan Sabri Yirmibeşoğlu'nun (sonradan yalanlasa da) verdiği bir röportajda, "6-7 Eylül de bir Özel Harp işidir. Muhteşem bir örgütlenmeydi. Amacına da ulaştı." açıklamalarına şahit olduk.

Her ne kadar dönemin istihbarat teşkilatı Millî Emniyet Hizmeti Riyâseti'nin (MAH) organizasyonu olsa da 6-7 Eylül Pogromu; Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın dilinden düşürmediği ve bir demokrasi şehidi olarak bahsettiği Adnan Menderes hükümeti döneminde gerçekleşti. 6-7 Eylül Pogromu hükümetler üstü bir devlet politikasının uygulamalarından sadece biriydi. Halkları birbirine kırdıran bu politikanın amacı sermayenin Türkleştirilmesi ve toplumun etnik homojenleştirilmesidir. 1915 Ermeni Soykırımı ile başlayan bu politikalar, Cumhuriyet döneminde farklı uygulamalarla devam etti. 1923 nüfus mübadelesi, 1934 Trakya Pogrom'u, 1936 Beyannamesi, 1941 Yirmi Kura Askerlik, 1942 Varlık Vergisi ve 1964 Sürgünü de bu politikanın parçalarıdır.

Aslında yukarıda anlatılan anılar, Türkiyeli tüm ezilenlerin ortak hafızasıdır. Ermeni'nin, Rum'un, Yahudi'nin, Kurt'ün, Alevi'nin, işçinin, beyaz yakalının kadınının, LGBTİ'nin... Türk-Müslüman-Sünni-Erkek olmayanın, sisteme biat etmeyenin ve farklı düşünün yok edilmeye çalışıldığı bir ülkenin çocukların ortak hikayesi.

Şimdi bir durup düşünelim: 6-7 Eylül 1955 Pogromu'nun üzerinden geçen koca 59 senede, devlet politikası değişimek bir yana, Rumları, Ermenileri ve Yahudileri "Affedersiniz" demeden ağıza almayacak bir ayırtılılığı bürünenmiş midir?

Peki ya dün 6-7 Eylül'de "Atamızın evi bomba ile hasara uğradı" diye başlık atanların, Sivas'ta 1993'te "Aziz Nesin dinimize ve peygamberimize küfür ediyor" diye bildiri dağıtanlardan ya da 2013 Haziran'ında "Camiye ayakkabılarıyla girdiler, içki içtiler" diye meydanlardan haykıranlardan farkı nedir?

*:Türkçesi; Anlatılan senin hikayendir, Karl Marx, Kapital (14.09.2014 tarihli BirGün Pazar'da yayınlanacaktır)

Bir Devlet Politikası Olarak 6-7 Eylül*

Sayat Tekir

*"Yine gerçeklerden açık kapayı,
Bir pirin önünde kıldık tayıyı.*

*Ari birlik ile yapar yapıyı,
Birlik ile bitmeyende bal olmaz."*

Pir Sultan Abdal, *Gelin Özümüze Sitem Edelim*

Türkiye'de Müslüman olmayan halklara yönelik, devletin organize ettiği yağma ve saldırular olarak gerçekleşen 6-7 Eylül 1955 Pogrom'u üzerinden, 59 sene geçti. Geçen bu 59 senede, ülkede Ermeniler halen öldürülüyor, Kilise ve Sinagog saldırıları halen olmakta, Ermeni ya da Rum kelimesi halen küfür olarak kullanılmakta ya da öncesinde "affedersiniz" denilerek anılmaktadır.

6 Eylül 1955'te İstanbul ve İzmir'de başlayan saldırular neticesinde, içlerinde evlerin, işyerlerinin, ibadethanelerin ve okulların bulunduğu 5 binin üzerinde mekan kundaklanarak, yağmalanarak ya da tahrip edilerek saldırıya uğradı. Bu saldıruların yanı sıra cinayet, yaralama ve tecavüzler de yaşandı. Saldırganların bir kısmı farklı illerden organize edilerek getirilmiş kişilerdi. Bu organizasyonu, 6-7 Eylül pogromu olduğu sırada Seferberlik Tetkik Kurulu'nda görevli olan, 1988-1990 yılları arasında MGK genel

sekreterliği yapan Sabri Yirmibeşoğlu, sonradan yalanlaşıda, verdiği bir röportajda "6-7 Eylül de bir Özel Harp işidir. Muhteşem bir örgütlenmeydi. Amacına da ulaştı." diyerek ortaya koydu.

Bir çok Rum, Ermeni ve Yahudi'nin yurtlarından kopmasına yol açan 6-7 Eylül Pogromu, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın dilinden düşürmediği ve bir demokrasi şehidi olarak bahsettiği Adnan Menderes hükümeti döneminde gerçekleşti. 6-7 Eylül Pogrom'u CHP, DP,

İstanbul EkspreS 6 IKINCI BASKI

Atamızın Evi Bomba ile Hasara uğradı

SABAH MENFÜS KARŞI HADİSE VUKU BULAN İNFIAT UYANDIRDI

AP ya da AKP (vs.) fark etmeden **hükümetler üstü bir devlet politikasının** uygulamalarından sadece biriydi. **Halkları birbirine kırdıran bu politikanın amacı sermayenin Türkleştirilmesi ve toplumun homojenleştirilmesidir.** 1915 Ermeni Soykırımı ile başlayan bu devlet politikası, Cumhuriyet döneminde farklı uygulamalarla devam etti. 1923 nüfus mübadelesi, 1934 Trakya Pogrom'u, 1936 Beyannamesi, 1941 Yirmi Kura Askerlik, 1942 Varlık Vergisi ve 1964 Sürgünü de bu politikanın diğer parçalarıdır.

olduğu gibi kapıları işaretlediler, aynı 1980 Çorum Katliamı'nda olduğu gibi evlere ve işyerlerine saldırdılar ve aynı Madımak Oteli'ni yaktıkları gibi Rum ve Ermeni Kiliseleri'ni ateşe verdiler. Kitleleri kışkırtmak için gün 6-7 Eylül'de "Atamızın evi bomba ile hasara uğradı" diye başlık atanların, Sivas'ta 1993'te "Aziz Nesin dinimize ve peygamberimize küfür ediyor" diye bildiri dağıtanlardan ya da 2013 Haziran'ında meydanlarda "Camiye ayakkabılarıyla girdiler, içki içtiler" diye haykıranlardan farkı yoktur.

Türk-Müslüman-Sunni-Erkek olmayan ya da kendine bıat etmeyen her unsuru kendisine düşman olarak gören, halkların arasında yarattığı karşılıklarla sanal korkulardan beslenerek iktidarını sağlamlaştırın bu ırkçı devlet politikası, Anadolu halklarına kan ve gözyaşından başka bir şey vermedi. **Bu ırkçı devlet politikası; hükümeti, paramiliter ya da kolluk kuvvetleri, derin devleti ya da istihbaratı ile tüm katliamları organize etti ya da göz yumdu.** Yine bu politikanın uygulayıcıları failleri cezasız bırakarak katliamları adeta teşvik ettiler. 6-7 Eylül Pogromu sonrası ilk olarak Aziz Nesin, Nihat Sargin, Kemal Tahir, Asım Bezirci, Hasan İzzettin Dinamo ve Hulusi Dosdoğru gibi dönemin önemli sosyalistleri tutuklanıp sonra serbest bırakıldılar. Sonrasında tutuklanan olayın failleri ise ceza almadan serbest kaldılar.

Bu ırkçı devlet politikasının uygulayıcıları; 6-7 Eylül 1955 Pogromu öncesi aynı 1978'de Maraş Katliamı'nda

Ektiği düşmanlık tohumlarını sürekli diri tutan bu zihniyet, şiddet ve linç kültürünün sürekli besledi. Daha birkaç gün önce Mahir Çetin adlı bir genç, 30 kişilik ırkçı bir grup tarafından, Kürtçe konuştuğu gerekçesiyle (!) linçe uğrayarak öldürüldü.

Üzerinden 59 yıl geçmesine rağmen 6-7 Eylül 1955 Pogromu günümüzde de halen devam eden hükümetler üstü ırkçı devlet politikasını gözler önüne sermektedir. Bu politika mevcudiyetini devam ettirmek için önyargılar ve karşılıklar yaratarak halkları birbirlerine düşürmektedir. Tüm bunlarlığında bizler, Ermeniler, Türkler, Rumlar, Aleviler, Yahudiler, Kurtler ve tüm kardeş halklar; tek dil, tek din, tek bayrak ve tek millet anlayışına karşı birlikte mücadele etmek zorundayız. Bizler; tüm ezilenler, her türlü ayrımcılığa karşı eşitlik, özgürlük ve kardeşlik mücadele yan yana, omuz omuza vermeliyiz.

* 19.09.2014 tarihli Gazete Oniki'de yayınlanacaktır.

HDK/HDP Eğitim Meclisleri: Okulları Hepimizin Kılalım

Halkların Demokratik Kongresi (HDK) / Halkların Demokratik Partisi (HDP) Eğitim Meclisleri Divriği Kültür Merkezi’nde düzenlediği basın toplantısında eğitimdeki sorumlara işaret etti. Toplantıda eşit, engelsiz, özgür, cinsiyet özgürlükü, çok dilli, çok renkli, anadili temelli ve laik okullar için birlikte mücadelenin önemine dikkat çekildi.

Toplantıya Prof. Dr. Fatma Gök, Ermenilerin özgürgütlülüğü **Nor Zartonk'tan Arno Kalaycı**, Hubyar Sultan Alevi Kültür Derneği Başkanı Ali Kenanoğlu, HDP MYK Üyesi Hüda Kaya, İstanbul Kürt Enstitüsü Eş Başkanı Sami Tan ve LGBTİ aktivisti Giray Poyraz, lise öğrencisi Şengül Bali konuşmacı olarak katıldı. Toplantıda basın açıklamasını okuyan HDK Eğitim Meclisi’nden Mutlu Öztürk, eğitim sisteminin hükümet ve cemaatin ipoteği altında olduğunu söyleyerek, okulların işlevinin “bebeklerden katiller yaratılan, cinsiyetçi, tekçi, barış, karşıtı, ayırtıcı” bir anlayışın ürünü olarak faaliyet yürüttüğünü belirtti. Öztürk, herkesi HDP/HDK Eğitim Meclisleri’nde eşit ve özgür eğitim modelini yeniden inşa etmeye çağrırdı. Öztürk “okulları hepimizin kılalım” diyerek HDK/HDP Eğitim Meclisleri’nde bir araya gelme çağrısı yaptı.

Toplantıya katılanlar eğitim sisteminin cinsiyetçi yapısı, ders kitapları, azınlık okullarındaki sorunlar, zorunlu din eğitimi, atanamayan öğretmenler gibi sorunları

hakkında konuştu.

Konuşmacılardan İstanbul Kürt Enstitüsü Eş Başkanı Sami Tan, Kürt halkın yillardır süren anadil mücadeleşine vurgu yaparak, eşit ve özgür eğitim için HDP Eğitim Meclisleri’nin önemine işaret etti. Tan’ın ardından söz alan HDP MYK Üyesi Hüda Kaya da, eğitim sistemi içindeki anti-laik uygulamalara dikkat çetti. “Türkiye’de eğitim sistemini neresinden tutsak elimizde kalıyor” diyen Kaya, “Okullara atanan sunni din öğretmenlerinin, Alevi ya da diğer inanç kesimlerine mensup çocuklara da din ders vermeye hakkı yoktur. Kur'an'da, ‘herkesin inancı kendisine’ vurgusu vardır. Ne hakla başka inanç grubuna mensup çocukları imam hatip liselerine yerleştiriyorsunuz? Bunu yapanların Müslümanlıkla da İslamiyetle de alakası yoktur” dedi.

Hubyar Sultan Alevi Kültür Derneği Başkanı Ali Kenanoğlu ise, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın, “Alevilik Ali’yi sevmekse, ben dört dörtlük Aleviyim” şeklindeki sözlerini hatırlatarak, devletin ders kitaplarındaki “Alevi tanımı”na değindi. Kenanoğlu, “Ders kitaplarındaki Alevilik de Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın bu tanımlaması üzerinden yapıldı” diye konuştu.

LGBTİ aktivisti Giray Poyraz da, LGBTİ çocukların eğitim hayatının en başından itibaren okullarda öğretmenler

ve öğrenciler tarafından maruz kaldığı baskının en büyük nedeninin cinsiyetçi eğitim sistemi olduğunu belirtti.

Nor Zartonk'tan Arno Kalaycı ise Ermeni okulunda okumuş bir öğrenci olarak Ermeni öğrencilerin karşılaşduğu zorlukları anlattı. Zorunlu Türk müdür başyardımcısının fiilen müdür görevi yürütüklerini ve devleti temsilen bulduğunu belirten Kalaycı Ermenileri düşman gören zihniyetin devam ettiğine dikkat çekti.

Arno Kalaycı konuşmasında, "Devletin ideolojik aygıtlarından biri olan eğitim, sermayenin çıkarları çerçevesinde milliyetçilik, ırkçılık, cinsiyetçilik ve rekabetçilik ile şekillendiriliyor. Bu şekillendirme ile eğitim, Türk ve Sunni olmayanlara karşı bir asimilasyon aracı olarak kullanılıyor. Ermeniler kendi tarihlerini öğrenemiyorlar. Bu hem Ermenilerin asimilasyonuna hem de Ermenilerin kendi tarihlerine yabancılasmamasına yol açıyor. Özellikle tarih kitaplarında Ermeniler hala ötekiler olarak gösterilirken, devletin üzerine inşa edildiği Ermeni karşılığı/düşmanlığı okullardan yeniden üretiliyor." dedi.

"Ermeni, Rum, Süryanilerin sahip olduğu iddia edilen anadilde eğitim diğer halklardan esirgenmekte" diyen Kalaycı azınlık okullarının

parasını kendilerinin ödediğine ve bütçe olmadığı için miktarların çok yüksek olduğunu anlattı. "Nihayetinde şu durumda, Ermenilerin sahip olduğu anadilde eğitim hakkından ziyade anadilde eğitim özgürlüğünden; paramız kadar satın alabileceğimiz özgürlüğümüz varlığından söz edebiliriz." dedi. Kalaycı bürokratik engeller nedeniyle eğitim materyallerinin yenilenmemesi sorununa da değindi.

Temel Eğitimden Ortaöğretim Geçiş Sınavı (TEOG) sınavının ardından iki Ermeni öğrencinin imam hatip lisesine yerleştirilmesini "Ermeni öğrencilerin imam hatip okullarına yerleştirilmeleri "bu ülkenin yüzde 99'un Müslüman" diyenlerin tekçiliğinin en büyük göstergesidir." diye değerlendiren Kalaycı sözlerini "Bizler, 'çok afedersiniz Ermeniler' ırkçı, asimilasyoncu, cinsiyetçi ve rekabetçi eğitim sistemini reddediyoruz. Eğitimi halkların bir arada, eşit ve kardeşçe yaşamاسının en önemli aracı olduğunu görüyoruz. Bu bağlamda eğitimin çerçevesinin demokrasi, insan hakları ve barıştan yana çizilmeli, talep eden her halka kendi ana dilinde eğitimi hak olarak tanınmalıdır. Bu halklar arası önyargıyı kıracak ve toplumsal barışı sağlayacak en önemli adımdır." diye sonlandırdı.

Eğitim Meclisleri eğitimdeki sorunlar ve çözüm yollarını tartışmak için 14 Eylül'de düzenlenecek foruma herkesi davet etti.

Հարցազրույցը Պոլսում գործող «Նոր զարթոնք»ի հետ*

Անահիտ Քարտաշյան

Ներկայացնում ենք «Akunq»-ի հարցազրույցը Պոլսում գործող «Նոր զարթոնք» կազմակերպութիւն հիմսադիրներից Սայաթ Թեքիրի հետ: «Նոր զարթոնքը» թեև սկիզբ է առնում Թուրքիայի հայ համայնքից, սակայն այն տարատեսակ խորականությունների դեմ պայքարի կազմակերպութիւն է:

Ի՞նչ ասել է «Նոր զարթոնք» կամ «նորզարթոնքցի»...

Հաստ էության, եթե մտածենք, թե ինչպես է ստեղծվել, միգուցել և Զեր հարցին պատասխան կարողանանք գտնել: «Նոր զարթոնքը» ստեղծվել է ինչ-որ բաների դեմ եղող մի խումբ մարդկանց համախմբման արդյունքում, բնականաբար, առավելապես երիտասարդների համախմբման արդյունքում, քանի որ Թուրքիայում հատկապես մեր ավագ սերունդը վախի մթնոլորտում է մեծացել: Մենք շատ ճնշումների ենք ենթարկվել, սակայն շատ կոտորած, ջարդ չենք տեսել, իսկ նրանք տեսել են: Ցեղասպանություն են ապրել: Նրանք մեզ պատմել են իրենց հիշողությունները, սակայն մենք չենք տեսել: Մեզ համար Հրանտ Դինքի սպանությունն այդ պատմված հիշողությունների վերակենդանացումն

էր: «Նոր զարթոնքը» ստեղծվել է Հրանտ Դինքի սպանությունից առաջ, սակայն ժողովրդական շարժման է վերածվել Հրանտ Դինքի սպանությունից հետո:

«Լավ, մինչև հիմա շատ բան տեսանք և ապրեցինք՝ կոտորած, ջարդեր, ցեղասպանություն, Ռուսվածքի հարկ, մի շարք խորականությամբ լի կիրառումներ, սակայն այլևս բավ է», - ասացինք: Մի կողմից «Նոր զարթոնքը» ինչ-որ բաներից դժգոհ հայերի համախմբման արդյունքում ստեղծված խումբ է, մյուս կողմից էլ միայն հայերի ուղղությամբ չէ, որ գործունեություն է ծավալում: «Նոր զարթոնքը» հասարակական շարժում է, որի գործունեության ծիրում են կանանց, ԼԳԲՏ մարդկանց, աշխատավորների խնդիրները: «Նոր զարթոնքը» կարևորում է նաև բնապահպանական խնդիրները: Այսինքն՝ «Նոր զարթոնքը» գործունեություն է ծավալում ոչ միայն հայերի իրավունքների համար, այլև իր խոսքն է ասում Թուրքիայի, անզամ ողջ աշխարհի վերաբերյալ: «Նոր զարթոնքը» կազմակերպություն է, որը չի սահմանափակվում հայերով, բաց է դրսի համար և դրանով իսկ փորձում է հաղթահարել հակահայ վերաբերմունքը: Ահա

«նորզարթոնքցի» լինելը նման մի բան է, սակայն այդքան էլ հեշտ չէ. 50 հազարի հասած համայնքում հեշտ չէ փորձել որևէ բան կատարել, և ահա «նոր զարթոնքցի» լինել նշանակում է միմյանց օգնել, սատարել: Ինչպես ասում է Պարույր Սևակը, քիչ ենք, բայց հայ ենք, և միմյանց օգնելով՝ այս երկրում ժողովրդավարության կրիվ ենք տախ:

«Նոր զարթոնքի» անդամները միայն հա՞յ են:

Մինչև վերջերս բոլորը հայ էին, սակայն երկու տարի է՝ այս ասպարեզում գործող մյուս համայնքներից է են մեզ միանում: Եթե որևէ միջոցառում կամ ցույց ենք կազմակերպում, բնականաբար, աջակցություն ենք փնտրում: Ինչպես ասացի, լոկ հայերով չի լինում: Հաս էության, հայերը ամաչում են փողոց դուրս գալ, հասարակությունում իրենց հայկական ինքնությամբ ներկայանալիս խնդիրների են հանդիպում, քանզի վախենում են: Հասկանում եմ այդ վախերը, սակայն պետք է հաղթահարել դրանք: Անզամ մայրս է ասում՝ «ի՞նչ կլինի այդ ցույցերի ժամանակ զգովշ եղիք»: Հետևաբար, եթե հայերն ակտիվ չեն, մյուս համայնքների, ժողովրդների, այսինքն ընդդիմադիր, սոցիալիստ մարդկանց հետ միմյանց օգնելով՝ կարողանում ենք որոշ բաներ կատարել: Դա շատ ավելի արժեքավոր է:

Հրանտ Դինքի, ծառայության ժամանակ սպանված Սևակ Բալբըզը, Սամարիայում սպանված տարեց հայ կող Մարիցա Քյուչյուրի հիշատակին երթեր կազմակերպեցինք, որոնց ոչ միայն հայերը մասնակցեցին, այլև աջակցեցին մյուս համայնքներից: Բազմամարդեր: Բազմաթիվ մարդիկ իրենց դժողովությունը հայտնեցին երթի ժամանակ: Կարևոր է, որ միայն հայերն իրար մեջ չհավաքվեցին, այլ աջակցություն եղավ նաև մյուս համայնքներից: Նաև պետք է հաշվի առնել իրավիճակը. Թուրքիան բազմազգ պետություն է, հանրապետության հետ մեկտեղ փորձել են միատարր դարձնել, ձուլել քրդերին առանձին, չերքեզներին առանձին: Բացի այդ, հայերին ու հույներին էլ ոչչացրել են: Ստիպել են, որ միմյանց նկատմամբ կանխակալ կարծիք ունենանք: Հայերը քրդերի նկատնամբ կանխակալ կարծիք ունեն, քրդերն էլ՝ հայերի: Եթե ուզում ենք փոխել այս կանխակալ կարծիքը, ապրել դույզնինչ ժողովրդավար երկրում, ապա դա կարող ենք կատարել բոլոր այդ ճնշվածների հետ միասին: Հետևաբար մենք այս տրամարանությամբ ենք շարժում: Ճնշված ասելով՝ միայն ազգերը նկատի չունեմ, այլ նաև ԼԳԲՏ մարդիկ, աշխատավորները և այլն:

«Նոր զարթոնքը» հայկական ինքնությունը, հայ մշակույթը, հայերենը կենդանի պահելու և պահպանելու համար քայլեր կատարու մ է:

Լեզվի հարցում նման խնդիրներ կան, քանի որ մեր բյուրոկրատիան հայերեն նոր դասագրքեր տպագրելու հարցում դժվարություններ է առաջացնում: Ես, օրինակ, միջնակարգ դպրոցում «Թանգարան» կոչված դասագրքով եմ սովորել: Այս դասագիրքն իրոք թանգարան է՝ իր անվան պես: Քանի որ այդ դասագրքով են սովորել մայրս ու տատիկս: Հարցին նայենք մանկավարժության տեսանկյունից: Առնվազն 50 տարի բոլորն այդ գրքով են սովորում: Մի կողմից անզլերեն և թուրքերեն դասագրքերն են, որոնք գունավոր են, նկարներով, մյուս կողմից էլ՝ 50 տարի որևէ փոփոխության շենթարկվող հայերեն դասագրքերը:

Կարծում եմ՝ կրոնից շատ ավելի կարևոր է պահպանել լեզուն և մշակույթը: Ցավոք, որոշ մարդիկ դադարում են հայ լինել դառնալով թուրք քրիստոնյա:

«Նոր զարթոնքը» հայկական մշակույթի վերաբերյալ միջոցառություններ է կազմակերպում: Մի մրություն ունենք, որը կոչվում է Հայկական մշակույթի և փոխօգնության մրություն: Այստեղ հայերենի դասընթացներ ենք կազմակերպում: Հայերեն ասելով՝ նկատի ունեմ արևմտահայերեն: Գիտեք, որ UNESCO-ն երկու տարի առաջ արևմտահայերենը

դասել է վերացման վտանգի տակ հայտնված լեզուների շարքին: Պատկերացրեք՝ 100 տարի առաջ Պողյար արևմտահայերենի «մայրաքաղաք» էր, մինչդեռ այսօր ոչչացման վտանգի տակ է: Ահա սա կանխելու համար նախ և առաջ լեզվի դասընթաց բացեցինք: Հայերենով ֆիլմի ցուցադրություն կլ ենք կազմակերպում:

Այս ինքնությունն ավելի շատ ստեղծված մի բան է: Օրինակ՝ ամերիկացի հայի ինքնության և պոլսահայի, բեյրութահայի և կամ հայաստանցի հայի ինքնությունը նույնը չէ: Այո՛, լեզուն, որով խոսում ենք, նույնն է, մեր կրոնը նույնն է, սակայն որոշ տարբերություններ կան. տարբեր են կյանքի և կյանաց նկատմամբ մեր հայացքները, սոցիալական հարաբերությունները: Վերոնշյալ հայկական ինքնության պահպանման հարցում մեր կատարած յուրաքանչյուր քայլը ներդրում է, սակայն այդ ինքնությունն էլ, ինչպես ասացի, հայ քրիստոնյա չպետք է լինի: Այս ինքնությունը լոկ պոլսահայ համայնքի համար չէ. այսօր դերսիմցի, համշենցի հայեր կան, որոնք ցանկանում են ինտեգրվել այս համայնքին: Նոր են իմանում իրենց հայկական ծագման մասին: Ումանք դառնում են քրիստոնյա, գնում են եկեղեցի և ցանկանում ինտեգրվել համայնքին: Շատ կարևոր է նաև, թե մենք որտեղից ենք ստեղծել այդ ինքնությունը, եթե «Ո չ դուք քրիստոնյա չեք, մուտքման եք, մի՛ եկեք» ասելով՝ փակում ենք դուները, այստեղ խնդիր է առաջանում: Այս ինքնությունը լոկ կապված է իսլամական երկրում փոքրամասնություն լինելու հետ, միգուց սա անցյալից է զալիս: Հիմա պետք է բաց լինենք և այս մարդկանց ընդունենք մեր համայնք:

Կցանկանայի խոսել նաև Նոր ռադիոյի մասին: Նոր ռադիոն արդեն 5 տարի է՝ գործում է համացանցում: Սկզբում հայերեն սկսեցինք, սակայն այժմ Թուրքիայում խոսվող 15 լեզվով է հեռարձակվում: Ե՛վ ռադիոյի, և՛ միության անունը հայերեն է: Սկզբում ոչ ոք չէր հասկանում, բոլորը հարցնում էին՝ «ի՞նչ է նշանակում», անգամ սխալ գրողներ էին լինում, սակայն նրանց սովորեցրեցինք, վերջապես մի հայերեն բառ սովորեցին: Մեր թիրախային խումբը լոկ հայերը չեն, ցանկացանք ստեղծել մի կազմակերպութիւն, որտեղ մեզ պես ճնշված, մեզ պես խորականության ենթարկված յուրաքանչյուրը կարող է խոսել: Ահա Նոր ռադիոն այդ նպատակին է ծառայում: Սակայն Նոր ռադիոն չի բավարարվում լոկ ազգերի խնդիրներին անդրադառնալով, էկոլոգիայի, կանաց, ԼԳԲՏ մարդկանց խնդիրների վերաբերյալ հաղորդումներ կլ ենք պատրաստում:

«Նոր զարթոնքի» վերաբերյալ համացանցում ուսումնասիրություններ կատարելիս ուշադրություն գրավեց մի հետաքրքիր կետ. «Նոր զարթոնքը մերժում է գերոնտոկրատիան՝ տարեցների՝ երիտասարդների վրա ունեցած իշխանությունը»: Քիչ առաջ Ձեր անդրադարձած հարցերում իին և նոր սերունդների միջև տարածայնություններ լինու՞մ են:

Բնականաբար: Եթե չլինեն, կամ նոր սերունդը մտածի իին սերնդի պես, ասել է թե խնդիր կա: Պատմությունը շարունակաբար առաջ է գնում: Մենք 1915 թ. ցեղասպանությամբ կորցրեցինք մեր ժողովրդին, մեր արհեստավորներին,

հողագործներին, զյուլացիներին ու մեր մի բան ասելիս, պատասխանը հետևյալն է՝ Եկեղեցիները, սակայն մեր մեծ կորուստը 1915 թ. ապրիլի 24-ին սկսված մեր մտավորականների աքսորն էր. կորցրեցինք մեր ինտելեկտուալ շերտը: Մեզ զլսատեցին: Գլխատելուց հետո մարմինն այլս ուժիքներով է շարժվում: Մենք վերածվեցինք ֆեռպալական մտածելակերպի, որը կարևորում է տարեցի փորձառությունը: Այլ կերպ ասած՝ տարեցը լավ է, իսկ ինչո՞ւ, որովհետև ավելի փորձառու է: Բնականաբար, այդ փորձառությունն ունի և՛ իր առավելությունները, և՛ թերությունները: Թուրքիայում տեղի ունեցած ճնշումները, ցավերը մշտապես այդ տարեցներին պահում են տանը: Երիտասարդ սերունդը մի փոքր ավելի ակտիվ է:

Հստ իս՝ մենք չկարողացանք ստեղծել այդ ինտելեկտուալ խավը, և այն փոխարինեցինք այդ տարեցների փորձառությամբ: Ահա փորձառությունն ու սովորությունների արդյունքում ունենք այս իրավիճակը: Այս պահին պոլսահայ համայնքը պահպանողական է: Եվ սա միայն կրոնական խմաստով չեմ ասում, զաղափարախոսության տեսանկյունից էլ է պահպանողական, այսինքն՝ բաց չէ նոր զաղափարների համար: Հստ էության

մի բան ասելիս, պատասխանը հետևյալն է՝ «Ո՛չ, չի կարող փոխվել»: Արդեն 100 տարի է՝ մշտապես այդ կերպ ենք վարփում: 100 տարվա մեջ երկիր է փոխվում, կայսրության փոխարեն հանրապետություն է ստեղծվում, մեր համայնքի թիվը 2 միլիոնից 50 հազարի է հասնում, փոխվում է պատմությունը, սակայն համակարգը չի փոխվում, և մարդիկ կարողանում են դա աջակցել: Անզամ 100 տարի առաջվանից էլ ենք հետ գնացել: Գոնե 100 տարի առաջ Ազգային սահմանադրություն ունեինք, հոգևորականներից անկախ քաղաքական ժողով ունեինք: Հիմա դա էլ չունենք:

Այս իրավիճակն ինձ հիշեցնում է 19-րդ դարում Երիտասարդ հայերի և ամրաների միջև առաջացած տարածայնությունները: Բնշպես և Երիտասարդ հայերը, այնպես էլ մեր համայնքի այժմյան երիտասարդ սերունդը, որը կարողացել է ազատվել վախերից և խախտել լուրջունը, տեր է կանգնում իր իրավունքներին և փորձում որոշ բաներ փոխել: Հստ Զեզ՝ կհաջողի:

Տեշտ չէ, այն էլ այս ժամանակաշրջանում: Լոկ թուրքիայի հայերի համար չեմ ասում, աշխարհում է այդպես, ընդդիմադիր շարժումը զորեղ չէ: 19-րդ դարը հեղաշրջումների դարաշրջան էր: Իսկ այսօր ամբողջովին հակառակն է, ավելի պահպանողականների դարաշրջան է: Այստեղ շատ դժվար է գործել: Կ. Մարքսն ասում է՝ «մարդիկ, շղթաներից բացի, կորցնելու ոչինչ չունեն», սակայն այսօր մարդիկ կորցնելու շատ բան ունեն: Այս ընտրական համակարգն էլ է շատ ազդեցիկ: ՏԻՄ ընտրությունների ժամանակ «հանկարծ համակարգը չփոխվի» ասելով՝ մարդիկ իրենց ձայնը տվեցին իշխող կուսակցությանը: Եթե նայենք, Հայաստանում էլ է նույն վիճակը. իշխող կուսակցությունը յուրաքանչյուր ընտրության ժամանակ էլ ավելի է ամրապնդում իր դիրքերը: Դարձել է պահպանողական կուսակցություն:

Նաև եթե «Նոր զարթոնքը» մի բան է ասում, սակայն որիշ բան է կատարում, արդեն իսկ ինդիր է: Այն, ինչ քննադատում է, պետք է իր շարքերում չլինի:

Նախկինում տեղի ունեցած կոտորածների և ցեղասպանության պատճառով թուրքիայում հայ համայնքը փորձում է ավելի զգույշ խոսել և գործել: Մինչև վերջերս պոլսահայ համայնքն ապոլիտիկ դիրքորոշում ուներ, սակայն Գեղիի ցույցերի ժամանակ «Նոր զարթոնքի» զլսավորությամբ հայերը ևս մեկ անգամ հիշեցրեցին այս հողերում իրենց գոյության մասին: Սա ուղերձ էր, թէ ...

Հստ էության, «Նոր զարթոնք» արդեն 10 տարի է՝ նման միջոցառումներ և ցույցեր է կամզակերպում: Ցեղասպանության 90-ամյակին զիտաժողով կազմակերպեցինք: 2006 թ. ևս զիտաժողով կազմակերպեցինք, որին զեկույցով մասնակցեց նաև Հրանտ Դինքը: Նախքան Գեղիի ցույցերը ևս մասնակցում էինք, սակայն Գեղիի բողոքի ցույցերը ողջ աշխարհին ևս մեկ անգամ հայերի մասին լսել տվեց. «Տես, ասում են՝ հայերն ել են այնտեղ եղել»: Հասկանում եմ, որ տեղի ունեցած ցավալի դեպքերը մարդկանց ստիպում են զգուշավոր լինել, սակայն այլևս չպետք է այդպես լինի: Ղեկավարից, ամբողջից, թաղականից, աղայից մինչև հասարակ շարքային, այսինքն՝ մեր ողջ ժողովրդի համար (պոլսահայ համայնքի) պետությունը սահման է գծել: Ասում է՝ ձեր սահմանն այսքան է, ինչ սահմանի մասին է խոսքը, մեր ժողովուրդն անգամ զծած սահմանից մեկ քայլ այս կողմ է կանգնած, անգամ սահմանին չի մոտենում, չի պահանջում իր իրավունքները: Տարատեսակ պատճառաբանություններ է բերում «Ոնց էլ լինի, չենք կարող ոչինչ անել, մեկ է՝ սա մեր երկիրը չե»: Եվ իրավացի են: Տեսնում ենք հարուցված դատական գործերի արդյունքները: Այո՛, մեզ համար սահման են գծել, մենք էլ չենք ուզում այդ սահմանն անցնել: Սահմանը մի կողմ դնենք, մեր ուշքն ու միտքը Լոզանի պայմանագրով մեզ տրված իրավունքներն են, սակայն այն մեկ դար առաջ էր. ես ուրիշ աշխարհում եմ ապրում, այլ իրավունքներ ունեմ: Ինչպես որ 21-րդ դարում Եվրոպայի

երկրներում բնակվող փոքրամասնությունները կամ թողենք Եվրոպան, այնտեղ խնդիրներ կան, Կանադայում կամ էլ բալթյան երկրներում, այսինքն՝ ամենաժողովրդավար երկներում փորամասնություններն ինչ իրավունք որ ունեն, մենք էլ ենք դա պահանջում: Եվ ինչպես որ ասացի, մեր պահանջները միայն հայերի համար չեն:

Վերադառնալով Գեղիի զբոսայգուն՝ ասեմ, որ մենք, ըստ էության, հայ լինելու համար չենք այնտեղ: Եվ ոչ էլ այն պատճառով, որ այնտեղ ժամանակին հայկական գերեզմանոց է եղել կամ է Գեղի զբոսայգին է: Մենք նախ և առաջ այնտեղ էինք՝ պաշտպանելու մեր զբոսայգին: Այդ շրջանում ցույցերն արգելված էին, 3-րդ կամուրջը կառուցվեց, բնապահպանության համար մի շաբթ ցույցեր տեղի ունեցան, և մենք առաջին խև օրվանից այնտեղ էինք: Գիշերն այգում լուսացրեցինք, անգամ երբ ոստիկանությունն առաջին անգամ հարձակվեց ցուցարարների վրա, այնտեղ էինք: Մենք նույնպես մասնակցում էինք այդ բողոքի ցույցին: Ինչպես որ մարդիկ բողոքում, իրենց դժգոհությունն էին արտահայտում, մենք էլ նրանց նման, նրանցից մեկն էինք: Թաքսիմի հրապարակի կողմից «Նոր զարթոնք» գրասենյակը մոտ է Գեղին, այն բացեցինք մարդկանց օգնություն ցուցաբերելու համար: Լավ, հաղթեցինք, բա հիմա ի՞նչ ենք անելու, սկսեցինք մտորել: Մտածեցինք, որ այս զբոսայգու վերաբերյալ շատ բանի են անդրադառնալու, սակայն ոչ ոք այս զբոսայգու

պատմության մասին չի խոսելու: Ասացինք մի քիչ էլ այս զբոսայգու պատմությանն անդրադառնանք, որովհետև այդ ցույցերի ժամանակ վարչապետ Էրորդանն ասաց. «Դուք պատմույյուն չգիտեք, այնտեղ ժամանակին հրետանու զորամաս է եղել, մենք տեր ենք կանգնում մեր պատմությանը»: Մենք էլ մամլո հաղորդագրություն ուղարկեցինք ասելով. «Այո՛, զորամասի պատմությունը կա, սակայն դրանից առաջվա պատմություն էլ գոյություն ունի: Դրանից առաջ այնտեղ եղել է Սուլթ Հակոր հայկական գերեզմանատունը: Խորհրդանշական տապանաքար պատրաստեցինք զբոսայգում, որը զբոսայգու մարդկանց ուշադրությունը զրավեց և լուսանկարելով տարածեցին ողջ աշխարհով մեկ:

Եթե չեմ սխալ կում, Գեղի զբոսայգում շինարարական աշխատանքների ժամանակ տապանաքարեր էին հայտնաբերվել:

Այո՛, ըստ եռթյան, ցանկացանք շեշտել, որ այս երկրում որտեղ ուզում եք փորեք, հայերի հետքերին եք հանդիպելու. դրանք կա՞մ եկեղեցու պատեր են լինելու, կա՞մ էլ մարդու ոսկորներ: Մենք պետք է այնտեղ զբոսայգու վերաբերյալ մի բան ասեինք և ասացինք. «Այո՛, ժամանակին մեր գերեզմանատունը մեր ձեռքից վերցրեցիք, սակայն մեր զբոսայգին չենք տալու, չեք կարողանալու վերցնել»: Իրոք չտվեցինք: Մարդիկ մասնակցեցին, աջակցեցին: Շատ հետաքրքիր բան տեղի ունեցավ. Մարդիկ Թուրքիայի դրոշներով գալիս և ասում էին «Օ՛, հայերն էլ են այստեղ»: Լուսանկարվում էին տապանաքարի մոտ: Պատկերացրեք՝ մեզ համար էլ ոք փոքր տարօրինակ:

ԱԶԿ-ի իշխանության գալուց հետո Թուրքիայում սկսվեցին Քրդական և Հայկական նախաձեռնությունները: Ինչպէ ս եք գնահատում հատկապես Հայկական նախաձեռնությունը: Թուրքիայի հայ համայնքի համար հատկապես ո թ կուսակցության օրակարգն ու ծրագիրն է ավելի ձեռնտու:

Ե՛վ ԱԶԿ-ում, և՛ ԺՀԿ-ում մի շարք հայեր կան: Իրավիճակը հետևյալն է. այո՛, վերջին 10 տարվա ընթացքում ԱԶԿ-ի իշխանության գալուց հետո հայերի իրավունքները վերականգնվում են՝ բռնագրավված ունեցվածքը վերադարձվում է, սակայն սա հայերի գեղեցիկ աշքերի համա՞ր է կատարվում: ԵՄ ինտեգրման գործընթացով է պայմանավորված: Եվ կամ Հայաստանի հետ հարաբերությունների կարգավորման արձանագրությունները Թուրքիայի և Հայաստանի

ցանկությա՞մբ էին: Նալբանդյանի և Դավութօղլուի՝ արձանագրությունները ստորագրելու պահին նրանց հետևում կանգնած Շվեյցարիայի, Ռուսաստանի և ԱՄՆ-ի արտզործնախարարներին պետք է տեսնել: Այսինքն՝ ոչ ոչ մեկի գեղեցիկ աշքերի համար չի անում: ԱԶԿ-ն ամեն անգամ այս զարգացումները մատուցում է որպես շնորհ՝ «Տեսեք, վերադարձնում ենք ձեր իրավունքները»: ԱԶԿ-ի հայ համայնքի ներկայացուցիչները ևս ասում են՝ «Նայեք, ԱԶԿ-ն մեզ օգնում է»: Բնականաբար, իշխանության հետ պրազմատիկ հարաբերություններ հաստատելը, աշխատանքային կապեր ստեղծելը վաքրֆների նախագահների, հարուստ հայերի համար կարևոր է, և սա միայն Թուրքիայում չէ. համայն աշխարհում է այդպես: ԱԶԿ-ն իրեն համարում է պահպանողական ժողովրդական կուսակցություն, սակայն այդքան է ժողովրդավար չի երևում: Թուրքիայի հայ համայնքը ներսից պահպանողական է, սակայն վախենում է, եթե երկիրն է դառնում պահպանողական: ԱԶԿ-ի այդ իսլամիստ պահպանողական թեր վախենում է հայերին, և նման իրավիճակում «իսլամիստներն են գալիս» ասելով՝ գնում և իրենց ձայնը տալիս են ԺՀԿ-ին: Սրանք աշխարհիկներն են: Սակայն երբ նայում ենք ԺՀԿ-ի անցյալին, տեսնում ենք Միություն և առաջադիմություն կուսակցությանը այսինքն Հայոց ցեղապանությունն իրականացնողներին: 1915 թ. շավարտվեց գործընթացը, այն շարունակվեց:

Հանրապետության հաստատման առաջին շրջանում պատերազմական հանցագործ ձանաշված անձինք Մալթայի աքսորից հետ վերադարձան: Այս մտայնությունը ԺՀԿ-ի մեջ մինչև 60-ական թթ. առկա էր: Այժմ դրսից նայողի աշքով խորհրդարանին նայեք ԱԶԿ (Ազգայնական Շարժում Կուսակցութիւն / AKP), ԺՀԿ (Հանրապետական ժողովրդային Կուսակցութիւն / CHP), ԱՇԿ (Ազգայնական Շարժում Կուսակցութիւն / MHP), ԽԺԿ (Խաղաղութիւն եւ ժողովրդավարութիւն Կուսակցութիւն / BDP): ԱԶԿ-ն իսլամիստական է, ի՞նչի հետ է ասոցացվում: Անմիջապես Արդուլ Համբարձու կամ մեկ այլ անվամբ Կարմիր սուլթանն է մարդու միտքը գալիս: ԺՀԿ ասելիս՝ Միություն և առաջադիմություն կուսակցությունը: ԱՇԿ-ն, ըստ

Էռության, ֆաշիստական կուսակցություն է: ԺԻԿ ասելիս՝ քրդերն ու Համբոյան զնդերը: Սակայն այստեղ մի փոքր տարբերություն կա. բազմաթիվ բուրդ մտավորականներ, ԽԺԿ-ի անդամներ հայերից ներողություն են խնդրում, մեկ միջին դոլար տալով՝ Վերանորոգում են Դիարբեքիրի Սուրբ Կիրակոս եկեղեցին: Սակայն, բնականաբար, բոլոր քրդերն այդպես չեն մտածում: Այս թեմաների վերաբերյալ խորհրդարանում միայն ԽԺԿ-ն և ԺԺԿ-ն (Ժողովուրդներու Ժողովրդավարական Կուսակցութիւն / HDP) են խոսում: Հիմա դրսից նայելու դեպքում չպետք է որևէ կուսակցության հետ համագործակցել, սակայն որպես «Նոր զարթոնք»՝ մենք աջակցում ենք ԽԺԿ-ին իր այդ առանձնահատկության համար և ԺԺԿ-ին, որը բոլոր փոքրամասնություններին ներառում է իր մեջ:

Արդյո՞ք նման գործընթացում չենք: ԵՄ ինտեգրման գործընթացը կանգնեցվել է, որի արդյունքում երկրում հակածողովրդավարական գործընթացներն աճել են: Երկու գործընթացները պայմանավորված են մեկը մյուսով. մեկը մյուսի արդյունքն ու պատճառն են: Ինչպես արդեն ասացի, առկա է ԵՄ ինտեգրման գործընթացը և Հրանտ Դինքի սպանությունը: Մենք Հրանտ Դինքի սպանությունից հետո ենք սկսել ավելի հանգիստ խոսել: Պետք է պայքարենք, անցնենք պետության գծած սահմանը և պայքարենք մեր իրավունքների համար:

Նոր զարթոնքը ստեղծվել է իրավունքներին տեր կանգնելու, համախմբվելու և կազմակերպվելու համար: Մենք ժուրդիայում մի խոսք ունենք. «Այս

Վերադառնալով ԱԶԿ-ի քաղաքականությանը՝ պետք է ասել, որ եթե մենք այս երկրում խոսում ենք ցեղասպանության մասին, հանգիստ շնչում ենք, դա ԱԶԿ-ի շնորհը չէ, այլ պայմանավորվախծ է ԵՄ ինտեգրման գործընթացով և ամենակարևորը Հրանտ Դինքի սպանությամբ: Այսօր ավելի ազատ խոսելու և հանգիստ շնչելու համար մենք մեծ զին ենք վճարել, և այդ զինը Հրանտ Դինքն է:

Երկրում բնակվողների 99 տոկոսը մուսուլման է*: Անգամ եթե 1 տոկոս կամ 0.1 տոկոս լինենք, մեկ է՝ մենք այստեղ ենք: Մեզ սպանեցիք, ոչնչացրեցիք, բնականաբար, սա ողջ ժողովորի համար չեմ ասում, այլ այդ ժամանակվա ղեկավարների համար, սակայն մենք դեռևս այստեղ ենք և լինելու ենք, մենք չենք վերջանալու: Անգամ եթե այսքան քիչ մասնք, մեկ է՝ մեզ այս հողերից չեք կարողանալու դուրս վոնդել:

Այսինքն, եթե այսօր ԵՄ ինտեգրման գործընթացը դադարէցվի, ժուրդիան այն կետից, որին հասել է, հետքա յլ է կատարելու:

*Akunq.net

«Նոր Զարթօնք»ը Կ' աջակցի Նախագահութեան Թեկնածու Տեմիրթաշին

Թուրքիոյ հայկական «Նոր Զարթօնք» համակարգ մը ստեղծելու արշաւին պիտի ձեռնարկէ:

Նեցուկ պիտի կանգնի յառաջիկայ նախագահական ընտրութիւններուն իր թեկնածութիւնը առաջադրած քիւրտ(զազա) դեկավար Սալահետտին Տեմիրթաշին: Վերջինս առաջադրուած է քրտամէտ ժողովրդային ժողովրդավարութիւն կուսակցութեան կողմէ:

Վերոնշեալ շարժումին մէջ ընդգրկուած են Հայ մշակոյթի եւ հանուրժողականութեան միութիւնը եւ «Նոր Ռատիօ»ն:

«Նոր Զարթօնք» քաղաքացիական շարժումը, ըստ թրբական «Տեմոքքաթհապեր» լրատուական գործակալութեան տարածած է յայտարարութիւն մը, որուն մէջ կ' ըստի. «Յեղասպանութիւնը Ժիտողներուն, գողերուն, խարեբաներուն ձայն չկայ: Նախագահի մեր թեկնածուն Սալահետտին Տեմիրթաշն է»:

Քիրակի օր, Տեմիրթաշ Պոլսոյ Կալաթասարայ շրջանի «Ճեզայիր» հաւաքարահին մէջ հանդիպում մը ունեցած է հայ, յոյն, հրեայ եւ ասորի համայնքներէն հրաւիրուած անձերու հետ եւ ընդգծած է միասնութիւն պահելու եւ ամէն տեսակի խտրականութեան ընդդիմանալու կարեւորութիւնը: Տեմիրթաշ բաւական աշխոյժ ընտրապայքար մը յառաջ կը տանի եւ վստահաբար պիտի ապահովէ Թուրքիոյ քիւրտ քաղաքացիներուն քուէները: Թուրքիոյ 75 միլիոն բնակչութեան 14-15 միլիոնը քիւրտեր են: Տեմիրթաշ կը փափաքի շահիլ համակրանքը նաև տարբեր համայնքներու: Վերոնշեալ հանդիպման, Տեմիրթաշի ընկերակցած են կուսակցութեան երեսփոխաններէն Սըրը Սիրէյիա Էօնտեր, հայերու նկատմամբ իր համակրանքով յայտնի Սուր գաւառի նախկին քաղաքապէտ Ապտուլլահ Տեմիրպաշ եւ կուսակցութենէն այլ ներկայացուցիչներ:

Դժոնփակ նիստէ մը առաջ, Տեմիրթաշ խօսք ուղղած է ներկաներուն եւ ընդգծած «Մեր հողը մեր հայրենիքն է» կարգախօսը հաստատելով, որ բոլոր անիրաւուածներու եւ ճնշուածներու իրաւունքները պաշտպանելով՝ ան ընկերային հաշտութեան

«Մանկութենէս ի վեր գտնուած եմ խտրականութեան ենթարկուած հատուածներու մէջ: Մեծցայ հայկական թաղամասի մը մէջ: Որքան մեծցայ, այնքան աւելի լաւ հասկցայ, թէ ինչպիսի խտրականութեան ենթարկուած էին հայերը: Հասկցանք, որ մենք ալ Թուրքիոյ մէջ միշտ «ուրիշ»ը նկատուած ենք եւ լուր իսկ չենք ունեցած: Որքան մեծցանք ու պետութեան հետ երես առ երես եկանք, հասկցանք ճշմարտութիւնը: Ես ալ հասկցայ, թէ ի՞նչ էր տիրող մտայնութիւնը. «Մէկ լեզու, մէկ կրօնք կայ, եթէ կրնաս յարմարիլ այս վարկածին, այն ատեն կրնաս ապրիլ համահաւասար հայրենակիցի նման», ըսած է Տեմիրթաշ:

Տեմիրթաշ պնդած է, թէ հակառակ ամէն տեսակ ճնշումի ու պարտադրութեան, հակառակ մէկ ազգ հասկացողութեան՝ «մենք՝ «ուրիշ»ներս, պիտի շարունակենք ապրիլ միասնաբար: Թէ՛ պիտի ապրինք, թէ՝ զմեզ պիտի կառավարենք: Բոլոր անոնց, որոնք միայն ազգութեան ու ցեղապաշտութեան մասին կը խօսին, մենք յամաօրէն պիտի ըսենք, թէ մենք այս հողերուն մասնիկներն ենք, այս հայրենիքին հաւասար տէրերն ենք»:

Տեմիրթաշ խօսած է նաև Թուրքիոյ կողմէ գործադրուած ցեղասպանութեանց մասին: «Պետութիւնը պարտական է ներողութիւն խնդրելու հայերէն, յոյներէն եւ ասորիներէն: Ասիկա կարեւոր է նաև այն պատճառով, որ պիտի հաստատէ, թէ այս հողերուն վրայ այլեւս ցեղասպանութիւն պիտի չգործադրուի: Մենք կ ուզենք եղբայրաբար ապրիլ թուրքերուն հետ, բայց եթէ այս հողերուն վրայ կայ հայ մը, որմէ ներողութիւն չէ խնդրուած, ապա այդ եղբայրութիւնը կը հակասէ արդարութիւնը: Այս պարտքը թուրք ժողովուրդին ճիշտին չենք կրնար կապել: Պետութիւնը պէտք է խնդրէ: Ալառիներուն եւ հայերուն ներողութիւն խնդրելու պարտական ենք: «Իմ հողս, իմ հայրենիքս» ըսելու փոխարէն, պէտք է ըստի «Մեր հողը, մեր հայրենիքը», աւելցուցած է ան:

*Asbarez.com

«Ատելության գլուխն Էրդողանն է». Թուրքիայի հայերն Էրդողանից պահանջել են ներողություն ինդրել*

Թուրքիայի վարչապետ, նախագահի թեկնածու Ռեչեփ Թայիփ Էրդողանի հերթական հակահայկական հայտարարությունից դժգոհ թուրքիայի հայ հեպքում իր ներկայացուցիչը չի լինելու: «Մենք՝ համայնքի ներկայացուցիչները բողոքի ակցիա են կազմակերպել՝ պահանջելով ներողություն խնդրել իրենցից, տեղեկացնում են «Դողան» գործակալությունը: Հայերին ուղղված խորական և ատելությամբ լի խոսքերի դեմ բողոքելու նպատակով նրանք հավաքվել են «Ակօս» թերթի խմբագրատան մոտ:

Նրանք պարզել են Էրդողանի լուսանկարները, որոնց վրա գրված է եղել «Ատելության գլուխն Էրդողանն է», «Հայերից ներողություն ին խնդրիր, Էրդողան», «Ուսուսի՝ ընդդեմ ռասիզմի» և այլն:

Nor Zartonk հասարակական կազմակերպության համանախազահ Սայաթ Թեքիրը նշել է, որ Էրդողանի հայտարարությունները նորություն չեն իրենց համար, և սրանից առաջ էլ նման խոսքեր շատ են լսել:

Թեքիրը նշել է, որ նման ռասիստական հայտարարությունները նպաստում են տարբեր էթնիկ ինքնությունների, եկեղեցիների, սինագոգների դեմ հարձակումների իրականացմանը:

Նա նշել է, որ հավատքն ու ինքնությունը հաշվի մայիսի Էրդողանի հերթական հակահայկական հայտարարությունից դժգոհ թուրքիայի հայ դեպքում իր ներկայացուցիչը չի լինելու: «Մենք՝ համայնքի ներկայացուցիչները բողոքի ակցիա են կազմակերպել՝ պահանջելով ներողություն խնդրել իրենցից, տեղեկացնում են «Դողան» գործակալությունը: Հայերին ուղղված խորական և ատելությամբ լի խոսքերի դեմ բողոքելու նպատակով նրանք հավաքվել են «Ակօս» թերթի խմբագրատան մոտ:

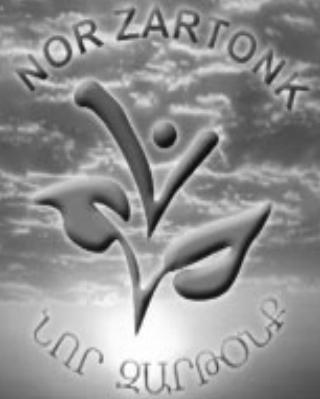
Նրանք պարզել են Էրդողանի լուսանկարները, որոնց վրա գրված է եղել «Ատելության գլուխն Էրդողանն է», «Հայերից ներողություն ին խնդրիր, Էրդողան», «Ուսուսի՝ ընդդեմ ռասիզմի» և այլն:

Թեքիրը նշել է, որ հայերը ցանկանում են ազատ, հավասար և ժողովրդավար միջավայրում ապրել, իսկ Էրդողանից ներողություն խնդրել է պահանջել հակառակ դեպքում հայերին կոչ անելով դատի տալ նրան:

Հիշեցնենք, որ NTV հեռուստաընկերության ուղիղ եթերում Էրդողանը հայտարարել էր, որ իր քաղաքական գործունեության ընթացքում ԶԼՄ-ների կողմից իր հասցեին եղել են վիրավորական հրապարակումներ, մասնավորապես՝ իրեն հայ են անվանել:

Թուրքիայում նախագահական ընտրություններ կկայանան օգոստոսի 10-ին:

*News.am

Nor Zartonk Nedir?

Nor Zartonk (Yeni Uyanış); Ermeni halkın öz örgütülüğüdür. Türkiye Ermenilerinden yola çikarak, Türkiye ve dünya halklarının eşit, özgür ve kardeşçe yaşamaları için mücadele eder.

Nor Zartonk eşitliği, adaleti ve barışı savunur.

Nor Zartonk halkların kendi kaderlerini tayin hakkını ve enternasyonalizmi savunur.

Nor Zartonk sermayeye karşı emekten yanadır.

Nor Zartonk düşünce, ifade ve örgütlenme özgürlüğünü savunur.

Nor Zartonk katılımcı demokrasiyi ve özyönetimciliği savunur.

Nor Zartonk ırkçılığa, milliyetçiliğe, militarizme ve her türlü ayrımcılığa karşıdır.

Nor Zartonk patriarchaya (erkek egemen sisteme), cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ayrımcılığına karşıdır.

Nor Zartonk ekolojik yaşamı savunur ve türçülüğe karşıdır.

Nor Zartonk yaşlıların gençler üzerindeki iktidarı olan gerontokrasiyi reddeder.

Ի՞նչ է Նոր Զարթօնքը:

Նոր Զարթօնք հայ ժողովուրդի ինքնակազմակերպուածութիւնն է: Թուրքիա Հայերէ սկսեալ, աշխարհի բոլոր ժողովուրդներուն հաւասար, ազատ ու եղբայրաբար ապրելուն համար կը պայքարի:

Նոր Զարթօնք կը պաշտպանէ հաւասարութիւնը, արդարութիւնը ու խաղաղութիւնը:

Նոր Զարթօնք կը պաշտպանէ ժողովուրդներու ինքնորոշման իրաւունքն ու միջազգայնութիւնը:

Նոր Զարթօնք դրամատէրներուն դէմ՝ աշխատողի կողմէն է:

Նոր Զարթօնք մտքի, խօսքի եւ կազմակերպուելու իրաւունքը կը պաշտպանէ:

Նոր Զարթօնք կը պաշտպանէ ժողովրդավարութիւնը եւ ինքնավարութիւնը:

Նոր Զարթօնք դէմ է ցեղապաշտութեան, ազգայնապաշտութեան, զինապաշտութեան ու ամէն տեսակ խտրականութեան:

Նոր Զարթօնք դէմ է հայրիշխանութեան, սեռային հակումի կամ ինքնութեան նկատմամբ խտրականութեան:

Նոր Զարթօնք բնապահպան է:

Նոր Զարթօնք կը մերժէ տարեցներուն, երիտասարդութեան վրայ իշխելը՝ «Ժերօնթոքրասի»ն:

Ermenice Hint-Avrupa dil ailesine mensup bir dildir. Alfabesi M.S.405 yılında bir din adamı olan Aziz Mesrob Maşdots tarafından bulunmuştur. Ermeni alfabeti daha sonra iki harfin de eklenmesiyle son halini almıştır. Batı ve Doğu olmak üzere iki lehçesi vardır. Batı Ermenicesi Türkiye ve Batı Ermeni Diasporası'nda, Doğu Ermenicesi ise Ermenistan ve eski Sovyet coğrafyasında kullanılmaktadır.